

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

- ★ **Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011 ⁽¹⁾ .....** 1

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/373

z dne 1. marca 2017

o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. februarja 2008 o skupnih predpisih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Evropske agencije za varnost v letalstvu in razveljavitvi Direktive Sveta 91/670/EGS, Uredbe (ES) št. 1592/2002 in Direktive 2004/36/ES ⁽¹⁾ ter zlasti člena 8b(6) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (uredba o izvajanju služb) ⁽²⁾ ter zlasti členov 4 in 6 Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (uredba o zračnem prostoru) ⁽³⁾ in zlasti člena 6(7) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 1034/2011 ⁽⁴⁾ in (EU) št. 1035/2011 ⁽⁵⁾ določata zahteve o nadzoru varnosti pri upravljanju zračnega prometa in izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa oziroma skupne zahteve za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa. Slednje zahteve morajo izpolnjevati zadevni izvajalci storitev, da se jim izdajo certifikati iz člena 7(1) Uredbe (ES) št. 550/2004 in člena 8b(2) Uredbe (ES) št. 216/2008. Navedeni uredbi določata tudi zahteve v zvezi z organi, ki so pristojni za izdajo navedenih certifikatov ter izvajanje nalog nadzora in izvrševanja, v skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, členom 2 in členom 7(7) Uredbe (ES) št. 550/2004 ter členom 10 in členom 22a Uredbe (ES) št. 216/2008.
- (2) Zahteve iz izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011 in (EU) št. 1035/2011 so namenjene zlasti zagotovitvi, da se v začetni fazi izvajajo bistvene zahteve v zvezi z upravljanjem zračnega prometa in izvajanjem navigacijskih služb

⁽¹⁾ UL L 79, 19.3.2008, str. 1.

⁽²⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 10.

⁽³⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 20.

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1034/2011 z dne 17. oktobra 2011 o nadzoru varnosti pri upravljanju letalskega prometa in službah letalske navigacije in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010 (UL L 271, 18.10.2011, str. 15).

⁽⁵⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1035/2011 z dne 17. oktobra 2011 o skupnih zahtevah za izvajanje služb navigacijskih služb v zračnem prometu ter o spremembi uredb (ES) št. 482/2008 in (EU) št. 691/2010 (UL L 271, 18.10.2011, str. 23).

⁽⁶⁾ Uredba (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (UL L 96, 31.3.2004, str. 1).

zračnega prometa (ATM/ANS) iz Uredbe (ES) št. 216/2008, predvsem za zagotovitev skladnosti s členom 8b in členom 22a Uredbe (ES) št. 216/2008 in Prilogo Vb k Uredbi ter omogočitev začetka inšpekcijskih pregledov standardiziranja v skladu s členom 24 Uredbe (ES) št. 216/2008.

- (3) Zaradi tehničnega napredka bi bilo treba navedene zahteve iz izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011 in (EU) št. 1035/2011 zdaj dopolniti in posodobiti. Pojasniti bi bilo treba tudi, da morajo izvajalci storitev, ki se jim na podlagi te uredbe izda in podaljša certifikat ali ki podajo izjavo, izpolniti in nadalje izpolnjevati navedene zahteve ter bistvene zahteve iz člena 8b(1) Uredbe (ES) št. 216/2008. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti skladnost med navedenimi zahtevami in zahtevami iz uredb Komisije (EU) št. 965/2012⁽¹⁾, (EU) št. 1178/2011⁽²⁾, (EU) št. 139/2014⁽³⁾ in (EU) 2015/340⁽⁴⁾, da bi se približali celovitemu sistemskemu pristopu, ki vključuje logičen in tehnološko dosleden pristop na različnih področjih. Zahteve iz izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011 in (EU) št. 1035/2011 bi bilo zato zdaj treba določiti v enem samem instrumentu, izvedbeni uredbi (EU) št. 1034/2011 in (EU) št. 1035/2011 pa bi bilo treba razveljaviti.
- (4) Splošna pravila o certificiranju in nadzoru zadevnih izvajalcev storitev so bistvena za okrepitev zaupanja držav članic v sisteme drugih držav članic. Iz tega razloga in da bi zagotovili najvišjo raven varnosti in varovanja, bi bilo treba poostri enotne zahteve za izvajanje storitev in njihov nadzor. S tem bi zagotovili varno, visokokakovostno izvajanje storitev za namen zračne plovbe ter vzajemno priznavanje certifikatov po vsej Uniji, s čimer bi se povečali svoboda gibanja in razpoložljivost navedenih storitev.
- (5) Da bi zagotovili usklajen pristop k certificiranju in nadzoru, bi bilo treba ukrepe, ki jih je treba izvesti za varovanje sistemov, uporabljenih sestavnih delov in podatkov, uskladiti med državami članicami, funkcionalnimi bloki zračnega prostora in omrežjem, ki ga tvorijo storitve, funkcije in izdelki, ki jih nudijo izvajalci storitev, upravljavec omrežja, aerodromi in druge osebe, ki zagotavljajo potrebno infrastrukturo za letalske operacije.
- (6) Upravljanje varnosti zagotavlja prepoznavanje, oceno in kar največje zmanjšanje varnostnih tveganj ter pomanjkljivosti pri varovanju, ki vplivajo na varnost. Zato bi morala certificirana organizacija podrobneje opredeliti zahteve v zvezi z varnostno oceno sprememb funkcionalnega sistema. Navedene zahteve bi bilo treba prilagoditi ob upoštevanju vključevanja zahtev, ki se nanašajo na upravljanje sprememb, v skupno zakonodajno strukturo za varnost v civilnem letalstvu ter izkušenj, ki so jih pridobili zainteresirane strani in pristojni organi na področju nadzora varnosti.
- (7) Primerno je, da izvajalci storitev v svojih sistemih upravljanja vzpostavijo vidik varnostne kulture ter s tem spodbudijo razumevanje in izboljšanje navedenih sistemov ob priznavanju potrebe po nadaljnji krepitvi sistemov upravljanja, zlasti z vključitvijo zanesljivega poročanja o dogodkih.
- (8) V zvezi z izvajalci storitev, za katere se uporablja ta uredba, bi bilo treba v skladu z merilom iz člena 7(2) Uredbe (ES) št. 550/2004 in nalogami Evropske agencije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) na podlagi člena 22a Uredbe (ES) št. 216/2008 ter brez poseganja v zahteve iz člena 2 Uredbe (ES) št. 550/2004 določiti, kateri organi so pristojni za naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja. Glede na vrsto in obseg storitev, ki se izvajajo, bi morala biti pristojni organ za izvajalce podatkovnih storitev in upravljavca omrežja Agencija. Za uresničitev ciljev Uredbe (ES) št. 216/2008, zlasti cilja iz točke (d) člena 2(2) Uredbe, in cilja iz člena 1(3) Uredbe (ES) št. 549/2004, je primerno tudi, da se uskladijo zahteve za pristojne organe z napredkom pri konceptih

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 965/2012 z dne 5. oktobra 2012 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalske operacije v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 296, 25.10.2012, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1178/2011 z dne 3. novembra 2011 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za letalsko osebje v civilnem letalstvu v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 311, 25.11.2011, str. 1).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) št. 139/2014 z dne 12. februarja 2014 o določitvi zahtev in upravnih postopkov v zvezi z aerodromi v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 44, 14.2.2014, str. 1).

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/340 z dne 20. februarja 2015 o tehničnih zahtevah in upravnih postopkih za licence in certifikate kontrolorjev zračnega prometa v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta, o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 923/2012 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 805/2011 (UL L 63, 6.3.2015, str. 1).

Mednarodne organizacije civilnega letalstva (v nadaljnjem besedilu: ICAO) za upravljanje varnosti, zlasti vzpostavljanju sistema za upravljanje organov, pri izvajanju državnega varnostnega programa ter pri zagotavljanju usklajenosti med navedenimi organi.

- (9) Pojasniti bi bilo treba, da bi morali biti pristojni organi pri izvajanju nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe neodvisni od vseh izvajalcev storitev, in sicer z zadostnim ločevanjem navedenih organov od navedenih izvajalcev vsaj na funkcionalni ravni, in da bi se bilo treba izogniti morebitnim nasprotjem interesov. Cilj je zagotoviti objektivnost in nepristranskost navedenih organov ter visoko kakovost pri izvajanju njihovih nalog iz te uredbe.
- (10) Agencija bi morala vzpostaviti podatkovno zbirko z ustreznimi informacijami o pristojnih organih in tako olajšati inšpekcijske preglede standardiziranja pri pristojnih organih ter usklajevanje z njimi ter zagotoviti podporo Komisiji pri izvajanju njenih nalog.
- (11) Za zagotovitev, da so zahteve za izvajalce storitev iz te uredbe vselej izpolnjene in da lahko pristojni organi v skladu s členom 4(3) in (4) Uredbe (ES) št. 549/2004 učinkovito izvajajo svoje naloge iz te uredbe, bi bilo treba navedenim organom podeliti določena posebna pooblastila, ki dopolnjujejo njihovo možnost izvajanja preiskav in pregledov iz člena 2(2) Uredbe (ES) št. 550/2004 ter člena 10(2) in (3) Uredbe (ES) št. 216/2008. Primerno je pojasniti, da bi se morala navedena pooblastila izvajati v skladu z veljavnimi pravili nacionalnega prava, ob ustreznem upoštevanju številnih posebnih elementov, ki so namenjeni zagotavljanju pravičnega ravnotežja med vsemi zadevnimi pravicami in interesi v posameznem primeru.
- (12) Zagotoviti bi bilo treba usklajeno usposabljanje in program ocenjevanja usposobljenosti za tehnično osebje za področje varnosti zračnega prometa, zaposleno pri izvajalcu storitev ali upravljavcu omrežja. Izvajalec storitev ali upravljavec omrežja bi moral zagotoviti tudi ustrezno usposobljenost osebja organizacij, ki so dejavnosti prevzele v izvajanje. Zato bi bilo treba v to uredbo vključiti podrobne določbe o usposabljanju in ocenjevanju usposobljenosti takšnega osebja.
- (13) Za zagotovitev visoke ravni varnosti v civilnem letalstvu Unije bi morali ukrepi iz te uredbe odražati stanje tehnike na področju varnosti v letalstvu, vključno z najboljšimi praksami ter znanstvenim in tehničnim napredkom na področju meteoroloških služb. Zato bi morala ta uredba temeljiti na veljavnih standardih in priporočenih praksah ICAO, zlasti na Prilogi 3 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisani v Čikagu dne 7. decembra 1944 (v nadaljnjem besedilu: Čikaška konvencija), o „meteorološki službi za mednarodno zračno plovbo“, pri čemer bi se upoštevale izkušnje pri izvajanju meteoroloških služb v Uniji in po svetu ter zagotovila sorazmernost glede na velikost, vrsto in kompleksnost izvajalca meteoroloških služb.
- (14) Določiti bi bilo treba skupne zahteve za certificiranje in nadzor izvajalcev podatkovnih storitev, da se pri izvajalcih zagotovi ustrezna obdelava letalskih podatkov za uporabo na zrakoplovih, ki je v skladu z zahtevami končnih uporabnikov zračnega prostora in omogoča varno navigacijo na podlagi zmogljivosti.
- (15) Letalski industriji in pristojnim organom držav članic bi bilo treba zagotoviti dovolj časa, da se prilagodijo novemu regulativnemu okviru, vzpostavljenemu s to uredbo, in nadomestijo certifikate, izdane pred datumom začetka uporabe te uredbe.
- (16) Vendar bi se za zagotovitev doslednosti z Uredbo (EU) št. 965/2012 ustrezne določbe te uredbe za izvajalce podatkovnih storitev morale uporabljati že pred tem datumom. Poleg tega bi bilo treba navedenim izvajalcem dovoliti, da že nemudoma po začetku veljavnosti te uredbe prostovoljno predložijo vlogo za pridobitev ustreznih certifikatov, ki se jim nato tudi podelijo, s čimer bi imeli kot subjekti, za katere se ne uporablja Izvedbena uredba (EU) št. 1035/2011, temveč se jim na prostovoljni osnovi izda izjava o sprejemljivosti s strani Agencije, koristi zaradi zgodnje uporabe te uredbe v povezavi s tem ter vzajemnega priznavanja navedenih certifikatov. Takšna zgodnja uporaba te uredbe v zvezi z izvajalci podatkovnih storitev bi pomenila tudi, da bi se operatorje zrakoplovov razbremenilo obveznosti nadzora po oddaji naročil navedenim izvajalcem, potem ko bi bili izvajalci

certificirani za letalske podatkovne zbirke. Če bi tak izvajalec uporabil navedeno možnost, bi moral spoštovati veljavne zahteve iz te uredbe za namene pridobitve certifikata in jih nato še naprej spoštovati. Glede te možnosti za izvajalce podatkovnih storitev bi se morale ustrezne določbe te uredbe glede pristojnega organa v povezavi z navedenimi izvajalci, ki je v tem primeru le Agencija, tudi uporabljati že od datuma začetka veljavnosti te uredbe.

- (17) Določbe iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) št. 923/2012 ⁽¹⁾ bi bilo treba dopolniti z vidiki izvajanja služb zračnega prometa, s čimer bi se zagotovila skladnost izvajanja storitev z ukrepi pilotov in osebja služb zračnega prometa ter zahtevami iz navedene uredbe.
- (18) Z vidika varnosti bi bilo treba oceniti sprejemljivost kakršne koli spremembe, ki jo predlaga izvajalec storitev, in sicer na podlagi analize tveganj, ki jih prinaša uvedba spremembe njegovega funkcionalnega sistema, glede na kvantitativna in/ali kvalitativna objektivna merila ocenjevanja, določena na lokalni ravni.
- (19) Zaradi doslednosti in lažje uporabe bi bilo treba v to uredbo vključiti določbe Uredbe Komisije (ES) št. 482/2008 ⁽²⁾, Uredbo (ES) št. 482/2008 pa bilo zato treba razveljaviti.
- (20) Za zagotovitev usklajenega pristopa za vse izvajalce storitev bi bilo treba v to uredbo vključiti zahteve iz členov 12 in 21 Uredbe Komisije (EU) št. 677/2011 ⁽³⁾ ter Priloge VI k navedeni uredbi. Navedene določbe bi bilo zato treba črtati.
- (21) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1377 ⁽⁴⁾, ki še ni začela veljati, vsebuje številne napake. Za odpravo navedenih napak ter hkrati zagotovitev potrebne pravne jasnosti je primerno, da se Izvedbena uredba (EU) 2016/1377 v celoti razveljavi in nadomesti s pravili iz te uredbe.
- (22) Ukrepi iz te uredbe temeljijo na mnenju Agencije v skladu s členom 17(2)(b) in členom 19(1) Uredbe (ES) št. 216/2008.
- (23) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega s členom 5(3) Uredbe (ES) št. 549/2004 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa skupne zahteve za:

1. upravljanje zračnega prometa in izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa (ATM/ANS) ter izvajanje drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: funkcije omrežja za ATM) za splošni zračni promet, zlasti za pravne ali fizične osebe, ki izvajajo navedene storitve in funkcije;
2. pristojne organe in usposobljene subjekte, ki delujejo v njihovem imenu, ki izvajajo naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v povezavi z izvajalci storitev in funkcijami iz točke 1.

⁽¹⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012 o določitvi skupnih pravil zračnega prometa in operativnih določb v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 1035/2011 in uredb (ES) št. 1265/2007, (ES) št. 1794/2006, (ES) št. 730/2006, (ES) št. 1033/2006 in (EU) št. 255/2010 (UL L 281, 13.10.2012, str. 1).

⁽²⁾ Uredba Komisije (ES) št. 482/2008 z dne 30. maja 2008 o vzpostavitvi sistema za zagotavljanje varnosti programske opreme, ki ga morajo uvesti izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, in spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 2096/2005 (UL L 141, 31.5.2008, str. 5).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) št. 677/2011 z dne 7. julija 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (ATM) in spremembi Uredbe (EU) št. 691/2010 (UL L 185, 15.7.2011, str. 1).

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1377 z dne 4. avgusta 2016 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev ter nadzor pri upravljanju zračnega prometa/izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa in izvajanju drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011 in (EU) št. 1035/2011 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011 (UL L 226, 19.8.2016, str. 1).

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo opredelitve iz Priloge I in naslednje opredelitve:

1. opredelitve iz člena 2 Uredbe (ES) št. 549/2004 in člena 3 Uredbe (ES) št. 216/2008, razen opredelitve pojma „dovoljenje“ iz člena 2(15) Uredbe (ES) št. 549/2004;
2. „izvajalec storitev“ pomeni vsako pravno ali fizično osebo, ki izvaja funkcije ali storitve ATM/ANS, kot so opredeljene v točki (q) člena 3 Uredbe (ES) št. 216/2008, ali druge funkcije omrežja za ATM, posamično ali povezano za splošni zračni promet;
3. „upravljavca omrežja“ pomeni organ, ustanovljen v skladu s členom 6 Uredbe (ES) št. 551/2004 za opravljanje dolžnosti iz navedenega člena ter členov 3 in 4 Uredbe (EU) št. 677/2011.
4. „vseevropska storitev“ pomeni dejavnost, ki je zasnovana in vzpostavljena za uporabnike v večini držav članic ali vseh državah članicah ter se lahko razširi tudi prek zračnega prostora nad ozemljem, za katerega se uporablja Pogodba;
5. „izvajalec podatkovnih storitev (DAT)“ pomeni organizacijo, ki izpolnjuje naslednja merila:
  - (a) DAT tipa 1: izvajalec, ki v nadzorovanih pogojih obdeluje letalske podatke za uporabo na zrakoplovih in zagotavlja letalsko podatkovno zbirko, ki izpolnjuje zahteve glede kakovosti podatkov in pri kateri ni bila ugotovljena združljivost z ustrežno aplikacijo/opremo zrakoplova;
  - (b) DAT tipa 2: izvajalec, ki obdeluje letalske podatke in zagotavlja letalsko podatkovno zbirko za uporabo v certificirani aplikaciji/opremi zrakoplova, ki izpolnjuje zahteve glede kakovosti podatkov in pri kateri je bila ugotovljena združljivost z navedeno aplikacijo/opremo.

Člen 3

Izvajanje ATM/ANS in funkcij omrežja za ATM

1. Države članice zagotovijo, da se ob upoštevanju varnostnih vidikov in zahtev glede prometa v skladu s to uredbo izvajajo ustrezni ATM/ANS in funkcije omrežja za ATM na način, ki olajšuje splošni zračni promet.
2. Če države članice sprejmejo dodatne določbe, ki dopolnjujejo to uredbo v zadevah, ki so v skladu s to uredbo prepuščene državam članicam, so navedene določbe v skladu s standardi in priporočenimi praksami iz Čikaške konvencije. Če države članice uporabijo določbe člena 38 Čikaške konvencije, najpozneje dva meseca po sprejetju dodatnih določb Mednarodni organizaciji civilnega letalstva in tudi Evropski agenciji za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) pošljejo obvestilo z ustrežno utemeljitvijo.
3. Države članice v skladu s Čikaško konvencijo navedene dodatne določbe objavijo prek svojih zbornikov letalskih informacij.
4. Če se država članica odloči organizirati izvajanje določenih posebnih služb zračnega prometa v konkurenčnem okolju, navedena država članica sprejme vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da izvajalci navedenih storitev ne bodo opravljali nobene dejavnosti, katere cilj ali posledica je preprečitev, omejitev ali izkrivljanje konkurence, ali dejavnosti, ki povzročata zlorabo prevladujočega položaja v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom, ki se uporabljata.

Člen 4

Pristojni organ za certificiranje, nadzor in izvrševanje

1. Organ, pristojen za izdajo certifikatov izvajalcem storitev, potrjevanje prejema izjav, ki jih podajo izvajalci služb informacij za letenje iz člena 7, kadar je to primerno, ter za nadzor in izvrševanje v povezavi z izvajalci storitev, je nacionalni nadzorni organ, naveden v členu 4 Uredbe (ES) št. 549/2004, v državi članici, v kateri ima fizična ali pravna oseba, ki predloži vlogo za pridobitev certifikata ali poda izjavo, glavni poslovni sedež ali, če ta obstaja, uradni sedež, razen če je v skladu s členom 22a Uredbe (ES) št. 216/2008 pristojni organ Agencija.

V tej uredbi se izvajalci podatkovnih storitev in upravljavec omrežja štejejo za vseevropske izvajalce storitev, za katere je v skladu s točko (c) člena 22a Uredbe (ES) št. 216/2008 pristojni organ Agencija.

2. Pristojni organi iz odstavka 1 izpolnjujejo zahteve iz Priloge II.
3. Če je eden od zadevnih izvajalcev storitev organizacija, za katero je pristojni organ Agencija, pristojni organi zadevnih držav članic sodelujejo z Agencijo, da se zagotovi izpolnjevanje zahtev iz točk 1, 2 in 3 točke ATM/ANS.AR.A.005(b) Priloge II, pri čemer:
  - (a) izvajalci storitev izvajajo storitve v zvezi s funkcionalnimi bloki zračnega prostora, ki se raztezajo po zračnem prostoru, ki je v pristojnosti več kot ene države članice, kot je navedeno v členu 2(3) Uredbe (ES) št. 550/2004, ali
  - (b) izvajalci storitev izvajajo čezmejne navigacijske službe zračnega prometa, kot je navedeno v členu 2(5) Uredbe (ES) št. 550/2004.
4. Če država članica za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe imenuje ali ustanovi več kot en pristojni organ v skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 549/2004 ali členu 2(3) do (6) Uredbe (ES) št. 550/2004, zagotovi jasno opredelitev področij pristojnosti vsakega od navedenih organov, zlasti v zvezi z odgovornostmi ter omejevanjem geografskega območja in zračnega prostora. V takšnem primeru se navedeni organi pisno dogovorijo o vzpostavitvi medsebojnega sodelovanja, s čimer zagotovijo učinkovit nadzor in izvrševanje v povezavi z vsemi izvajalci storitev, ki so jim navedeni organi izdali certifikate ali, kadar je to primerno, so navedenim organom podali izjavo.
5. Pristojni organi so pri izvajanju nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe neodvisni od vseh izvajalcev storitev. Navedena neodvisnost se zagotovi z zadostnim ločevanjem pristojnih organov od izvajalcev storitev vsaj na funkcionalni ravni. V zvezi s tem države članice zagotovijo, da pristojni organi svoja pooblastila izvajajo nepristransko in pregledno.
6. Države članice in, če je pristojni organ Agencija, Komisija zagotovijo, da njihovi pristojni organi svojemu osebju ne dovolijo vključenosti pri izvajanju nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja, ki jih ima navedeni organ v skladu s to uredbo, če obstajajo domneve, da bi takšna vključenost lahko neposredno ali posredno povzročila nasprotje interesov, zlasti v zvezi z družinskimi ali finančnimi interesi.
7. Agencija vzdržuje podatkovno zbirko kontaktnih podatkov o pristojnih organih iz odstavka 1. V ta namen države članice obvestijo Agencijo o imenih in naslovih svojih pristojnih organov in kakršnih koli naknadnih spremembah teh podatkov.
8. Države članice in, če je pristojni organ Agencija, Komisija v skladu s členom 4(4) Uredbe (ES) št. 549/2004 in členom 22a Uredbe (ES) št. 216/2008 določijo vire in zmogljivosti, ki jih pristojni organi potrebujejo za izvajanje svojih nalog, ob upoštevanju vseh ustreznih dejavnikov, vključno z oceno, ki jo izvedejo posamezni pristojni organi za določitev virov, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih nalog iz te uredbe.

Člen 5

Pooblastila pristojnega organa iz člena 4

1. Če je to potrebno za izvajanje njihovih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe, se pristojne organe pooblasti, da:
  - (a) od izvajalcev storitev, ki jih nadzirajo, zahtevajo, naj predložijo vse potrebne informacije;
  - (b) od katerega koli predstavnika, vodje ali drugega člana osebja navedenih izvajalcev storitev zahtevajo, naj ustno obrazložijo dejstva, dokumente, predmete, postopke ali druge zadeve, ki so pomembne za nadzor izvajalcev storitev;
  - (c) vstopijo v prostore in na zemljišče, vključno s kraji obratovanja, ter v prevozna sredstva navedenih izvajalcev storitev;

- (d) pregledajo ali kopirajo vse dokumente, zapise ali podatke, ki so v lasti ali so dostopni navedenim izvajalcem storitev, ali naredijo izvlečke iz njih, ne glede na vrsto nosilca, na katerem so zadevne informacije shranjene;
- (e) pri navedenih izvajalcih storitev izvajajo revizije, ocene, preiskave in inšpekcijske preglede.

2. Če je to potrebno za izvajanje njihovih nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe, se pristojnim organom omogoči tudi izvajanje pooblastil iz odstavka 1 v zvezi z organizacijami, ki so dejavnosti prevzele v izvajanje in jih nadzirajo izvajalci storitev, kot je navedeno v točki ATM/ANS.OR.B.015 Priloge III.

3. Pooblastila iz odstavkov 1 in 2 se izvajajo v skladu z nacionalnim pravom države članice, v kateri potekajo zadevne dejavnosti, pri čemer se ustrezno upoštevajo potreba po zagotovitvi učinkovitega izvajanja navedenih pooblastil ter pravice in pravni interesi izvajalca storitev in vseh zadevnih tretjih oseb, ter v skladu z načelom sorazmernosti. Če je v skladu z nacionalnim pravom, ki se uporablja, za vstop v prostore, na zemljišče in v prevozna sredstva, kot je določeno v točki (c) odstavka 1, potrebno predhodno dovoljenje sodnega organa zadevne države članice, se pooblastila, povezana s tem, izvajajo šele po pridobitvi takšnega predhodnega dovoljenja.

Pristojni organ pri izvajanju pooblastil iz odstavkov 1 in 2 zagotovi, da so člani njegovega osebja in, kadar je to primerno, vsi drugi strokovnjaki, ki sodelujejo pri zadevnih dejavnostih, ustrezno pooblašteni.

4. Pristojni organi sprejmejo ali uvedejo vse ustrezne izvršilne ukrepe, ki so potrebni za zagotovitev, da izvajalci storitev, katerim so izdali certifikat, ali kadar je to primerno, kateri so pristojnim organom podali izjavo, izpolnijo in nadalje izpolnjujejo zahteve iz te uredbe.

Člen 6

Izvajalci storitev

Izvajalcem storitev se podelita certifikat in pravica za izvajanje privilegijev, podeljenih v okviru navedenega certifikata, če poleg zahtev iz člena 8b(1) Uredbe (ES) št. 216/2008 izpolnijo in nadalje izpolnjujejo naslednje zahteve:

- (a) za vse izvajalce storitev: zahteve iz poddelov A in B Priloge III (del ATM/ANS.OR) in Priloge XIII (del PERS);
- (b) za izvajalce storitev, ki niso izvajalci služb zračnega prometa: poleg zahtev iz točke (a) zahteve iz poddela C Priloge III (del ATM/ANS.OR);
- (c) za izvajalce navigacijskih služb zračnega prometa, upravljavce pretoka zračnega prometa in upravljavca omrežja: poleg zahtev iz točke (a) zahteve iz poddela D Priloge III (del ATM/ANS.OR);
- (d) za izvajalce služb zračnega prometa: poleg zahtev iz točk (a) in (c) zahteve iz Priloge IV (del ATS);
- (e) za izvajalce meteoroloških služb: poleg zahtev iz točk (a), (b) in (c) zahteve iz Priloge V (del MET);
- (f) za izvajalce letalskih informacijskih služb: poleg zahtev iz točk (a), (b) in (c) zahteve iz Priloge VI (del AIS);
- (g) za izvajalce podatkovnih storitev: poleg zahtev iz točk (a) in (b) zahteve iz Priloge VII (del DAT);
- (h) za izvajalce komunikacijskih, navigacijskih ali nadzornih služb: poleg zahtev iz točk (a), (b) in (c) zahteve iz Priloge VIII (del CNS);
- (i) za upravljavce pretoka zračnega prometa: poleg zahtev iz točk (a), (b) in (c) zahteve iz Priloge IX (del ATFM);
- (j) za upravljavce zračnega prostora: poleg zahtev iz točk (a) in (b) zahteve iz Priloge X (del ASM);

- (k) za načrtovalce postopkov: poleg zahtev iz točk (a) in (b) zahteve iz Priloge XI (del ASD), ko navedene zahteve sprejme Komisija;
- (l) za upravljavca omrežja: poleg zahtev iz točk (a), (b) in (c) zahteve iz Priloge XII (del NM).

Člen 7

Izjava izvajalcev služb informacij za letenje

Če dajo države članice v skladu s členom 8b(3) Uredbe (ES) št. 216/2008 izvajalcem služb informacij za letenje možnost, da izjavijo, da so sposobni in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z izvajanjem služb, navedeni izvajalci poleg zahtev iz člena 8b(1) Uredbe (ES) št. 216/2008 izpolnjujejo zahteve iz točke ATM/ANS.OR.A.015 v Prilogi III k tej uredbi.

Člen 8

Obstoječi certifikati

1. Za certifikate, izdane v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) št. 1035/2011, se šteje, da so bili izdani v skladu s to uredbo.
2. Države članice najpozneje do 1. januarja 2021 nadomestijo certifikate iz odstavka 1 s certifikati, ki so v skladu z obliko, določeno v Dodatku 1 k Prilogi II.

Člen 9

Razveljavitev in sprememba

1. Uredba (ES) št. 482/2008 ter izvedbeni uredbi (EU) št. 1034/2011 in (EU) št. 1035/2011 se razveljavijo.
2. Izvedbena uredba (EU) 2016/1377 se razveljavi.
3. Člena 12 in 21 Uredbe (EU) št. 677/2011 ter Priloga VI k navedeni uredbi se črtajo.

Člen 10

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 2. januarja 2020.

Vendar

1. se člen 9(2) uporablja od datuma začetka veljavnosti te uredbe;
2. se glede Agencije člen 4(1), (2), (5), (6) in (8) ter člen 5 uporabljata od datuma začetka veljavnosti te uredbe;
3. se glede izvajalcev podatkovnih storitev člen 6 v vsakem primeru uporablja od 1. januarja 2019 in, če tak izvajalec predloži vlogo za pridobitev certifikata in ga pridobi v skladu s členom 6, se uporablja od datuma začetka veljavnosti te uredbe.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 1. marca 2017

Za Komisijo
Predsednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOGA I

OPREDELITVE POJMOV, KI SE UPORABLJAJO V PRILOGAH II DO XIII

(del OPREDELITVE POJMOV)

V prilogah II do XIII se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „sprejemljivi načini usklajevanja (AMC)“ pomenijo nezavezujoče standarde, ki jih je Agencija sprejela za ponazoritev načinov za zagotovitev skladnosti z Uredbo (ES) št. 216/2008 in njenimi izvedbenimi pravili;
2. „delo v zraku“ pomeni operacijo zrakoplova, v kateri se zrakoplov uporablja za specializirane storitve, na primer za kmetijstvo, gradbeništvo, fotografiranje, zemljištevstvo, opazovanje in patroliranje, iskanje in reševanje ali oglaševanje v zraku;
3. „klimatološki povzetek za aerodrome“ pomeni kratek povzetek določenih meteoroloških elementov na aerodromu, ki temelji na statističnih podatkih;
4. „klimatološka tabela za aerodrome“ pomeni tabelo s statističnimi podatki o nastanku enega ali več meteoroloških elementov, opaženih na aerodromu;
5. „nadmorska višina aerodroma“ pomeni nadmorsko višino najvišje točke pristajalnega območja;
6. „aerodromska služba informacij za letenje (AFIS)“ pomeni službo informacij za letenje in službo za alarmiranje za promet na aerodromu;
7. „aerodromska meteorološka služba“ pomeni službo, pristojno za izvajanje meteorološke službe na aerodromu;
8. „aerodromsko opozorilo“ pomeni informacije, ki jih izda aerodromska meteorološka služba v zvezi z nastankom ali predvidenim nastankom meteoroloških razmer, ki bi lahko škodljivo vplivale na zrakoplov na tleh, tudi na parkiran zrakoplov, ter na naprave in službe na aerodromu;
9. „letalski podatki“ pomenijo letalska dejstva, koncepte ali navodila, ki so formalizirano predstavljeni v obliki, primerni za sporočanje, razlago ali obdelavo;
10. „letalska podatkovna zbirka“ pomeni zbirko letalskih podatkov, zbranih in urejenih v strukturiran niz podatkov, ki je shranjena v elektronski obliki v sistemih, velja za določeno obdobje in se lahko posodablja;
11. „letalska fiksna storitev (AFS)“ pomeni telekomunikacijsko storitev med določenimi fiksnimi točkami, ki je namenjena predvsem zagotavljanju varnosti zračne plovbe ter rednega, učinkovitega in gospodarnega opravljanja zračnih prevozov;
12. „letalsko fiksno telekomunikacijsko omrežje (AFTN)“ pomeni svetovni sistem letalskih fiksnih telekomunikacijskih povezav, ki je kot del storitve AFS namenjen izmenjavi sporočil in/ali digitalnih podatkov med letalskimi fiksnimi telekomunikacijskimi postajami z enakimi ali združljivimi telekomunikacijskimi značilnostmi;
13. „letalske informacije“ pomenijo informacije, ki izhajajo iz zbiranja, analize in oblikovanja letalskih podatkov;
14. „kartografski podatki o aerodromu“ pomenijo podatke, ki so bili zbrani z namenom priprave kartografskih informacij o aerodromu;
15. „zbirka kartografskih podatkov o aerodromu (AMDB)“ pomeni zbirko kartografskih podatkov o aerodromu, zbranih in urejenih v strukturiran niz podatkov;
16. „letalska meteorološka postaja“ pomeni postajo za opazovanja in izdajo meteoroloških poročil, namenjenih zračni plovbi;
17. „poročilo iz zrakoplova“ pomeni poročilo, ki se pripravi v zrakoplovu med letom v skladu z zahtevami za poročanje o položaju ter operativno in/ali meteorološko poročanje;
18. „zrakoplov“ pomeni kateri koli stroj, ki lahko v zraku dobi podporo zaradi reakcij zraka, ki niso reakcije zraka z zemeljskim površjem;
19. „sporočilo AIRMET“ pomeni informacije, ki jih izda meteorološka služba bdenja v zvezi z nastankom ali predvidenim nastankom določenih vremenskih pojavov na poti, ki lahko vplivajo na varnost operacij zrakoplovov na nižjih višinah, ter časovnim in prostorskim razvojem navedenih pojavov in ki niso bile vključene že v napoved, izdano za lete na nižjih višinah v zadevnem območju z informacijami za letenje ali njegovem podobno območju;

20. „tehnično osebje za področje varnosti zračnega prometa (ATSEP)“ pomeni vsako pooblaščen osebje, ki je usposobljeno za upravljanje, vzdrževanje, umik iz oziroma vrnitev v obratovanje opreme funkcionalnega sistema;
21. „enota služb zračnega prometa“ je splošen izraz, ki ima več pomenov: „enota kontrole zračnega prometa“, „center informacij za letenje“, „enota aerodromske službe informacij za letenje“ ali „urad službe zrakoplovnih informacij“;
22. „nadomestni aerodrom“ pomeni aerodrom, proti kateremu lahko nadaljuje zrakoplov, kadar postane nemogoče ali nepriporočljivo nadaljevati let proti aerodromu načrtovanega pristanka ali pristati na njem, ter na katerem so na voljo potrebne storitve in zmogljivosti, na katerem se lahko izpolnijo zmogljivostne zahteve za zrakoplov in ki obratuje ob predvidenem času uporabe;
23. „drugi načini usklajevanja (AltMOC)“ pomenijo tiste načine usklajevanja, v katerih je predlagana alternativa sedanjim sprejemljivim načinom usklajevanja (AMC), ali tiste, v katerih so predlagani novi načini za zagotovitev skladnosti z Uredbo (ES) št. 216/2008 in njenimi izvedbenimi pravili, v zvezi s katerimi Agencija ni sprejela povezanih AMC;
24. „absolutna višina“ pomeni vertikalno razdaljo do ravni, točke ali predmeta, ki se upošteva kot točka, izmerjeno od povprečne morske gladine;
25. „območni kontrolni center (ACC)“ pomeni enoto, ki zagotavlja storitve kontrole zračnega prometa za nadzorovane lete na nadzorovanih območjih, ki so v njeni pristojnosti;
26. „območna napoved za lete na nižjih višinah“ pomeni napoved vremenskih pojavov v območju z informacijami za letenje ali njegovem podobmočju, ki se nanaša na plast pod nivojem letenja 100 (ali pod nivojem letenja 150 na goratih območjih ali po potrebi višje);
27. „območna navigacija (RNAV)“ pomeni metodo navigacije, ki zrakoplovu omogoča letenje na kateri koli poti leta, ki je pokrita z zemeljskimi ali vesoljskimi navigacijskimi sredstvi, in/ali v mejah zmogljivosti lastne opreme na krovu zrakoplova;
28. „argument“ pomeni trditev, ki temelji na sklepih na podlagi dokazov;
29. „ASHTAM“ pomeni posebno vrsto sporočila NOTAM, s katero se v posebni obliki sporočijo informacije o spremenjeni vulkanski aktivnosti, izbruhu vulkana in/ali oblaku vulkanskega pepela, ki so pomembne za operacije zrakoplova;
30. „funkcije omrežja za ATM“ pomenijo funkcije, ki jih izvaja upravljavec omrežja v skladu z Uredbo (EU) št. 677/2011;
31. „revizija“ pomeni sistematičen, neodvisen in dokumentiran postopek za pridobivanje dokazov in njihovo objektivno presojo, s katerim se ugotovi, v kakšnem obsegu so zahteve izpolnjene;
32. „verodostojen vir“ pomeni:
  - (a) državni organ ali
  - (b) organizacijo, ki jo je državni organ uradno priznal za zbiranje in/ali objavo podatkov, ki so v skladu z zahtevami glede kakovosti podatkov, ki jih je določila navedena država;
33. „avtomatski sistem opazovanja“ pomeni sistem opazovanja, ki brez človeškega posredovanja beleži in izračunava vse potrebne elemente ter poroča o njih;
34. „letalski akter“ pomeni subjekt, osebo ali organizacijo, razen izvajalcev storitev, ki jih ureja ta uredba, na katero vpliva ali ki vpliva na storitev, ki jo zagotovi izvajalec storitev;
35. „odmor“ pomeni časovno obdobje oddiha v delovnem obdobju, ko kontrolorju zračnega prometa ni treba opravljati dolžnosti;
36. „certificirana aplikacija zrakoplova“ pomeni programsko aplikacijo, ki jo je Agencija odobrila kot del zrakoplova, za katerega se uporablja člen 4 Uredbe (ES) št. 216/2008;
37. „oblak, pomemben za obratovanje zrakoplovov“ pomeni oblak z relativno višino baze oblaka pod 1 500 m (5 000 ft) ali pod največjo minimalno sektorsko absolutno višino, kar koli od tega je večje, ali kumulonimbusni oblak ali stolpičasti kumululus na kateri koli višini;

38. „komercialni zračni prevoz“ pomeni vsako operacijo zrakoplova, ki vključuje prevoz potnikov, tovora ali pošte za plačilo ali drugo protivrednost;
39. „kontrolirano območje“ pomeni kontroliran zračni prostor, ki se razteza navzgor nad določeno mejo nad Zemljo;
40. „stres po kritičnem incidentu“ pomeni kazanje nenavadnih in/ali skrajnih čustvenih, fizičnih in/ali vedenjskih reakcij posameznika po dogodku ali incidentu;
41. „kakovost podatkov“ pomeni stopnjo ali raven zanesljivosti, da predloženi podatki izpolnjujejo zahteve uporabnika podatkov, kar zadeva točnost, ločljivost, celovitost (ali enakovredno raven zanesljivosti), sledljivost, pravočasnost, popolnost in obliko;
42. „zahteve glede kakovosti podatkov (DQR)“ pomenijo opredelitev značilnosti podatkov (tj. točnost, ločljivost, celovitost (ali enakovredno raven zanesljivosti), sledljivost, pravočasnost, popolnost in obliko) za zagotovitev, da so podatki v skladu s predvideno uporabo;
43. „nadomestni namembni aerodrom“ pomeni nadomestni aerodrom, na katerem bi lahko zrakoplov pristal v primeru nemogočega ali nepriporočljivega pristanka na aerodromu načrtovanega pristanka;
44. „dolžnost“ pomeni vsako nalogo, ki jo mora na zahtevo izvajalca službe kontrole zračnega prometa izvesti kontrolor zračnega prometa;
45. „delovno obdobje“ pomeni obdobje, ki se začne, ko se mora kontrolor zračnega prometa na zahtevo izvajalca službe kontrole zračnega prometa prijaviti k dolžnosti, biti na voljo ali začeti opravljati dolžnost, in se konča, ko je kontrolor zračnega prometa brez dolžnosti;
46. „nadmorska višina“ pomeni vertikalno razdaljo do točke ali ravni, ki se nahaja ali je pritrjena na površju Zemlje, izmerjeno od povprečne morske gladine;
47. „nadomestni aerodrom na poti“ pomeni aerodrom, na katerem bi lahko zrakoplov pristal v primeru potrebne preusmeritve na poti;
48. „utrujenost“ pomeni fiziološko stanje zmanjšane duševne ali telesne sposobnosti kot posledica pomanjkanja spanca ali daljšega obdobja budnosti, dnevnega ritma ali delovne obremenitve (duševne ali telesne dejavnosti ali obeh), zaradi česar se lahko zmanjšata zbranost posameznika in njegova zmožnost varnega izvajanja nalog;
49. „dokumentacija o letu“ pomeni dokumente, vključno s kartami ali obrazci, ki vsebujejo meteorološke informacije za let;
50. „center informacij za letenje (FIC)“ pomeni enoto, ustanovljeno za zagotavljanje službe informacij za letenje in službe za alarmiranje;
51. „območje z informacijami za letenje (FIR)“ pomeni zračni prostor določenih dimenzij, v katerem se zagotavljata služba informacij za letenje in služba za alarmiranje;
52. „nivo letenja (FL)“ pomeni površino s stalnim atmosferskim tlakom, ki se nanaša na določeno vrednost tlaka, in sicer 1 013,2 hektopascal (hPa), in je ločena od drugih takšnih površin s specifičnimi tlačnimi intervali;
53. „preskusni let“ pomeni let za razvojno fazo novega projekta (zrakoplova, pogonskih sistemov, delov in naprav), let za dokaz skladnosti z osnovo za certificiranje ali skladnosti s projektom tipa za zrakoplov, ki prihaja s proizvodne linije, let, predviden za preskušanje novih konceptov projekta, za kar so potrebni nekonvencionalni manevri ali profili, za katere bi bil možen izhod iz že odobrene ovojnice zrakoplova, ali let za usposabljanje, s katerim se izvede kateri koli od navedenih letov“;
54. „napoved“ pomeni navedbo predvidenih meteoroloških razmer za določen čas ali obdobje in za določeno območje ali del zračnega prostora;
55. „napoved za vzletanje“ pomeni napoved, ki jo za določeno časovno obdobje pripravi aerodromska meteorološka služba in vsebuje informacije o predvidenih razmerah na območju vzletno-pristajalnih stez v zvezi s smerjo in hitrostjo prizemnega vetra ter morebitnimi odstopanji, temperaturo, tlakom (QNH) in drugimi lokalno dogovorjenimi elementi;
56. „funkcionalni sistem“ pomeni kombinacijo postopkov, človeških virov in opreme, vključno s strojno in programsko opremo, namenjeno izvajanju funkcije na področju ATM/ANS in drugih funkcij omrežja za ATM;

57. „splošno letalstvo“ pomeni vsako operacijo civilnega zrakoplova, razen dela v zraku ali komercialnega zračnega prevoza;
58. „digitalni podatki o točkah na koordinatni mreži“ pomenijo računalniško obdelane meteorološke podatke za sklop enakomerno razmaknjenih točk na karti, ki se lahko v kodirani obliki, primerni za avtomatizirano uporabo, prenesejo z meteorološkega računalnika na drug računalnik;
59. „navodila“ pomenijo nezavezujoče gradivo, ki ga je Agencija pripravila kot pomoč pri ponazoritvi pomena zahteve ali specifikacije, uporablja pa se kot pomoč pri razlagi Uredbe (ES) št. 216/2008, njenih izvedbenih pravil in sprejemljivih načinov usklajevanja (AMC);
60. „globalne napovedi na koordinatni mreži“ pomenijo napovedi predvidenih vrednosti meteoroloških elementov na globalni koordinatni mreži z opredeljeno vertikalno in horizontalno ločljivostjo;
61. „nevarnost“ pomeni vsako stanje, dogodek ali okoliščino z morebitnim škodljivim učinkom;
62. „relativna višina“ pomeni vertikalno razdaljo do ravni, točke ali predmeta, ki se upošteva kot točka, izmerjeno od določene osnove;
63. „nivo“ je splošen izraz, ki se nanaša na vertikalni položaj zrakoplova med letom in ima več pomenov: relativna višina, absolutna višina ali nivo letenja;
64. „lokalno redno poročilo“ pomeni meteorološko poročilo, izdano v določenih časovnih presledkih in namenjeno samo za razširjanje na aerodromu, kjer so bila izvedena opazovanja;
65. „lokalno posebno poročilo“ pomeni meteorološko poročilo, izdano v skladu z merili za posebna opazovanja in namenjeno samo za razširjanje na aerodromu, kjer so bila izvedena opazovanja;
66. „meteorološki bilten“ pomeni besedilo, ki vsebuje meteorološke informacije pod ustreznim naslovom;
67. „meteorološke informacije“ pomenijo meteorološko poročilo, analizo, napoved ter druge navedbe z zvezi z obstoječimi ali predvidenimi meteorološkimi razmerami;
68. „meteorološko opazovanje“ pomeni meritev in/ali oceno enega ali več meteoroloških elementov;
69. „meteorološko poročilo“ pomeni navedbo opaženih meteoroloških razmer za določen čas in lokacijo;
70. „meteorološki satelit“ pomeni umeten Zemljin satelit, ki izvaja meteorološka opazovanja in ta opazovanja pošilja na Zemljo;
71. „meteorološka služba bdenja“ pomeni službo, ki spremlja meteorološke razmere, ki vplivajo na letalske operacije, in zagotavlja informacije v zvezi z nastankom ali predvidenim nastankom določenih vremenskih pojavov na poti, naravnimi in drugimi nevarnostmi, ki lahko vplivajo na varnost operacij zrakoplovov, na zadevnem področju pristojnosti;
72. „minimalna sektorska absolutna višina (MSA)“ pomeni najmanjšo absolutno višino, ki se lahko uporabi za zagotovitev najmanjše razdalje 300 m (1 000 ft) nad vsemi predmeti na območju krožnega sektorja s polmerom 46 km (25 NM) s središčem na značilni točki, tj. referenčni točki aerodroma (ARP) ali referenčni točki heliporta (HRP);
73. „NOTAM“ pomeni sporočilo, ki se razpošilja s telekomunikacijskimi sredstvi in vsebuje informacije v zvezi z vzpostavitvijo, stanjem ali spremembo letalskih objektov, storitev, postopkov ali v zvezi z nevarnostmi, s katerimi mora biti osebje, ki ga letalske operacije zadevajo, nujno pravočasno seznanjeno;
74. „ovira“ pomeni vse nepremične (začasne ali stalne) in premične predmete ali dele predmetov, ki:
  - (a) so postavljeni na območju, ki je namenjeno premikanju zrakoplova po površini, ali
  - (b) se razprostirajo nad določeno površino, ki je namenjena varovanju zrakoplova med letom, ali
  - (c) stojijo zunaj teh določenih površin in so ocenjeni kot nevarni za zračno plovbo;
75. „OPMET“ pomeni operativne meteorološke informacije, ki se uporabljajo pri načrtovanju letalskih operacij pred ali med letom;;

76. „banka podatkov OPMET“ pomeni banko podatkov, v kateri se hranijo in so na voljo na mednarodni ravni operativne meteorološke informacije za uporabo v letalstvu;
77. „vulkanska aktivnost pred izbruhom“ pomeni neobičajno in/ali naraščajočo vulkansko aktivnost, ki bi lahko pomenila izbruh vulkana;
78. „prevladujoča vidljivost“ pomeni najvišjo vrednost vidljivosti, opaženo v skladu z opredelitvijo pojma „vidljivost“ na vsaj polovici obzorja ali vsaj polovici površine aerodroma. Ta območja lahko obsegajo med seboj povezane ali nepovezane sektorje;
79. „problematična uporaba psihoaktivnih snovi“ pomeni uporabo ene ali več psihoaktivnih snovi, ki jih uporablja posameznik tako, da:
  - (a) pomenijo neposredno nevarnost za uporabnika ali ogrožajo življenje, zdravje ali dobro počutje drugih in/ali
  - (b) povzročajo ali poslabšujejo poklicno, socialno, duševno ali telesno težavo ali motnjo;
80. „prognostična karta“ pomeni napoved določenega(-ih) meteorološkega(-ih) elementa(-ov) za določen čas ali obdobje in za določeno površino ali del zračnega prostora, grafično prikazano na karti;
81. „psihoaktivne snovi“ pomenijo alkohol, opioide, kanabinoide, pomirjevala in hipnotike, kokain, druge psihotropne snovi, halucinogene in hlapna razredčila, izključena pa sta kofein in tobak;
82. „center za usklajevanje reševanja (RCC)“ pomeni enoto, pristojno za spodbujanje učinkovite organizacije služb za iskanje in reševanje ter za usklajevanje izvajanja operacij iskanja in reševanja na območju iskanja in reševanja;
83. „obdobje počitka“ pomeni neprekinjeno in določeno časovno obdobje po dolžnosti in/ali pred dolžnostjo, v katerem je kontrolor zračnega prometa brez vseh dolžnosti;
84. „sistem razporeda dela“ pomeni strukturo delovnih obdobj in obdobj počitka za kontrolorje zračnega prometa v skladu s pravnimi in operativnimi zahtevami;
85. „tveganje“ pomeni kombinacijo skupne verjetnosti ali pogostnosti pojavljanja škodljivih učinkov, ki so posledica nevarnosti, in resnosti teh učinkov;
86. „vzletno-pristajalna steza“ pomeni določeno pravokotno območje na kopenskem aerodromu, pripravljeno za pristajanje in vzletanje zrakoplovov;
87. „vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR)“ pomeni razdaljo, pri kateri pilot zrakoplova na sredinski črti vzletno-pristajalne steze lahko vidi talne oznake na stezi ali luči, ki označujejo stezo ali njeno sredinsko črto;
88. „varnostna smernica“ pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme pristojni organ in določa, da se izvedejo ukrepi za ponovno vzpostavitev varnosti funkcionalnega sistema ali omeji njegova operativna uporaba, kadar je dokazano, da bi bila v nasprotnem primeru lahko ogrožena varnost v letalstvu;
89. „sistem upravljanja varnosti (SMS)“ pomeni sistematičen pristop k upravljanju varnosti, vključno s potrebnimi organizacijskimi strukturami, odgovornostmi, politikami in postopki;
90. „enota služb za iskanje in reševanje“ je splošen izraz, ki zajema center za usklajevanje reševanja, podružnico centra za reševanje ali urad za alarmiranje, kot je ustrezno;
91. „izbrani vulkanski observatorij“ pomeni izvajalca, ki ga je izbral pristojni organ za opazovanje aktivnosti vulkana ali skupine vulkanov ter zagotavljanje teh opažanj prejemnikom z dogovorjenega letalskega seznama;
92. „polavtomatski sistem opazovanja“ pomeni sistem opazovanja, ki omogoča izboljšanje meritev, za izdajo ustreznih poročil pa je potrebno človeško posredovanje;
93. „SIGMET“ pomeni informacije o vremenskih pojavih na poti, ki lahko vplivajo na varnost operacij zrakoplovov;
94. „sporočilo SIGMET“ pomeni informacije, ki jih izda meteorološka služba bdenja v zvezi z nastankom ali predvidenim nastankom določenih vremenskih pojavov na poti, ki lahko vplivajo na varnost operacij zrakoplovov, ter časovnim in prostorskim razvojem navedenih pojavov;

95. „posebno poročilo iz zrakoplova“ pomeni meteorološko poročilo iz zrakoplova, izdano v skladu z merili na podlagi opažanj med letom;
  96. „stres“ pomeni posledico, ki se kaže pri posamezniku zaradi soočanja z morebitnim vzrokom (povzročiteljem stresa) za spremembo njegove učinkovitosti. Glede na to, v kakšni meri se posameznik čuti sposobnega obvladovati povzročitelja stresa, lahko soočenje na njegovo učinkovitost vpliva negativno (negativen stres), pozitivno (pozitiven stres) ali pa nanjo ne vpliva;
  97. „usposabljanje za tipski rating sistemov in opreme“ pomeni usposabljanje za posredovanje znanja in spretnosti v zvezi z določenim sistemom/opremo ter posledično pridobitev operativne usposobljenosti;
  98. „prilagojeni podatki“ pomenijo letalske podatke, ki jih je zagotovil operator zrakoplova ali v njegovem imenu izvajalec podatkovnih storitev (DAT) in so bili pripravljene za tega operatorja zrakoplova za predvideno operativno uporabo;
  99. „nadomestni vzletni aerodrom“ pomeni nadomestni aerodrom, na katerem lahko zrakoplov pristane, če to postane potrebno kmalu po vzletu in ni mogoče uporabiti odhodnega aerodroma;
  100. „napoved za aerodrom (TAF)“ pomeni kratko navedbo predvidenih meteoroloških razmer na aerodromu za določeno obdobje;
  101. „teren“ pomeni površje Zemlje, ki vključuje naravne značilnosti, kot so gore, hribi, slemena, doline, vodna telesa, trajni led in sneg, ne vključuje pa ovir;
  102. „prag“ pomeni začetek dela vzletno-pristajalne steze, ki se uporablja za pristajanje;
  103. „cona dotika“ pomeni del vzletno-pristajalne steze za pragom, ki je predviden za prvi stik pristajajočih letal z vzletno-pristajalno stezo;
  104. „tropski ciklon“ je splošen izraz za sinoptični ciklon, ki ne pomeni fronte in se tvori nad tropskimi ali subtropskimi vodami z organizirano konvekcijo in določenim ciklonskim kroženjem prizemnega vetra;
  105. „svetovalni center za spremljanje tropskih ciklonov (TCAC)“ pomeni meteorološki center, ki z zagotavljanjem informacij svetuje meteorološkim službam bdenja, svetovnim prognozičnim centrom in mednarodnim bankam podatkov OPMET v zvezi s položajem, napovedano smerjo in hitrostjo premikanja tropskih ciklonov, tlakom v njihovih središčih ter najmočnejšim prizemnim vetrom;
  106. „vidljivost“ pomeni vidljivost za letalske namene, ki je večja od:
    - (a) največje razdalje, na kateri se lahko vidi in prepozna črn predmet primernih dimenzij na svetlem ozadju, ki je postavljen blizu tal;
    - (b) največje razdalje, na kateri se lahko vidijo in prepoznajo luči svetilnosti okoli 1 000 kandel na neosvetljenem ozadju;
  107. „svetovalni center za spremljanje vulkanskega pepela (VAAC)“ pomeni meteorološki center, ki z zagotavljanjem informacij svetuje meteorološkim službam bdenja, centrom območne kontrole, centrom informacij za letenje, svetovnim prognozičnim centrom in mednarodnim bankam podatkov OPMET v zvezi z lateralno in vertikalno razširjenostjo ter napovedanim premikanjem vulkanskega pepela v ozračju po izbruhih vulkana;
  108. „svetovni prognozični center (WAFC)“ pomeni meteorološki center, ki državam članicam v okviru letalske fiksne storitve z ustreznimi sredstvi in v digitalni obliki pripravlja in izdaja pomembne vremenske napovedi in napovedi za zgornji zračni prostor na svetovni ravni;
  109. „svetovni prognozični sistem (WAFS)“ pomeni svetovni sistem, s katerim svetovna prognozična centra zagotavljata letalske meteorološke napovedi na poti v enotnih standardiziranih oblikah.
-

PRILOGA II

**ZAHTEVE ZA PRISTOJNE ORGANE – NADZOR STORITEV IN DRUGIH FUNKCIJ OMREŽJA ZA ATM
(del ATM/ANS.AR)**

PODDEL A – SPLOŠNE ZAHTEVE

ATM/ANS.AR.A.001 Področje uporabe

V tej prilogi so določene zahteve za administrativne postopke in sisteme upravljanja organov, pristojnih za certificiranje, nadzor in izvrševanje v povezavi z uporabo zahtev iz priloge III do XIII za izvajalce storitev v skladu s členom 6.

ATM/ANS.AR.A.005 Naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja

- (a) Pristojni organi izvajajo naloge certificiranja, nadzora in izvrševanja v povezavi z uporabo zahtev, ki veljajo za izvajalce storitev, spremljajo varno zagotavljanje njihovih storitev ter preverjajo izpolnjevanje veljavnih zahtev.
- (b) Pristojni organi opredelijo in izvajajo pristojnosti za certificiranje, nadzor in izvrševanje na način, ki zagotavlja, da:
  - (1) obstajajo posebna mesta s pristojnostjo za izvajanje vsake določbe te uredbe;
  - (2) so seznanjeni z mehanizmi nadzora varnosti in njihovimi rezultati;
  - (3) se zagotovi izmenjava zadevnih informacij med pristojnimi organi.

Zadevni pristojni organi redno pregledujejo sporazum o nadzoru izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa v funkcionalnih blokih zračnega prostora (FAB), ki se raztezajo po zračnem prostoru, ki je v pristojnosti več kot ene države članice, kot je navedeno v členu 2(3) Uredbe (ES) št. 550/2004, ter, v primeru čezmejnega izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa, sporazum o medsebojnem priznavanju nadzornih nalog iz člena 2(5) Uredbe (ES) št. 550/2004 ter praktično izvajanje navedenih sporazumov, zlasti glede dosežene varnostne uspešnosti izvajalcev storitev pod njihovim nadzorom.

- (c) Pristojni organ se z drugimi pristojnimi organi dogovori o uskladitvi priglašeni sprememb funkcionalnih sistemov, ki vključujejo izvajalce storitev pod nadzorom drugih pristojnih organov. Z navedenim dogovorom o uskladitvi se v skladu s točko ATM/ANS.AR.C.025 zagotovita učinkovit izbor in pregled navedenih priglašeni sprememb.

ATM/ANS.AR.A.010 Dokumentacija o certificiranju, nadzoru in izvrševanju

Pristojni organ zagotovi svojemu osebju ustrezne zakonodajne akte, standarde, predpise, tehnične publikacije in povezane dokumente, da mu omogoči izvajanje nalog in pristojnosti.

ATM/ANS.AR.A.015 Načini usklajevanja

- (a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja (AMC), ki se lahko uporabijo za zagotovitev skladnosti z zahtevami te uredbe. Ob zagotovitvi skladnosti z AMC se veljavne zahteve te uredbe štejejo za izpolnjene.
- (b) Za zagotovitev skladnosti z zahtevami te uredbe se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja (AltMOC).
- (c) Pristojni organ vzpostavi sistem za stalno ocenjevanje, ali vsi AltMOC, ki jih uporablja sam ali izvajalci storitev pod njegovim nadzorom, omogočajo zagotovitev skladnosti z zahtevami te uredbe.

- (d) Pristojni organ oceni vse AltMOC, ki jih izvajalec storitev predlaga v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.020, tako da analizira predloženo dokumentacijo in, če meni, da je to potrebno, izvede inšpekcijski pregled pri izvajalcu storitev.

Če pristojni organ ugotovi, da AltMOC zadoščajo za zagotovitev skladnosti z veljavnimi zahtevami te uredbe, nemudoma:

- (1) obvesti vložnika, da se AltMOC lahko izvedejo, in po potrebi ustrezno spremeni certifikat vložnika;
- (2) obvesti Agencijo o njihovi vsebini in priloži kopije ustrezne dokumentacije;
- (3) obvesti ostale države članice o AltMOC, ki so bili sprejeti.

- (e) Če pristojni organ sam uporablja AltMOC za zagotovitev skladnosti z veljavnimi zahtevami te uredbe, jih:

- (1) da na voljo vsem izvajalcem storitev pod svojim nadzorom;
- (2) nemudoma obvesti Agencijo.

Pristojni organ zagotovi Agenciji popoln opis AltMOC, vključno z vsemi spremembami postopkov, ki bi lahko bile pomembne, in oceno, ki dokazuje, da so veljavne zahteve te uredbe izpolnjene.

ATM/ANS.AR.A.020 Obveščanje Agencije

- (a) Pristojni organ nemudoma obvesti Agencijo o vsaki večji težavi pri izvajanju ustreznih določb Uredbe (ES) št. 216/2008 in njenih izvedbenih pravil ali uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004 in (ES) št. 551/2004 ter Uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, ki veljajo za izvajalce storitev.
- (b) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾ pristojni organ zagotovi Agenciji informacije, pomembne za varnost, ki izhajajo iz prejetih poročil o dogodkih.

ATM/ANS.AR.A.025 Takojšen odziv na varnostno težavo

- (a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 pristojni organ vzpostavi sistem za ustrezno zbiranje, analiziranje in razširjanje informacij o varnosti.
- (b) Agencija vzpostavi sistem za ustrezno analiziranje vseh zadevnih informacij o varnosti, prejetih od pristojnih organov, ter državam članicam in Komisiji, kot je ustrezno, nemudoma zagotovi vse informacije, vključno s priporočili ali popravljivimi ukrepi, ki jih morajo sprejeti za pravočasen odziv na varnostno težavo, ki vključuje izvajalce storitev.
- (c) Pristojni organ po prejemu informacij iz točk (a) in (b) sprejme ustrezne ukrepe za obravnavo varnostne težave, vključno z izdajo varnostnih smernic v skladu s točko ATM/ANS.AR.A.030.
- (d) Ukrepi, sprejeti v skladu s točko (c), se nemudoma sporočijo zadevnim izvajalcem storitev, ki jih morajo upoštevati v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.060. Pristojni organ o navedenih ukrepih obvesti tudi Agencijo in, če je potrebno skupno ukrepanje, druge zadevne pristojne organe.

ATM/ANS.AR.A.030 Varnostne smernice

- (a) Pristojni organ izda varnostno smernico, če v funkcionalnem sistemu ugotovi obstoj nevarnih razmer, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje.

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti) (UL L 96, 31.3.2004, str. 26).

⁽²⁾ Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).

- (b) Varnostna smernica se pošlje zadevnim izvajalcem storitev in vsebuje najmanj naslednje informacije:
- (1) opredelitev nevarnih razmer;
  - (2) opredelitev prizadetega funkcionalnega sistema;
  - (3) potrebne ukrepe in njihovo utemeljitev;
  - (4) rok za izvedbo zahtevanih ukrepov;
  - (5) datum začetka veljavnosti smernice.
- (c) Pristojni organ pošlje kopijo varnostne smernice Agenciji in drugim zadevnim pristojnim organom v enem mesecu od njene izdaje.
- (d) Pristojni organ preveri skladnost izvajalcev storitev z veljavnimi varnostnimi smernicami.

PODDEL B – UPRAVLJANJE (ATM/ANS.AR.B)

ATM/ANS.AR.B.001 Sistem upravljanja

- (a) Pristojni organ vzpostavi in ohranja sistem upravljanja, ki vključuje najmanj naslednje elemente:
- (1) dokumentirane politike in postopke za opis njegove organizacije, sredstev in metod za zagotovitev skladnosti z Uredbo (ES) št. 216/2008 in njenimi izvedbenimi pravili, ki so potrebni za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja iz te uredbe. Postopki se redno posodablajo in se kot osnovni delovni dokumenti v okviru navedenega pristojnega organa uporabljajo za vse zadevne naloge;
  - (2) zadostno število članov osebja, vključno z inšpektorji, za izvajanje nalog in pristojnosti iz te uredbe. Člani osebja so usposobljeni za izvajanje nalog, ki so jim dodeljene, imajo potrebno znanje in izkušnje ter opravijo uvodno usposabljanje, usposabljanje na delovnem mestu in periodično usposabljanje, da se zagotovi njihova stalna usposobljenost. Vzpostavi se sistem za načrtovanje razpoložljivosti osebja, da se zagotovi ustrezno dokončanje vseh nalog;
  - (3) ustrezno opremo in prostore za izvajanje navedenih dodeljenih nalog;
  - (4) postopek spremljanja skladnosti sistema upravljanja z ustreznimi zahtevami in ustreznosti postopkov, vključno z vzpostavitvijo postopka notranje revizije in postopka obvladovanja varnostnih tveganj. Spremljanje skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o revizijskih ugotovitvah višjemu vodstvu pristojnega organa, da se po potrebi zagotovi izvedba popravilnih ukrepov;
  - (5) osebo ali skupino oseb, ki je dejansko odgovorna višjemu vodstvu pristojnega organa za izvajanje funkcije spremljanja skladnosti.
- (b) Pristojni organ za vsako področje dejavnosti, ki je del sistema upravljanja, imenuje eno ali več oseb, ki so na splošno odgovorne za upravljanje zadevne naloge oziroma nalog.
- (c) Pristojni organ določi postopke za sodelovanje pri medsebojni izmenjavi vseh potrebnih informacij in pomoči z drugimi zadevnimi pristojnimi organi, vključno z izmenjavo vseh ugotovitev in nadaljnji ukrepi, sprejetimi na podlagi certifikacije in nadzora izvajalcev storitev, ki izvajajo dejavnosti na ozemlju države članice, vendar jih je certificiral pristojni organ druge države članice ali Agencija.
- (d) Kopija postopkov, povezanih s sistemom upravljanja, in njihovih sprememb se da na voljo Agenciji zaradi standardizacije.

ATM/ANS.AR.B.005 Dodelitev nalog usposobljenim subjektom

- (a) Pristojni organ lahko dodeli svoje naloge, ki so povezane s certificiranjem ali nadzorom izvajalcev storitev iz te uredbe, vendar ne z dejansko izdajo certifikatov, usposobljenim subjektom. Ob dodelitvi takšnih nalog pristojni organ zagotovi, da ima:
- (1) vzpostavljen sistem za prvo in stalno ocenjevanje skladnosti usposobljenega subjekta s Prilogo V k Uredbi (ES) št. 216/2008. Ta sistem in rezultati ocenjevanja se dokumentirajo;

- (2) sklenjen dokumentiran sporazum z usposobljenim subjektom, ki sta ga obe pogodbeni stranki potrdili na ustrezni ravni upravljanja in jasno določa:
- (i) naloge, ki jih je treba izvesti;
  - (ii) izjave, poročila in evidence, ki jih je treba zagotoviti;
  - (iii) tehnične pogoje, ki jih je treba izpolnjevati med izvajanjem takšnih nalog;
  - (iv) ustrezno zavarovanje odgovornosti;
  - (v) zagotovljeno varstvo informacij, pridobljenih med izvajanjem takšnih nalog.
- (b) Pristojni organ zagotovi, da postopek notranje revizije in postopek obvladovanja varnostnih tveganj iz točke ATM/ANS.AR.B.001(a)(4) vključujeta vse naloge, ki jih v njegovem imenu izvaja usposobljeni subjekt.

ATM/ANS.AR.B.010 Spremembe sistema upravljanja

- (a) Pristojni organ ima vzpostavljen sistem za odkrivanje sprememb, ki vplivajo na njegovo zmožnost izvajanja nalog in pristojnosti iz te uredbe. Ta sistem mu omogoča ustrezno ukrepanje za zagotovitev nadaljnje ustreznosti in učinkovitosti sistema upravljanja.
- (b) Pristojni organ pravočasno posodobi svoj sistem upravljanja v skladu s spremembami te uredbe, da zagotovi učinkovito izvajanje.
- (c) Pristojni organ obvesti Agencijo o znatnih spremembah, ki vplivajo na njegovo zmožnost izvajanja nalog in pristojnosti iz te uredbe.

ATM/ANS.AR.B.015 Vodenje evidenc

- (a) Pristojni organ vzpostavi sistem vodenja evidenc za ustrezno shranjevanje, dostopnost in zanesljivo sledljivost:
  - (1) dokumentiranih politik in postopkov sistema upravljanja;
  - (2) usposabljanja, usposobljenosti in pooblastil osebja v skladu s točko ATM/ANS.AR.B.001(a)(2);
  - (3) dodelitve nalog, ki vključujejo elemente iz točke ATM/ANS.AR.B.005, in podrobnosti dodeljenih nalog;
  - (4) postopka certificiranja in/ali podajanja izjav;
  - (5) določanja izvajalcev služb zračnega prometa in meteoroloških služb, kot je ustrezno;
  - (6) certifikacije in nadzora izvajalcev storitev, ki izvajajo dejavnosti na ozemlju države članice, vendar jih je certificiral pristojni organ druge države članice ali Agencija, kot je dogovorjeno med navedenimi organi;
  - (7) ocene AltMOC, ki jih predlagajo izvajalci storitev, in obveščanja Agencije o njih ter ocene AltMOC, ki jih uporablja pristojni organ;
  - (8) skladnosti izvajalcev storitev z veljavnimi zahtevami te uredbe po izdaji certifikata ali, kadar je to primerno, podaji izjave, vključno z vsemi revizijskimi poročili, ki vključujejo ugotovitve, popravljalne ukrepe, datum prenehanja izvajanja ukrepa ter opažanja in druge evidence v zvezi z varnostjo;
  - (9) sprejetih izvršilnih ukrepov;
  - (10) informacij o varnosti, varnostih smernic in nadaljnjih ukrepov;
  - (11) uporabe določb o prožnosti v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 216/2008.
- (b) Pristojni organ vodi seznam vseh certifikatov, izdanih izvajalcem storitev, in prejetih izjav.
- (c) Vse evidence se po prenehanju veljavnosti certifikata ali umiku izjave glede na zakonodajo, ki se uporablja za varstvo podatkov, hranijo najmanj pet let.

PODDEL C – NADZOR, CERTIFICIRANJE IN IZVRŠEVANJE (ATM/ANS.AR.C)

ATM/ANS.AR.C.001 Spremljanje varnostne uspešnosti

- (a) Pristojni organi redno spremljajo in ocenjujejo varnostno uspešnost izvajalcev storitev, ki jih nadzorujejo.
- (b) Pristojni organi rezultate spremljanja varnostne uspešnosti uporabijo zlasti v okviru nadzora na podlagi tveganja.

ATM/ANS.AR.C.005 Certificiranje, podajanje izjav in preverjanje skladnosti izvajalcev storitev z zahtevami

- (a) Pristojni organ v okviru točke ATM/ANS.AR.B.001(a)(1) vzpostavi postopek, da preveri:
  - (1) skladnost izvajalcev storitev z veljavnimi zahtevami iz prilog III do XIII in vsemi pogoji, ki so veljali za podelitev certifikata pred izdajo navedenega certifikata. Certifikat se izda v skladu z Dodatkom 1 k tej prilogi;
  - (2) skladnost z vsemi obveznostmi v zvezi z varnostjo iz akta o določitvi, izdanega v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 550/2004;
  - (3) stalno skladnost izvajalcev storitev, ki jih nadzoruje, z veljavnimi zahtevami;
  - (4) izvajanje varnostnih ciljev, varnostnih zahtev in drugih pogojev v zvezi z varnostjo, opredeljenih v izjavah o preverjanju sistemov, vključno z vsako ustrezno izjavo o skladnosti sestavnih delov sistemov ali njihovi primernosti za uporabo, izdanih v skladu z Uredbo (ES) 552/2004;
  - (5) izvajanje varnostnih smernic ter popravljalnih in izvršilnih ukrepov.
- (b) Postopek iz točke (a):
  - (1) temelji na dokumentiranih postopkih;
  - (2) je podprt z dokumentacijo, katere namen je osebjem pristojnega organa zagotoviti navodila za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja;
  - (3) zadevni organizaciji zagotavlja prikaz rezultatov dejavnosti certificiranja, nadzora in izvrševanja;
  - (4) temelji na revizijah, preverjanjih in inšpekcijskih pregledih, ki jih izvaja pristojni organ;
  - (5) kar zadeva certificirane izvajalce storitev, pristojnemu organu zagotavlja dokaze, potrebne za podporo nadaljnjim ukrepom, vključno z ukrepi iz člena 9 Uredbe (ES) št. 549/2004, člena 7(7) Uredbe (ES) št. 550/2004 ter členov 10, 25 in 68 Uredbe (ES) št. 216/2008, kadar zahteve niso izpolnjene,
  - (6) kar zadeva podajanje izjav izvajalcev storitev, pristojnemu organu zagotavlja dokaze za sprejetje morebitnih popravilnih ukrepov, ki lahko vključujejo izvršilne ukrepe, po potrebi tudi v skladu z nacionalnim pravom.

ATM/ANS.AR.C.010 Nadzor

- (a) Pristojni organ ali usposobljeni subjekti, ki delujejo v njegovem imenu, izvajajo revizije v skladu s členom 5.
- (b) Revizije iz točke (a):
  - (1) pristojnemu organu zagotavljajo dokaze o skladnosti z veljavnimi zahtevami in izvedbenimi predpisi;
  - (2) so neodvisne od notranjih revizij, ki jih izvaja izvajalec storitev;

- (3) zajemajo celotne izvedbene predpise ali njihove elemente ter postopke ali storitve;
- (4) določajo, ali:
  - (i) so izvedbeni predpisi v skladu z veljavnimi zahtevami;
  - (ii) so sprejeti ukrepi v skladu z izvedbenimi predpisi in veljavnimi zahtevami;
  - (iii) rezultati sprejetih ukrepov ustrezajo rezultatom, predvidenim na podlagi izvedbenih predpisov.
- (c) Pristojni organ na podlagi razpoložljivih dokazov spremlja stalno skladnost izvajalcev storitev, ki jih nadzoruje, z veljavnimi zahtevami te uredbe.

ATM/ANS.AR.C.015 Program nadzora

- (a) Pristojni organ ob upoštevanju posebne narave izvajalcev storitev, zapletenosti njihovih dejavnosti in rezultatov preteklih dejavnosti certificiranja in/ali nadzora vzpostavi in letno posodablja program nadzora, ki temelji na oceni povezanih tveganj. Program nadzora vključuje revizije, ki:
  - (1) zajemajo vsa področja, ki bi lahko vzbujala zaskrbljenost v zvezi z varnostjo, s poudarkom na področjih, na katerih so bile ugotovljene težave;
  - (2) zajemajo vse izvajalce storitev, ki so pod nadzorom pristojnega organa;
  - (3) zajemajo sredstva, ki jih uporabi izvajalec storitev za zagotovitev usposobljenosti osebja;
  - (4) zagotavljajo izvajanje revizij sorazmerno s stopnjo tveganja, ki nastane zaradi dejavnosti izvajalcev storitev in zagotovljenih storitev;
  - (5) za izvajalce storitev, ki jih nadzoruje pristojni organ, zagotavljajo uporabo cikla načrtovanja nadzora, ki ni daljši od 24 mesecev.

Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je varnostna uspešnost izvajalca storitev zmanjšala.

Za izvajalca storitev, ki ga je certificiral pristojni organ, se cikel načrtovanja nadzora lahko podaljša na največ 36 mesecev, če pristojni organ ugotovi, da je v predhodnih 24 mesecih:

    - (i) izvajalec storitev dokazal učinkovito opredelitev nevarnosti na področju varnosti v letalstvu in obvladovanje s tem povezanih tveganj;
    - (ii) je izvajalec storitev stalno dokazoval skladnost z zahtevami glede upravljanja sprememb iz točk ATM/ANS.OR.A.040 in ATM/ANS.OR.A.045;
    - (iii) da niso bile izdane ugotovitve 1. stopnje;
    - (iv) so bili vsi popravljalni ukrepi izvedeni v roku, ki ga je pristojni organ sprejel ali podaljšal v skladu s točko ATM/ANS.AR.C.050.

Če je poleg navedenega izvajalec storitev vzpostavil učinkovit sistem stalnega poročanja pristojnemu organu o svoji varnostni uspešnosti in skladnosti z zakonodajo, pristojni organ pa ga je potrdil, se cikel načrtovanja nadzora lahko podaljša na največ 48 mesecev;
  - (6) zagotavljajo spremljanje izvajanja popravljalnih ukrepov;
  - (7) so predmet posvetovanj z zadevnimi izvajalci storitev in poznejše priglasitve;
  - (8) navajajo predvideni časovni razmik inšpekcijskih pregledov različnih krajev, če obstajajo.
- (b) Pristojni organ se lahko odloči, da po potrebi spremeni cilje in obseg vnaprej načrtovanih revizij z vključitvijo pregledov dokumentacije in dodatnih revizij.
- (c) Pristojni organ določi, katere ureditve, elemente, storitve, funkcije, fizične lokacije in dejavnosti je treba revidirati v določenem časovnem obdobju

- (d) Revizijska opažanja in ugotovitve, ki se izdajo v skladu s točko ATM/ANS.AR.C.050, se dokumentirajo. Podprejo se z dokazi ter opredelijo na podlagi veljavnih zahtev in njihovih izvedbenih predpisov, glede na katere je bila revizija izvedena.
- (e) Pripravi se revizijsko poročilo s podrobnim opisom ugotovitev in opažanj, ki se predloži zadevnemu izvajalcu storitev.

ATM/ANS.AR.C.020 Izdaja certifikatov

- (a) V skladu s postopkom iz točke ATM/ANS.AR.C.005(a) pristojni organ po prejemu vloge za izdajo certifikata izvajalcu storitev preveri skladnost izvajalca storitev z veljavnimi zahtevami te uredbe.
- (b) Pristojni organ lahko pred izdajo certifikata zahteva vse revizije, inšpekcijske preglede ali ocene, ki so po njegovem mnenju potrebni.
- (c) Certifikat se izda za nedoločen čas. Privilegiji iz dejavnosti, ki jih izvajalec storitev sme opravljati, se določijo v pogojih za izvajanje storitev, ki so priloženi certifikatu.
- (d) Če vprašanje v zvezi z ugotovitvijo 1. stopnje ostaja nerešeno, se certifikat ne izda. V izjemnih okoliščinah izvajalec storitev ugotovitev(-ve), ki ni(-so) 1. stopnje, po potrebi oceni in ublaži, načrt popravljalnih ukrepov za rešitev vprašanj v zvezi z ugotovitvijo(-ami) pa odobri pristojni organ pred izdajo certifikata.

ATM/ANS.AR.C.025 Spremembe

- (a) Po prejemu obvestila o spremembi v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.045 pristojni organ ravna v skladu s točkami ATM/ANS.AR.C.030, ATM/ANS.AR.C.035 in ATM/ANS.AR.C.040.
- (b) Po prejemu obvestila o spremembi v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.040(a)(2), ki zahteva predhodno odobritev, pristojni organ:
  - (1) pred odobritvijo spremembe preveri skladnost izvajalca storitev z veljavnimi zahtevami;
  - (2) brez poseganja v dodatne izvršilne ukrepe nemudoma sprejme ustrezne ukrepe, če izvajalec storitev uvede spremembe, ki zahtevajo predhodno odobritev, ne da bi prejel odobritev pristojnega organa iz točke 1.
- (c) Da se izvajalcu storitev omogoči uvedba sprememb sistema upravljanja in/ali sistema upravljanja varnosti, kot je ustrezno, brez predhodne odobritve v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.040(b), pristojni organ odobri postopek, ki opredeljuje obseg takšnih sprememb in opisuje, kako se bodo takšne spremembe priglasile in upravljale. Pristojni organ med stalnim nadzorom oceni informacije, posredovane v obvestilu, da bi preveril, ali so sprejeti ukrepi v skladu z odobrenimi postopki in veljavnimi zahtevami. V primeru neskladnosti pristojni organ:
  - (1) obvesti izvajalca storitev o neskladnosti in zahteva nadaljnje spremembe;
  - (2) pri ugotovitvah 1. in 2. stopnje ukrepa v skladu s točko ATM/ANS.AR.C.050.

ATM/ANS.AR.C.030 Odobritev postopkov za upravljanje sprememb funkcionalnih sistemov

- (a) Pristojni organ preveri:
  - (1) postopke za upravljanje sprememb funkcionalnih sistemov in vse bistvene spremembe navedenih postopkov, ki jih je predložil izvajalec storitev v skladu s točko ATM/ANS.OR.B.010(b);
  - (2) vsako odstopanje od postopkov iz točke 1 za določeno spremembo, če ga zahteva izvajalec storitev v skladu s točko ATM/ANS.OR.B.010(c)(1).
- (b) Pristojni organ odobri postopke, spremembe in odstopanja iz točke (a), če ugotovi, da so potrebni in zadostni za izvajalca storitev za dokazovanje skladnosti s točkami ATM/ANS.OR.A.045, ATM/ANS.OR.C.005, ATS.OR.205 in ATS.OR.210, kot je ustrezno.

ATM/ANS.AR.C.035 Odločitev za pregled priglašene spremembe funkcionalnega sistema

- (a) Pristojni organ po prejemu obvestila v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.045(a)(1) ali po prejemu spremenjenih informacij v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.045(b) sprejme odločitev o tem, ali bo pregledal spremembo. V podporo tej odločitvi pristojni organ po potrebi od izvajalca storitev zahteva dodatne informacije.
- (b) Pristojni organ določi potrebo po pregledu na podlagi posebnih, veljavnih in dokumentiranih meril, ki najmanj zagotavljajo pregled priglašene spremembe v primeru bistvene verjetnosti, da je argument za izvajalca storitev zapleten ali mu ni poznan, in resnosti morebitnih posledic spremembe.
- (c) Če se pristojni organ odloči za pregled na podlagi drugih meril, ki temeljijo na tveganju, poleg tistih iz točke (b), so ta merila posebna, veljavna in dokumentirana.
- (d) Pristojni organ obvesti izvajalca storitev o svoji odločitvi za pregled priglašene spremembe funkcionalnega sistema in izvajalcu storitev na njegovo zahtevo predloži utemeljitev.

ATM/ANS.AR.C.040 Pregled priglašene spremembe funkcionalnega sistema

- (a) Pristojni organ pri pregledu argumenta za priglašeno spremembo:
  - (1) oceni veljavnost predloženega argumenta na podlagi točke ATM/ANS.OR.C.005(a)(2) ali ATS.OR.205(a)(2);
  - (2) po potrebi usklajuje svoje dejavnosti z drugimi pristojnimi organi.
- (b) Pristojni organ:
  - (1) odobri argument iz točke (a)(1), po potrebi pod določenimi pogoji, če se izkaže za veljavnega, ter o tem obvesti izvajalca storitev, ali
  - (2) zavrne argument iz točke (a)(1) in o tem obvesti izvajalca storitev ter predloži utemeljitev.

ATM/ANS.AR.C.045 Izjave izvajalcev služb informacij za letenje

- (a) Pristojni organ po prejemu izjave izvajalca služb informacij za letenje, ki namerava izvajati takšne službe, preveri, ali izjava vsebuje vse informacije, zahtevane v točki ATM/ANS.OR.A.015, in navedenemu izvajalcu potrdi prejem izjave.
- (b) Če izjava ne vsebuje zahtevanih informacij ali vsebuje informacije, ki kažejo na neizpolnjevanje veljavnih zahtev, pristojni organ obvesti zadevnega izvajalca služb informacij za letenje o neizpolnjevanju in zahteva dodatne informacije. Pristojni organ po potrebi izvede revizijo pri izvajalcu služb informacij za letenje. Če je neizpolnjevanje zahtev potrjeno, pristojni organ sprejme ukrepe iz točke ATM/ANS.AR.C.050.
- (c) Pristojni organ vodi evidenco izjav, ki jih je prejel od izvajalcev služb informacij za letenje v skladu s to uredbo.

ATM/ANS.AR.C.050 Ugotovitve, popravljalni ukrepi in izvršilni ukrepi

- (a) Pristojni organ ima sistem za analiziranje ugotovitev glede na njihov pomen za varnost in se odloči za izvršilne ukrepe na podlagi varnostnega tveganja, ki nastane zaradi neskladnosti izvajalca storitev.
- (b) V okoliščinah, kjer ob ustreznih takojšnjih ukrepih za zmanjšanje tveganja ne bi bilo dodatnega varnostnega tveganja ali bi bilo to zelo nizko, pristojni organ lahko dovoli izvajanje storitev in s tem zagotovi njihovo neprekinjenost, hkrati pa se izvajajo popravljalni ukrepi.
- (c) Ugotovitev 1. stopnje izda pristojni organ, če se ugotovi bistvena neskladnost z veljavnimi zahtevami Uredbe (ES) št. 216/2008 in njenih izvedbenih pravil ter uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 in njihovih izvedbenih pravil, postopki in priročniki izvajalca storitev, pogoji certifikata ali certifikatom, po potrebi aktom o določitvi ali z vsebino izjave, ki znatno ogroža varnost letenja ali drugače vzbujata dvom o zmožnosti izvajalca storitev za nadaljnje izvajanje dejavnosti.

Ugotovitve 1. stopnje med drugim vključujejo:

- (1) razglasitev operativnih postopkov in/ali izvajanje storitve na način, ki znatno ogroža varnost letenja;
  - (2) pridobitev ali ohranjanje veljavnosti certifikata izvajalca storitev s predložitvijo ponarejenih dokazil;
  - (3) dokaze o zlorabi ali nepošteni uporabi certifikata izvajalca storitev;
  - (4) neimenovanje odgovornega upravljavca.
- (d) Ugotovitev 2. stopnje izda pristojni organ, če se ugotovi kakršna koli druga neskladnost z veljavnimi zahtevami Uredbe (ES) št. 216/2008 in njenih izvedbenih pravil ter uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 in njihovih izvedbenih pravil, postopki in priložniki izvajalca storitev, pogoji certifikata ali vsebino izjave.
- (e) V primeru ugotovitve v okviru nadzora ali drugih postopkov pristojni organ brez poseganja v dodatne ukrepe, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo (ES) št. 216/2008 in to uredbo ter uredbami (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 in njihovimi izvedbenimi pravili, pisno obvesti izvajalca storitev o ugotovitvi in zahteva popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti.
- (1) Pri ugotovitvah 1. stopnje pristojni organ sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe in lahko, če je ustrezno, v celoti ali delno omeji, začasno odvzame ali prekliče certifikat, pri čemer zagotovi neprekinjenost storitev pod pogojem, da varnost ni ogrožena, v primeru upravljavca omrežja pa obvesti Komisijo. Sprejeti ukrepi so odvisni od razsežnosti ugotovitve in se izvajajo, dokler izvajalec storitev ne sprejme uspešnega popravljalnega ukrepa.
  - (2) Pri ugotovitvah 2. stopnje pristojni organ:
    - (i) odobri izvajalcu storitev rok za izvedbo popravljalnih ukrepov, ki je vključen v akcijski načrt, ki je v skladu z vrsto ugotovitve;
    - (ii) oceni popravljalni ukrep in izvedbeni načrt, ki ju predlaga izvajalec storitev, in ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti.
  - (3) Če pri ugotovitvah 2. stopnje izvajalec storitev ne predloži načrta popravljalnih ukrepov, ki je glede na ugotovitev sprejemljiv za pristojni organ, ali če izvajalec storitev ne izvede popravljalnih ukrepov v roku, ki ga je sprejel ali podaljšal pristojni organ, se ugotovitev lahko zviša na ugotovitev 1. stopnje, ukrepi pa so v skladu s točko 1.
- (f) V primerih, za katere se ugotovitve 1. in 2. stopnje ne zahtevajo, lahko pristojni organ izda mnenje.
-

*Dodatek 1***CERTIFIKAT ZA IZVAJALCA STORITEV****EVROPSKA UNIJA****PRISTOJNI ORGAN****CERTIFIKAT IZVAJALCA STORITEV**

[št. CERTIFIKATA/št. IZDAJE]

V skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2017/373 in pod spodaj opredeljenimi pogoji [pristojni organ] potrjuje

[IME IZVAJALCA STORITEV]

[NASLOV IZVAJALCA STORITEV]

kot izvajalca storitev s privilegiji iz priloženih pogojev za izvajanje storitev.

POGOJI:

Ta certifikat se izda v skladu s pogoji in obsegom izvajanja storitev in funkcij iz priloženih pogojev za izvajanje storitev.

Ta certifikat velja, če certificirani izvajalec storitev ravna v skladu z izvedbeno uredbo (EU) 2017/373 in drugimi veljavnimi uredbami ter, kadar je to primerno, s postopki iz dokumentacije izvajalca storitev.

Ta certifikat ostane veljaven, dokler so izpolnjeni navedeni pogoji, razen če se vrne, omeji, začasno odvzame ali prekliče.

Datum izdaje:

Podpis:

[Pristojni organ]

IZVAJALEC STORITEV

CERTIFIKAT

POGOJI ZA IZVAJANJE STORITEV

Priloga k certifikatu izvajalca storitev:

[št. CERTIFIKATA/št. IZDAJE]

[IME IZVAJALCA STORITEV]

je pridobil privilegije za izvajanje naslednjega obsega storitev/funkcij:

(Neustrezne vrstice črtati)

Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Službe zračnega prometa (ATS) (****)	Kontrola zračnega prometa (ATC)	Služba območne kontrole	
		Služba priletne kontrole	
		Služba aerodromske kontrole	
	Služba informacij za letenje (FIS)	Aerodromska služba informacij za letenje (AFIS)	
		Služba informacij za letenje na poti (FIS na poti)	
Svetovalna služba	n. r.		
Upravljanje pretoka zračnega prometa (ATFM)	ATFM	ATFM lokalno	
Upravljanje zračnega prostora (ASM)	ASM	ASM lokalno (taktično/raven 3 ASM)	
Pogoji (**)			

Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Službe zračnega prometa (ATS) za preskusni let (***) (****)	Kontrola zračnega prometa (ATC)	Služba območne kontrole	
		Služba priletne kontrole	
		Služba aerodromske kontrole	
	Služba informacij za letenje (FIS)	Aerodromska služba informacij za letenje (AFIS)	
		Služba informacij za letenje na poti (FIS na poti)	
Svetovalna služba	n. r.		
Pogoji (**)			

Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Komunikacijske, navigacijske ali nadzorne službe (CNS)	Komunikacija (C)	Letalska mobilna storitev (komunikacija zrak-zemlja)	
		Letalska fiksna storitev (komunikacija zemlja-zemlja)	
		Letalska mobilno-satelitska storitev (AMSS)	
	Navigacija (N)	Zagotavljanje signala NDB v prostoru	
		Zagotavljanje signala VOR v prostoru	
		Zagotavljanje signala DME v prostoru	
		Zagotavljanje signala ILS v prostoru	
		Zagotavljanje signala MLS v prostoru	
		Zagotavljanje signala GNSS v prostoru	
	Nadzor (S)	Zagotavljanje podatkov na podlagi primarnega nadzora (PS)	
Zagotavljanje podatkov na podlagi sekundarnega nadzora (SS)			
Zagotavljanje podatkov na podlagi samodejnega odvisnega nadzora (ADS)			
Pogoji (**)			
Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Letalske informacijske službe (AIS)	AIS	Celotna storitev AIS	
Pogoji (**)			
Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Podatkovne storitve (DAT)	Tip 1	Pri izvajanju DAT tipa 1 je dovoljeno zagotavljanje letalskih podatkovnih zbirk v naslednjih oblikah: [seznam generičnih oblik podatkov] Pri izvajanju DAT tipa 1 ni dovoljeno zagotavljanje letalskih podatkovnih zbirk neposredno končnim uporabnikom/operatorjem zrakoplovov.	
	Tip 2	Pri izvajanju DAT tipa 2 je dovoljeno zagotavljanje letalskih podatkovnih zbirk končnim uporabnikom/operatorjem zrakoplovov za naslednjo aplikacijo/opremo zrakoplova, za katero je bila dokazana skladnost: [Proizvajalec], model certificirane aplikacije/opreme [XXX], del št. [YYY]	
Pogoji (**)			

Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Meteorološke službe (MET)	MET	Meteorološka služba bdenja	
		Aerodromske meteorološke službe	
		Letalske meteorološke postaje	
		VAAC	
		WAFC	
		TCAC	
Pogoji (**)			

Storitve/funkcije	Vrsta storitve/funkcije	Obseg storitve/funkcije	Omejitve (*)
Funkcije omrežja za ATM	Načrtovanje ERN	n. r.	
	Omejeni viri	Radijska frekvenca	
		Koda radarskega odzivnika	
	ATFM	ATFM centralno	
Pogoji (**)			

Datum izdaje:

Podpis: [Pristojni organ]

Za državo članico/EASA

Obrazec EASA 157, 1. izdaja – stran 4/4

(*) Kot je določil pristojni organ.

(**) Po potrebi.

(***) Če pristojni organ meni, da je treba določiti dodatne zahteve.

(****) ATS zajema službo za alarmiranje.

PRILOGA III

**SKUPNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE STORITEV
(del ATM/ANS.OR)**

PODDEL A – SPLOŠNE ZAHTEVE (ATM/ANS.OR.A)

ATM/ANS.OR.A.001 Področje uporabe

V skladu s členom 6 so v tej prilogi določene zahteve, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci storitev.

ATM/ANS.OR.A.005 Vloga za pridobitev certifikata izvajalca storitev

- (a) Vloga za pridobitev certifikata izvajalca storitev ali spremembo obstoječega certifikata se predloži v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ, pri čemer se upoštevajo veljavne zahteve te uredbe.
- (b) V skladu s členom 6 izvajalec storitev za pridobitev certifikata izpolnjuje:
  - (1) zahteve iz člena 8b(1) Uredbe (EU) št. 216/2008;
  - (2) skupne zahteve iz te priloge;
  - (3) posebne zahteve iz prilog IV do XIII, če se navedene zahteve uporabljajo za storitve, ki jih izvajalec storitev izvaja ali namerava izvajati.

ATM/ANS.OR.A.010 Vloga za pridobitev omejenega certifikata

- (a) Ne glede na točko (b) lahko izvajalec služb zračnega prometa predloži vlogo za pridobitev certifikata, omejenega na izvajanje storitev v zračnem prostoru, ki je v pristojnosti države članice, v kateri ima glavni poslovni sedež ali, če ta obstaja, uradni sedež, če izvaja ali namerava izvajati samo storitve v zvezi z eno ali več naslednjimi kategorijami:
  - (1) delo v zraku;
  - (2) splošno letalstvo;
  - (3) komercialni zračni prevoz, omejen na zrakoplove z manj kot 10 tonami največje vzletne mase ali manj kot 20 potniškimi sedeži;
  - (4) komercialni zračni prevoz z manj kot 10 000 premikov na leto, ne glede na največjo vzletno maso in število potniških sedežev; v tej določbi „premiki“ v določenem letu pomenijo povprečje skupnega števila vzletov in pristankov v preteklih treh letih.
- (b) Vlogo za pridobitev omejenega certifikata lahko predložijo tudi naslednji izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa:
  - (1) izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, ki ni izvajalec služb zračnega prometa, z bruto prometom 1 000 000 EUR na leto ali manj na podlagi storitev, ki jih izvaja ali namerava izvajati;
  - (2) izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, ki izvaja aerodromske službe informacij za letenje z ne več kot enim rednim delovnim mestom na katerem koli aerodromu.
- (c) Kot določi pristojni organ, izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, ki predloži vlogo za pridobitev omejenega certifikata v skladu s točko (a) ali (b)(1), izpolnjuje najmanj naslednje zahteve, določene v:
  - (1) točki ATM/ANS.OR.B.001 Tehnična in operativna usposobljenost in zmogljivost;
  - (2) točki ATM/ANS.OR.B.005 Sistem upravljanja;
  - (3) točki ATM/ANS.OR.B.020 Zahteve za osebje;
  - (4) točki ATM/ANS.OR.A.075 Odprto in pregledno izvajanje storitev;
  - (5) prilogah IV, V, VI in VIII, če se navedene zahteve uporabljajo za storitve, ki jih izvajalec storitev izvaja ali namerava izvajati v skladu s členom 6.

- (d) Kot določi pristojni organ, izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa, ki predloži vlogo za pridobitev omejenega certifikata v skladu s točko (b)(2), izpolnjuje najmanj zahteve iz točk (c)(1) do (c)(4) in posebne zahteve iz Priloge IV.
- (e) Vloga za pridobitev omejenega certifikata se predloži pristojnemu organu v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ.

ATM/ANS.OR.A.015 Izjava izvajalcev služb informacij za letenje

- (a) V skladu s členom 7 ima izvajalec služb informacij za letenje možnost, da izjavi, da je sposoben in ima sredstva za izvajanje pristojnosti, povezanih s storitvami, ki jih izvaja, če poleg zahtev iz člena 8b(1) Uredbe (EU) št. 216/2008 izpolnjuje naslednji alternativni zahtevi:
  - (1) izvajalec služb informacij za letenje izvaja ali namerava izvajati storitve z ne več kot enim rednim delovnim mestom;
  - (2) navedene storitve so začasne in na podlagi dogovora s pristojnim organom trajajo toliko časa, kot je potrebno za ustrezno zagotovitev varnosti.
- (b) Izvajalec služb informacij za letenje, ki poda izjavo o svojih dejavnostih:
  - (1) pred začetkom izvajanja dejavnosti predloži pristojnemu organu vse ustrezne informacije v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ;
  - (2) predloži pristojnemu organu seznam uporabljenih drugih načinov usklajevanja v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.020;
  - (3) še naprej izpolnjuje veljavne zahteve in ravna v skladu z informacijami, podanimi v izjavi;
  - (4) obvesti pristojni organ o vseh spremembah svoje izjave ali načinov usklajevanja, ki jih uporablja, tako da predloži spremenjeno izjavo;
  - (5) izvaja svoje storitve v skladu z operativnim priročnikom in izpolnjuje vse ustrezne določbe, ki jih ta vsebuje.
- (c) Izvajalec služb informacij za letenje, ki poda izjavo o svojih dejavnostih, pred prenehanjem izvajanja storitev obvesti pristojni organ v roku, ki ga določi pristojni organ.
- (d) Izvajalec služb informacij za letenje, ki poda izjavo o svojih dejavnostih, izpolnjuje naslednje zahteve, določene v:
  - (1) točki ATM/ANS.OR.A.001 Področje uporabe;
  - (2) točki ATM/ANS.OR.A.020 Načini usklajevanja;
  - (3) točki ATM/ANS.OR.A.035 Prikaz skladnosti;
  - (4) točki ATM/ANS.OR.A.040 Spremembe – splošno;
  - (5) točki ATM/ANS.OR.A.045 Spremembe funkcionalnega sistema;
  - (6) točki ATM/ANS.OR.A.050 Olajševanje in sodelovanje;
  - (7) točki ATM/ANS.OR.A.055 Ugotovitve in popravljalni ukrepi;
  - (8) točki ATM/ANS.OR.A.060 Takojšen odziv na varnostno težavo;
  - (9) točki ATM/ANS.OR.A.065 Poročanje o dogodkih;
  - (10) točki ATM/ANS.OR.B.001 Tehnična in operativna usposobljenost in zmogljivost;
  - (11) točki ATM/ANS.OR.B.005 Sistem upravljanja;
  - (12) točki ATM/ANS.OR.B.020 Zahteve za osebje;
  - (13) točki ATM/ANS.OR.B.035 Operativni priročniki;
  - (14) točki ATM/ANS.OR.D.020 Kritje odgovornosti in zavarovalno kritje;
  - (15) Prilogi IV.
- (e) Izvajalec služb informacij za letenje, ki poda izjavo o svojih dejavnostih, z dejavnostmi začne šele, ko od pristojnega organa prejme potrdilo o prejemu izjave.

ATM/ANS.OR.A.020 Načini usklajevanja

- (a) Izvajalec storitev lahko za zagotovitev skladnosti z zahtevami te uredbe poleg sprejemljivih načinov usklajevanja (AMC), ki jih sprejme Agencija, uporablja tudi druge načine usklajevanja (AltMOC).
- (b) Če želi izvajalec storitev uporabljati AltMOC, pred njihovim izvajanjem pristojnemu organu zagotovi popoln opis AltMOC. Opis vključuje vse spremembe priročnikov ali postopkov, ki so lahko pomembne, ter oceno, ki dokazuje izpolnjevanje zahtev te uredbe.

Izvajalec storitev lahko te druge načine usklajevanja uporablja na podlagi predhodne odobritve pristojnega organa in po prejemu obvestila, kot je določeno v točki ATM/ANS.AR.A.015(d).

ATM/ANS.OR.A.025 Stalna veljavnost certifikata

- (a) Certifikat izvajalca storitev ostane veljaven, če:
  - (1) izvajalec storitev še naprej izpolnjuje veljavne zahteve te uredbe, vključno z zahtevami iz točke ATM/ANS.OR.A.050, ki zadevajo olajševanje in sodelovanje z namenom izvajanja pooblastil pristojnih organov, ter zahtevami iz točke ATM/ANS.OR.A.055, ki zadevajo obravnavanje ugotovitev;
  - (2) certifikat ni bil vrnjen, začasno odvzet ali preklican.
- (b) Ob preklicu ali vrnitvi se certifikat nemudoma vrne pristojnemu organu.

ATM/ANS.OR.A.030 Stalna veljavnost izjave izvajalca služb informacij za letenje

Izjava, ki jo poda izvajalec služb informacij za letenje v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.015, ostane veljavna, če:

- (a) izvajalec služb informacij za letenje še naprej izpolnjuje veljavne zahteve te uredbe, vključno z zahtevami iz točke ATM/ANS.OR.A.050, ki zadevajo olajševanje in sodelovanje z namenom izvajanja pooblastil pristojnih organov, ter zahtevami iz točke ATM/ANS.OR.A.055, ki zadevajo obravnavanje ugotovitev;
- (b) izjave ne umakne izvajalec takšnih služb ali če je pristojni organi ne odstrani iz registra.

ATM/ANS.OR.A.035 Prikaz skladnosti

Izvajalec storitev na zahtevo pristojnega organa predloži vse ustrezne dokaze za prikaz skladnosti z veljavnimi zahtevami te uredbe.

ATM/ANS.OR.A.040 Spremembe – splošno

- (a) Priglasitev in upravljanje:
  - (1) spremembe funkcionalnega sistema ali spremembe, ki vpliva na funkcionalni sistem, se izvedeta v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.045;
  - (2) spremembe izvajanja storitev ter sistema upravljanja in/ali sistema upravljanja varnosti, ki ju uporablja izvajalec storitev, brez vpliva na funkcionalni sistem pa v skladu s točko (b).
- (b) Za uveljavitev vsake spremembe iz točke (a)(2) je potrebna predhodna odobritev, razen če se takšna sprememba priglasí in upravlja v skladu s postopkom, ki ga odobri pristojni organ, kot je določeno v točki ATM/ANS.AR.C.025 (c).

ATM/ANS.OR.A.045 Spremembe funkcionalnega sistema

- (a) Izvajalec storitev, ki načrtuje spremembo svojega funkcionalnega sistema:
  - (1) o spremembi obvesti pristojni organ;
  - (2) pristojnemu organu na njegovo zahtevo predloži dodatne informacije, ki pristojnemu organu omogočajo sprejetje odločitve o tem, ali bo pregledal argument za spremembo;
  - (3) obvesti druge izvajalce storitev in, kadar je to izvedljivo, letalske akterje, na katere vpliva načrtovana sprememba.

- (b) Izvajalec storitev po priglasitvi spremembe obvesti pristojni organ v primeru vsake bistvene spremembe informacij, predloženih v skladu s točkama (a)(1) in (2), ter zadevne izvajalce storitev in letalske akterje v primeru vsake bistvene spremembe informacij, predloženih v skladu s točko (a)(3).
- (c) Izvajalec storitev lahko v operativno storitev vključi samo dele spremembe, za katere so bile zaključene dejavnosti, zahtevane s postopki iz točke ATM/ANS.OR.B.010.
- (d) Če spremembo pregleda pristojni organ v skladu s točko ATM/ANS.AR.C.035, lahko izvajalec v operativno storitev vključi samo dele spremembe, za katere je pristojni organ odobril argument.
- (e) Če sprememba vpliva na druge izvajalce storitev in/ali letalske akterje, kot je opredeljeno v točki (a)(3), izvajalec storitev in ti drugi izvajalci storitev skupaj določijo:
  - (1) medsebojne odvisnosti in, kadar je to izvedljivo, odvisnosti z letalskimi akterji, na katere vpliva sprememba;
  - (2) predpostavke in ukrepe za zmanjšanje tveganja, ki se nanašajo na več kot enega izvajalca storitev ali letalskega akterja.
- (f) Navedeni izvajalci storitev, na katere vplivajo predpostavke in ukrepi za zmanjšanje tveganja iz točke (e)(2), v svojem argumentu za spremembo uporabijo samo predpostavke in ukrepe za zmanjšanje tveganja, dogovorjene in usklajene z drugimi izvajalci storitev in, kadar je to izvedljivo, letalskimi akterji.

ATM/ANS.OR.A.050 Olajševanje in sodelovanje

Izvajalec storitev olajšuje inšpekcijske preglede in revizije, ki jih izvaja pristojni organ ali usposobljeni subjekt, ki deluje v imenu pristojnega organa, ter sodeluje v obsegu, ki pristojnim organom omogoča učinkovito in uspešno izvajanje pooblastil iz člena 5.

ATM/ANS.OR.A.055 Ugotovitve in popravljalni ukrepi

Ko izvajalec storitev od pristojnega organa prejme obvestilo o ugotovitvah:

- (a) opredeli temeljni vzrok neskladnosti;
- (b) določi načrt popravljalnih ukrepov, ki ga odobri pristojni organ;
- (c) pristojnemu organu zadovoljivo dokaže izvajanje popravljalnih ukrepov v roku, ki ga predlaga izvajalec storitev in potrdi navedeni organ, kot je opredeljeno v točki ATM/ANS.AR.C.050(e).

ATM/ANS.OR.A.060 Takojšen odziv na varnostno težavo

Izvajalec storitev izvede vse varnostne ukrepe, vključno z varnostnimi smernicami, ki jih pristojni organ zahteva v skladu s točko ATM/ANS.AR.A.025(c).

ATM/ANS.OR.A.065 Poročanje o dogodkih

- (a) Izvajalec storitev poroča pristojnemu organu in vsem drugim organizacijam, ki jim mora poročati v skladu z zahtevami države članice, v kateri izvaja storitve, o vseh nesrečah, resnih incidentih in dogodkih, kot je opredeljeno v Uredbi (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in Uredbi (EU) št. 376/2014.
- (b) Brez poseganja v točko (a) izvajalec storitev poroča pristojnemu organu in, če to ni zadevni izvajalec storitev, organizaciji, pristojni za načrtovanje sistema in sestavnih delov, o vseh motnjah v delovanju, tehničnih okvarah, prekoračitvah tehničnih omejitev, dogodkih ali drugih neobičajnih okoliščinah, ki so ali bi lahko ogrozili varnost storitev in niso povzročili nesreče ali resnega incidenta.
- (c) Brez poseganja v uredbi (EU) št. 996/2010 in (EU) št. 376/2014 se poročila iz točk (a) in (b) pripravijo v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ, ter vsebujejo vse ustrezne informacije o dogodku, s katerim je izvajalec storitev seznanjen.

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES (UL L 295, 12.11.2010, str. 35).

- (d) Poročila se pripravijo čim prej, vsekakor pa v 72 urah po tem, ko je izvajalec storitev ugotovil podrobnosti dogodka, na katerega se poročilo nanaša, razen če to preprečijo izjemne okoliščine.
- (e) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014, kadar je to primerno, izvajalec storitev pripravi poročilo o nadaljnjih ukrepih, v katerem navede podrobnosti o ukrepih, ki jih namerava sprejeti za preprečitev podobnih dogodkov v prihodnosti, in sicer nemudoma po določitvi teh ukrepov. To poročilo se pripravi v obliki in na način, ki ju določi pristojni organ.

ATM/ANS.OR.A.070 Načrti za izredne dogodke

Izvajalec storitev ima za vse storitve, ki jih izvaja, pripravljene načrte za morebitne izredne dogodke, ki povzročijo znatno poslabšanje ali prekinitev njegovih dejavnosti.

ATM/ANS.OR.A.075 Odprto in pregledno izvajanje storitev

- (a) Izvajalec storitev svoje storitve izvaja na odprto in pregledno način. Objavi pogoje v zvezi z dostopom do njegovih storitev in njihove spremembe ter vzpostavi postopek rednega ali priložnostnega posvetovanja, posamično ali skupinsko, z uporabniki njegovih storitev o določenih spremembah pri izvajanju storitev.
- (b) Izvajalec storitev ne razlikuje na podlagi državljanstva ali drugih lastnosti uporabnika ali kategorije uporabnikov njegovih storitev na način, ki je v nasprotju s pravom Unije.

PODDEL B – UPRAVLJANJE (ATM/ANS.OR.B)

ATM/ANS.OR.B.001 Tehnična in operativna usposobljenost in zmogljivost

Izvajalec storitev zagotovi, da je sposoben izvajati svoje storitve na varen, učinkovit, neprekinjen in trajnosten način v skladu s kakršno koli predvideno ravno skupnega povpraševanja po danem zračnem prostoru. V ta namen ohranja ustrezno tehnično in operativno zmogljivost ter strokovno znanje.

ATM/ANS.OR.B.005 Sistem upravljanja

- (a) Izvajalec storitev izvaja in ohranja sistem upravljanja, ki vključuje:
  - (1) jasno opredeljene pristojnosti in odgovornosti v njegovi organizaciji, vključno z neposredno odgovornostjo odgovornega vodje;
  - (2) opis splošnih filozofij in načel izvajalca storitev v zvezi z varnostjo, kakovostjo in varovanjem njegovih storitev, ki skupaj tvorijo politiko, ki jo je podpisal odgovorni vodja;
  - (3) sredstva za preverjanje uspešnosti organizacije izvajalca storitev glede na kazalnike uspešnosti in cilje uspešnosti sistema upravljanja;
  - (4) postopek za ugotavljanje sprememb v organizaciji izvajalca storitev in njegovem okolju delovanja, ki bi lahko vplivale na vzpostavljene postopke in storitve, ter po potrebi za spremembo sistema upravljanja in/ali funkcionalnega sistema za prilagoditev navedenim spremembam;
  - (5) postopek za pregledovanje sistema upravljanja, ugotavljanje vzrokov za podstandardno uspešnost sistema upravljanja, določanje posledic takšne podstandardne uspešnosti in odpravljanje ali blažitev takšnih vzrokov;
  - (6) postopek za zagotavljanje, da je osebje izvajalca storitev usposobljeno in sposobno za opravljanje svojih dolžnosti na varen, učinkovit, neprekinjen in trajnosten način. V zvezi s tem izvajalec storitev vzpostavi politike zaposlovanja in usposabljanja svojega osebja;
  - (7) uradni način obveščanja, ki zagotavlja, da je vse osebje izvajalca storitev v celoti seznanjeno s sistemom upravljanja, ter omogoča posredovanje ključnih informacij in pojasnitev vzroka sprejetja določenih ukrepov ter uvedbe ali spremembe določenih postopkov.
- (b) Izvajalec storitev dokumentira vse ključne postopke sistema upravljanja, vključno s postopkom za seznanjanje osebja z njegovimi pristojnostmi, ter postopek za spremembo navedenih postopkov.
- (c) Izvajalec storitev vzpostavi funkcijo spremljanja skladnosti svoje organizacije z veljavnimi zahtevami in ustreznosti postopkov. Spremljanje skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o ugotovitvah odgovornemu vodji, da se po potrebi zagotovi učinkovita izvedba popravilnih ukrepov.

- (d) Izvajalec storitev spremlja delovanje svojega funkcionalnega sistema in če odkrije nezadostno uspešnost, ugotovi vzroke zanjo in jih odpravi ali pa ublaži posledice nezadostne uspešnosti po ugotovitvi njenih učinkov.
- (e) Sistem upravljanja je sorazmeren z velikostjo organizacije izvajalca storitev in zapletenostjo njenih dejavnosti, pri čemer se upoštevajo nevarnosti in s tem povezana tveganja pri navedenih dejavnostih.
- (f) Izvajalec storitev v okviru svojega sistema upravljanja vzpostavi formalne povezave z zadevnimi izvajalci storitev in letalskimi akterji za:
  - (1) zagotovitev, da se opredelijo in ocenijo nevarnosti na področju varnosti v letalstvu, ki spremljajo njihove dejavnosti, ter ustrezno obvladujejo in ublažijo z njimi povezana tveganja;
  - (2) zagotovitev, da izvaja svoje storitve v skladu z zahtevami te uredbe.
- (g) Kadar ima izvajalec storitev tudi certifikat za operatorja aerodroma, zagotovi, da sistem upravljanja zajema vse dejavnosti s področja uporabe njegovih certifikatov.

ATM/ANS.OR.B.010 Postopki za upravljanje sprememb

- (a) Izvajalec storitev uporablja postopke za obvladovanje, oceno in po potrebi ublažitev vpliva sprememb njegovih funkcionalnih sistemov v skladu s točkami ATM/ANS.OR.A.045, ATM/ANS.OR.C.005, ATS.OR.205 in ATS.OR.210, kot je ustrezno.
- (b) Izvajalec storitev postopke iz točke (a) ali morebitne bistvene spremembe navedenih postopkov:
  - (1) predloži v odobritev pristojnemu organu;
  - (2) jih ne uporablja, dokler jih pristojni organ ne odobri.
- (c) Če odobreni postopki iz točke (b) niso primerni za določeno spremembo, izvajalec storitev:
  - (1) vloži prošnjo pri pristojnemu organu za izjemno odstopanje od odobrenih postopkov;
  - (2) pristojnemu organu predloži podrobnosti o odstopanju in utemelji njegovo uporabo;
  - (3) odstopanja ne uporablja, dokler ga pristojni organ ne odobri.

ATM/ANS.OR.B.015 Dejavnosti, oddane podizvajalcem

- (a) Dejavnosti, oddane podizvajalcem, vključujejo vse dejavnosti izvajalca storitev v skladu s pogoji certifikata, ki jih izvajajo druge organizacije, ki so same certificirane za izvajanje takšnih dejavnosti, ali pa, če niso certificirane, delajo pod nadzorom izvajalca storitev. Izvajalec storitev v primeru oddaje ali naročila katerega koli dela svojih dejavnosti zunanjim organizacijam zagotovi, da oddana ali naročena dejavnost, sistem ali sestavni del izpolnjuje veljavne zahteve.
- (b) Če izvajalec storitev odda kateri koli del svojih dejavnosti organizaciji, ki ni sama certificirana za izvajanje takšnih dejavnosti v skladu s to uredbo, zagotovi, da organizacija, ki je dejavnosti prevzela v izvajanje, dela pod njegovim nadzorom. Izvajalec storitev zagotovi, da ima pristojni organ dostop do organizacije, ki je dejavnosti prevzela v izvajanje, da preveri stalno skladnost z veljavnimi zahtevami te uredbe.

ATM/ANS.OR.B.020 Zahteve za osebje

- (a) Izvajalec storitev imenuje odgovornega vodjo, ki zagotovi, da se lahko vse dejavnosti financirajo in izvajajo v skladu z veljavnimi zahtevami. Odgovorni vodja je pristojen za vzpostavitev in vzdrževanje učinkovitega sistema upravljanja.
- (b) Izvajalec storitev opredeli pristojnost, dolžnosti in odgovornosti imenovanih imetnikov delovnih mest, zlasti vodstvenega osebja, odgovornega za funkcije v zvezi z varnostjo, kakovostjo, varovanjem, financami in človeškimi viri, kot je ustrezno.

ATM/ANS.OR.B.025 Zahteve za objekte

Izvajalec storitev zagotovi zadostne in ustrezne objekte za izvajanje in upravljanje vseh nalog in dejavnosti v skladu z veljavnimi zahtevami.

ATM/ANS.OR.B.030 Vodenje evidenc

- (a) Izvajalec storitev vzpostavi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno shranjevanje zapisov in zanesljivo sledljivost vseh njegovih dejavnosti, vključuje pa zlasti vse elemente iz točke ATM/ANS.OR.B.005.
- (b) Izvajalec storitev obliko in obdobje hrambe evidenc iz točke (a) določi v svojih postopkih sistema upravljanja.
- (c) Evidence se hranijo na način, ki zagotavlja zaščito pred poškodbami, spreminjanjem in krajo.

ATM/ANS.OR.B.035 Operativni priročniki

- (a) Izvajalec storitev pripravlja in posodablja operativne priročnike v zvezi z izvajanjem storitev, ki so v obliki smernic namenjeni operativnemu osebju.
- (b) Zagotavlja, da:
  - (1) operativni priročniki vključujejo navodila in informacije, ki jih operativno osebje potrebuje za opravljanje svojih dolžnosti;
  - (2) so ustrezni deli operativnih priročnikov dostopni zadevnemu osebju;
  - (3) je operativno osebje obveščeno o spremembah operativnih priročnikov, ki se nanašajo na njegove dolžnosti, na način, ki mu omogoča uporabo z začetkom njihove veljavnosti.

PODDEL C – POSEBNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE STORITEV, KI NISO IZVAJALCI ATS (ATM/ANS. OR.C)

ATM/ANS.OR.C.001 Področje uporabe

V tem poddelu so določene zahteve, ki jih mora poleg zahtev iz poddelov A in B izpolnjevati izvajalec storitev, ki ni izvajalec služb zračnega prometa.

ATM/ANS.OR.C.005 Ocena in zagotovitev varnosti sprememb funkcionalnega sistema

- (a) Za vse spremembe, priglašene v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.045(a)(1), izvajalec storitev, ki ni izvajalec služb zračnega prometa:
  - (1) zagotovi, da se opravi ocena varnosti celotnega področja uporabe spremembe, ki vključuje:
    - (i) spremenjeno opremo, postopkovne in človeške elemente;
    - (ii) povezave in interakcijo med spremenjenimi elementi in ostalim funkcionalnim sistemom;
    - (iii) povezave in interakcijo med spremenjenimi elementi in okvirom, v katerem naj bi se sprememba uporabljala;
    - (iv) življenjski cikel spremembe od njene opredelitve do uporabe, vključno z vključevanjem v storitev;
    - (v) načrtovano omejeno delovanje;
  - (2) z zadostno zanesljivostjo in na podlagi popolnega, dokumentiranega in veljavnega argumenta zagotovi, da se storitev izvaja in se bo še naprej izvajala le, kot je opredeljeno v določenem okviru.
- (b) Izvajalec storitev, ki ni izvajalec služb zračnega prometa, zagotovi, da ocena varnosti iz točke (a) vključuje:
  - (1) preverjanje, ali:
    - (i) ocena ustreza področju uporabe spremembe, kot je opredeljeno v točki (a)(1);
    - (ii) se storitev izvaja le, kot je opredeljeno v določenem okviru;
    - (iii) je način izvajanja storitve v skladu in ne v nasprotju z zahtevami te uredbe, ki veljajo za storitve, ki jih izvaja spremenjeni funkcionalni sistem;
  - (2) določitev meril za spremljanje, potrebnih za dokazovanje, da se bo storitev spremenjenega funkcionalnega sistema še naprej izvajala le, kot je opredeljeno v določenem okviru.

PODDEL D – POSEBNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE ANS IN ATFM TER UPRAVLJAVCA OMREŽJA
(ATM/ANS.OR.D)

ATM/ANS.OR.A.001 Področje uporabe

V tem poddelu so določene zahteve, ki jih morajo poleg zahtev iz poddelov A, B in C izpolnjevati izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa (ANS) in upravljavci pretoka zračnega prometa (ATFM) ter upravljavec omrežja.

ATM/ANS.OR.D.005 Poslovni načrt, letni načrt in načrt uspešnosti

(a) *Poslovni načrt*

- (1) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa izdelajo poslovni načrt za obdobje najmanj petih let. Poslovni načrt:
  - (i) določa splošne cilje izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavcev pretoka zračnega prometa ter njihovo strategijo za doseganje teh ciljev v skladu z njihovimi splošnimi dolgoročnimi načrti in ustreznimi zahtevami prava Unije glede razvoja infrastrukture ali druge tehnologije;
  - (ii) vsebuje cilje uspešnosti glede varnosti, zmogljivosti, okolja in stroškovne učinkovitosti, kot je ustrezno v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 390/2013 ⁽¹⁾.
- (2) Informacije iz točk (i) in (ii) točke 1 so v skladu z načrtom izvedbe iz člena 11 Uredbe (ES) št. 549/2004, glede podatkov o varnosti pa v skladu z državnim varnostnim programom iz standarda 3.1.1 Priloge 19 k prvi izdaji Čikaške konvencije iz julija 2013.
- (3) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa zagotovijo varnost za večje naložbene programe in jih poslovno utemeljijo, po potrebi tudi ocenijo učinek na ustrezne cilje uspešnosti iz točke 1(ii) in opredelijo naložbe, ki izhajajo iz pravnih zahtev, povezanih z izvajanjem raziskovalnega programa za upravljanje zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (SESAR).

(b) *Letni načrt*

- (1) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa predložijo letni načrt za prihodnje leto, ki nadalje določa značilnosti poslovnega načrta in opisuje kakršne koli spremembe v primerjavi s prejšnjim načrtom.
- (2) Letni načrt zajema naslednje določbe o ravni in kakovosti storitev, kot so predvidena raven zmogljivosti, varnosti, spoštovanja okolja in stroškovne učinkovitosti:
  - (i) informacije o vzpostavitvi nove infrastrukture ali drugih razvojnih dosežkih in izjavo o njihovem prispevku k izboljšanju uspešnosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa ali upravljavcev pretoka zračnega prometa, vključno z ravno in kakovostjo storitev;
  - (ii) po potrebi kazalnike uspešnosti, skladne z načrtom izvedbe iz člena 11 Uredbe (ES) št. 549/2004, na podlagi katerih se lahko razumno ocenita raven uspešnosti in kakovost storitve;
  - (iii) informacije o predvidenih ukrepih za ublažitev varnostnih tveganj, ki so jih opredelili izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa, vključno z varnostnimi kazalniki za spremljanje varnostnega tveganja in po potrebi predvidenimi stroški ukrepov za zmanjšanje tveganja;
  - (iv) predvideni kratkoročni finančni položaj izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavcev pretoka zračnega prometa ter kakršne koli spremembe poslovnega načrta ali vplive nanj.

(c) *Del načrtov, ki se nanaša na uspešnost*

Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa omogočijo, da je vsebina dela njihovih poslovnih in letnih načrtov, ki se nanaša na uspešnost, na zahtevo na voljo Komisiji pod pogoji, ki jih določi pristojni organ v skladu z nacionalnim pravom.

⁽¹⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 390/2013 z dne 3. maja 2013 o določitvi načrta izvedbe za navigacijske službe zračnega prometa in funkcije omrežja (UL L 128, 9.5.2013, str. 1).

ATM/ANS.OR.D.010 Upravljanje varovanja

- (a) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa ter upravljavec omrežja v okviru svojega sistema upravljanja, kot se zahteva v točki ATM/ANS.OR.B.005, vzpostavijo sistem za upravljanje varovanja, da zagotovijo:
- (1) varovanje svojih objektov in osebja, s čimer se prepreči nezakonito poseganje v izvajanje storitev;
  - (2) varovanje operativnih podatkov, ki jih prejmejo, pripravijo ali kako drugače uporabljajo, tako da je dostop do njih omejen in omogočen le pooblaščenim.
- (b) Sistem upravljanja varovanja opredeljuje:
- (1) postopke v zvezi z oceno in ublažitvijo tveganja glede varovanja, spremljanjem in izboljšanjem varovanja, pregledi varovanja ter razširjanjem pridobljenih novih spoznanj;
  - (2) sredstva za odkrivanje kršitev varnosti in opozarjanje osebja z ustreznimi varnostnimi opozorili;
  - (3) sredstva za obvladovanje posledic kršitev varnosti ter določitev sanacijskih ukrepov in postopkov za zmanjšanje tveganja, s katerimi se prepreči ponovna kršitev.
- (c) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa ter upravljavec omrežja zagotovijo varnostno preverjanje svojega osebja, če je ustrezno, ter se usklajujejo z ustreznimi civilnimi in vojaškimi organi za zagotovitev varovanja svojih objektov, osebja in podatkov.
- (d) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa ter upravljavec omrežja sprejmejo potrebne ukrepe za zaščito svojih sistemov, uporabljenih sestavnih delov in podatkov ter omrežja pred grožnjami za informacijsko in kibernetsko varnost, ki bi lahko pomenile nezakonit poseg v izvajanje storitev.

ATM/ANS.OR.D.015 Finančna moč – ekonomska in finančna sposobnost

Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa so sposobni izpolnjevati svoje finančne obveznosti, kot so fiksni in variabilni stroški poslovanja ali stroški kapitalskih naložb. Uporabljajo ustrezen sistem stroškovnega računovodstva. Svojo sposobnost dokažejo z letnim načrtom iz točke ATM/ANS.OR.D.005(b) ter bilancami stanja in računi v skladu z svojim pravnim statutom, pri njih pa se redno izvajajo neodvisne finančne revizije.

ATM/ANS.OR.D.020 Kritje odgovornosti in zavarovalno kritje

- (a) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa ter upravljavec omrežja imajo v skladu s pravom, ki se uporablja, vzpostavljene ureditve za kritje odgovornosti v zvezi z izvajanjem nalog.
- (b) Uporabljena metoda za pridobitev kritja ustreza zadevni možni izgubi in škodi, ob upoštevanju pravnega položaja zadevnih izvajalcev in upravljavca omrežja ter stopnje razpoložljivega kritja pri komercialnem zavarovanju.
- (c) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa ter upravljavec omrežja, ki uporabljajo storitve drugega izvajalca storitev, zagotovijo, da sporazumi, ki jih sklenejo v ta namen, določajo porazdelitev odgovornosti med njimi.

ATM/ANS.OR.D.025 Zahteve glede poročanja

- (a) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa pristojnemu organu predložijo letno poročilo o svojih dejavnostih.
- (b) Letno poročilo izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavcev pretoka zračnega prometa zajema njihove finančne rezultate brez poseganja v člen 12 Uredbe (ES) št. 550/2004, operativno uspešnost ter katere koli druge pomembne dejavnosti in razvojne dosežke, zlasti na področju varnosti.
- (c) Upravljavec omrežja v skladu s členom 20 Uredbe (EU) št. 677/2011 predloži letno poročilo o svojih dejavnostih Komisiji in Agenciji. To poročilo zajema njegovo operativno uspešnost ter pomembne dejavnosti in razvojne dosežke, zlasti na področju varnosti.

- (d) Letna poročila iz točk (a) in (c) vključujejo najmanj:
- (1) oceno ravni uspešnosti storitev, ki se izvajajo;
  - (2) pri izvajalcih navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavcih pretoka zračnega prometa, njihovo uspešnost glede na cilje uspešnosti, določene v poslovnem načrtu iz točke ATM/ANS.OR.D.005(a), pri čemer se dejanska uspešnost primerja z uspešnostjo iz letnega načrta na podlagi kazalnikov uspešnosti, določenih v letnem načrtu;
  - (3) pri upravljavcu omrežja, njegovo uspešnost glede na cilje uspešnosti, določene v strateškem načrtu omrežja iz člena 2(24) Uredbe (EU) št. 677/2011, pri čemer se dejanska uspešnost primerja z uspešnostjo iz načrta delovanja omrežja iz člena 2(23) navedene uredbe na podlagi kazalnikov uspešnosti, določenih v načrtu delovanja omrežja;
  - (4) razlago za odstopanje od ustreznih ciljev ter opredelitev ukrepov, ki so potrebni za zapolnitev morebitnih vrzeli med načrti in dejansko uspešnostjo med referenčnim obdobjem iz člena 11 Uredbe (ES) št. 549/2004;
  - (5) razvojne dosežke pri delovanju in infrastrukturi;
  - (6) finančne rezultate, če niso objavljeni posebej v skladu s členom 12(1) Uredbe (ES) št. 550/2004;
  - (7) informacije o postopku formalnega posvetovanja z uporabniki storitev;
  - (8) informacije o politiki človeških virov.
- (e) Izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa in upravljavci pretoka zračnega prometa ter upravljavec omrežja omogočijo, da so njihova letna poročila na zahtevo na voljo Komisiji in Agenciji. Navedena poročila dajo na voljo tudi javnosti pod pogoji, ki jih določi pristojni organ v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom.
-

PRILOGA IV

**POSEBNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE SLUŽB ZRAČNEGA PROMETA
(del ATS)**

PODDEL A – DODATNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE SLUŽB ZRAČNEGA PROMETA (ATS.OR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

ATS.OR.100 Lastništvo

- (a) Izvajalec služb zračnega prometa pristojne organe obvesti o:
- (1) svojem pravnem položaju, lastniški strukturi in vseh ureditvah, ki bistveno vplivajo na nadzor nad njegovim premoženjem;
  - (2) vsaki povezavi z organizacijami, ki ne sodelujejo pri izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa, vključno s komercialnimi dejavnostmi, ki jih izvaja neposredno ali prek povezanih akterjev in ki znašajo več kot 1 % pričakovanega prihodka; poleg tega obvesti o vsaki spremembi posameznega lastniškega deleža, ki predstavlja 10 % ali več njegovega celotnega lastništva.
- (b) Izvajalec služb zračnega prometa sprejme vse potrebne ukrepe, da prepreči kakršno koli navzkrižje interesov, ki bi lahko ogrozilo njegovo nepristransko in objektivno izvajanje storitev.

ATS.OR.105 Odprto in pregledno izvajanje storitev

Poleg upoštevanja določb iz točke ATM/ANS.OR.A.075 Priloge III izvajalec služb zračnega prometa v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom, ki se uporabljata, ne opravlja nobene dejavnosti, katere cilj ali posledica je preprečitev, omejitev ali izkrivljanje konkurence, in dejavnosti, ki povzročata zlorabo prevladujočega položaja.

ODDELEK 2 – VARNOST STORITEV

ATS.OR.200 Sistem upravljanja varnosti

Izvajalec služb zračnega prometa ima vzpostavljen sistem upravljanja varnosti (SMS), ki je lahko sestavni del sistema upravljanja, zahtevanega v točki ATM/ANS.OR.B.005, in vključuje naslednje elemente:

- (1) *Varnostna politika in cilji*
- (i) zaveze in odgovornosti vodstva v zvezi z varnostjo, ki se vključijo v varnostno politiko;
  - (ii) odgovornosti na področju varnosti v zvezi z vzpostavitvijo in ohranjanjem SMS ter pristojnost za sprejemanje odločitev v zvezi z varnostjo;
  - (iii) imenovanje vodje varnosti, ki je pristojen za vzpostavitev in ohranjanje učinkovitega SMS;
  - (iv) usklajevanje načrtovanja odzivanja v izrednih razmerah z drugimi izvajalci storitev in letalskimi akterji, katerih storitve so povezane s storitvami izvajalca ATS;
  - (v) dokumentacija SMS, v kateri so opisani vsi elementi sistema, postopki, povezani z njim, in njegovi rezultati;
- (2) *Obvladovanje varnostnega tveganja*
- (i) postopek za opredelitev nevarnosti, povezanih z njegovimi storitvami, ki temelji na kombinaciji reaktivnih, proaktivnih in prediktivnih metod za zbiranje podatkov o varnosti;
  - (ii) postopek za zagotavljanje analize, ocenjevanja in nadzora varnostnih tveganj, povezanih z opredeljenimi nevarnostmi;
  - (iii) postopek za zagotavljanje, da se njegov prispevek k tveganju letalskih nesreč čim bolj zmanjša, če je to smiselno izvedljivo;

(3) *Zagotavljanje varnosti*

- (i) načini spremljanja in ocenjevanja varnostne uspešnosti, s katerimi se preveri varnostna uspešnost organizacije in potrdi učinkovitost nadzora varnostnih tveganj;
- (ii) postopek za ugotavljanje sprememb, ki lahko vplivajo na stopnjo varnostnega tveganja, povezanega z njegovimi storitvami, ter opredelitev in obvladovanje varnostnih tveganj, ki lahko nastanejo zaradi navedenih sprememb;
- (iii) postopek za spremljanje in ocenjevanje učinkovitosti SMS, s katerim se omogoči stalno izboljševanje splošne uspešnosti SMS;

(4) *Spodbujanje varnosti*

- (i) program usposabljanja, ki zagotavlja, da je osebje usposobljeno in sposobno za opravljanje dolžnosti v zvezi z SMS;
- (ii) varnostno obveščanje, ki zagotavlja, da je osebje seznanjeno z izvajanjem SMS.

ATS.OR.205 Ocena in zagotovitev varnosti sprememb funkcionalnega sistema

(a) Za vse spremembe, priglase v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.045(a)(1), izvajalec služb zračnega prometa:

- (1) zagotovi, da se opravi ocena varnosti celotnega področja uporabe spremembe, ki vključuje:
  - (i) spremenjeno opremo, postopkovne in človeške elemente;
  - (ii) povezave in interakcijo med spremenjenimi elementi in ostalim funkcionalnim sistemom;
  - (iii) povezave in interakcijo med spremenjenimi elementi in okvirom, v katerem naj bi se sprememba uporabljala;
  - (iv) življenjski cikel spremembe od njene opredelitve do uporabe, vključno z vključevanjem v storitev;
  - (v) načrtovano omejeno delovanje funkcionalnega sistema;
- (2) z zadostno zanesljivostjo in na podlagi popolnega, dokumentiranega in veljavnega argumenta zagotovi, da so in bodo še naprej izpolnjena varnostna merila, opredeljena na podlagi uporabe točke ATS.OR.210.

(b) Izvajalec služb zračnega prometa zagotovi, da ocena varnosti iz točke (a) vključuje:

- (1) opredelitev nevarnosti;
- (2) določitev in utemeljitev varnostnih meril, ki se uporabljajo za spremembo v skladu s točko ATS.OR.210;
- (3) analizo tveganja zaradi učinkov, povezanih s spremembo;
- (4) oceno tveganja in po potrebi ukrepe za zmanjšanje tveganja zaradi spremembe, da se lahko izpolnijo veljavna varnostna merila;
- (5) preverjanje, ali:
  - (i) ocena ustreza področju uporabe spremembe, kot je opredeljeno v točki (a)(1);
  - (ii) sprememba izpolnjuje varnostna merila;
- (6) določitev meril za spremljanje, potrebnih za dokazovanje, da bo storitev spremenjenega funkcionalnega sistema še naprej izpolnjevala varnostna merila.

ATS.OR.210 Varnostna merila

- (a) Izvajalec služb zračnega prometa na podlagi analize tveganja zaradi uvedbe spremembe funkcionalnega sistema določi sprejemljivost spremembe z vidika varnosti, pri čemer se ustrezno razlikuje glede na vrsto dejavnosti in kategorijo zainteresiranih strani.
- (b) Sprejemljivost spremembe z vidika varnosti se oceni z uporabo posebnih in preverljivih varnostnih meril, pri čemer se vsako merilo izrazi v obliki izrecne, količinske stopnje varnostnega tveganja ali drugega ukrepa v zvezi z varnostnim tveganjem.

- (c) Izvajalec služb zračnega prometa zagotovi, da:
- (1) so varnostna merila za določeno spremembo ob upoštevanju vrste spremembe upravičena;
  - (2) je, če so varnostna pravila izpolnjena, mogoče predvideti, da bo funkcionalni sistem po spremembi enako varen kot pred njo, ali pa izvajalec služb zračnega prometa predloži argument, s katerim utemelji, da:
    - (i) bo morebitno začasno poslabšanje varnosti odpravljeno s prihodnjimi izboljšavami na področju varnosti ali
    - (ii) ima morebitno trajno poslabšanje varnosti druge koristne posledice;
  - (3) se s skupno uporabo varnostnih meril zagotovi, da sprememba ne povzroča nesprejemljivega tveganja za varnost storitve;
  - (4) se z varnostnimi merili podpira izboljšanje varnosti, kadar je to smiselno izvedljivo.

ATS.OR.215 Zahteve glede izdaje licenc in zdravniških spričeval kontrolorjem zračnega prometa

Izvajalec služb zračnega prometa zagotovi, da so kontrolorji zračnega prometa ustrezno licencirani in imajo veljavno zdravniško spričevalo v skladu z Uredbo (EU) 2015/340.

ODDELEK 3 – POSEBNE ZAHTEVE V ZVEZI S ČLOVEŠKIMI DEJAVNIKI ZA IZVAJALCE SLUŽBE KONTROLE ZRAČNEGA PROMETA

ATS.OR.300 Področje uporabe

V tem oddelku so določene zahteve v zvezi s človeško učinkovitostjo, ki jih mora izpolnjevati izvajalec službe kontrole zračnega prometa za:

- (a) preprečitev in ublažitev tveganja, da službo kontrole zračnega prometa izvajajo kontrolorji zračnega prometa s problematično uporabo psihoaktivnih snovi;
- (b) preprečitev in ublažitev negativnih posledic stresa kontrolorjev zračnega prometa, da se zagotovi varnost zračnega prometa;
- (c) preprečitev in ublažitev negativnih posledic utrujenosti kontrolorjev zračnega prometa, da se zagotovi varnost zračnega prometa.

ATS.OR.305 Pristojnosti izvajalcev službe kontrole zračnega prometa v zvezi s problematično uporabo psihoaktivnih snovi pri kontrolorjih zračnega prometa

- (a) Izvajalec službe kontrole zračnega prometa razvije in izvaja politiko in z njo povezane postopke, s katerimi zagotovi, da problematična uporaba psihoaktivnih snovi ne vpliva na izvajanje službe kontrole zračnega prometa.
- (b) Brez poseganja v določbe iz Direktive 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za preskušanje posameznikov, izvajalec službe kontrole zračnega prometa razvije in izvaja objektivni, pregleden in nediskriminatorni postopek za odkrivanje primerov problematične uporabe psihoaktivnih snovi pri kontrolorjih zračnega prometa. Ta postopek upošteva določbe iz točke ATCO.A.015 Uredbe (EU) 2015/340.
- (c) Postopek iz točke (b) odobri pristojni organ.

ATS.OR.310 Stres

V skladu s točko ATS.OR.200 izvajalec službe kontrole zračnega prometa:

- (a) razvije in ohranja politiko za obvladovanje stresa kontrolorjev zračnega prometa, vključno z izvajanjem programa za obvladovanje stresa po kritičnem incidentu;
- (b) kontrolorjem zračnega prometa zagotavlja programe izobraževanja in obveščanja o preprečevanju stresa, tudi stresa po kritičnem incidentu, ki dopolnjujejo usposabljanje o človeških dejavnikih, ki se zagotavlja v skladu z oddelkoma 3 in 4 poddela D Priloge I k Uredbi (EU) 2015/340.

ATS.OR.315 Utrujenost

V skladu s točko ATS.OR.200 izvajalec službe kontrole zračnega prometa:

- (a) razvije in ohranja politiko za obvladovanje utrujenosti kontrolorjev zračnega prometa;
- (b) kontrolorjem zračnega prometa zagotavlja programe obveščanja o preprečevanju utrujenosti, ki dopolnjujejo usposabljanje o človeških dejavnikih, ki se zagotavlja v skladu z oddelkoma 3 in 4 poddela D Priloge I k Uredbi (EU) 2015/340.

⁽¹⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, 23.11.1995, str. 31).

ATS.OR.320 Sistem(-i) razporeda dela kontrolorjev zračnega prometa

- (a) Izvajalec službe kontrole zračnega prometa razvije, izvaja in spremlja sistem razporeda dela, s katerim se na podlagi varne izmenjave delovnih obdobij in obdobij počitka obvladujejo tveganja za utrujenost kontrolorjev zračnega prometa pri delu. V okviru sistema razporeda dela izvajalec službe kontrole zračnega prometa določi naslednje elemente:
- (1) največje število zaporednih delovnih dni z delovnimi obdobji;
  - (2) največje število ur v enem delovnem obdobju;
  - (3) najdaljše obdobje izvajanja službe kontrole zračnega prometa brez odmorov;
  - (4) razmerje med delovnimi obdobji in odmori pri izvajanju službe kontrole zračnega prometa;
  - (5) najkrajša obdobja počitka;
  - (6) po potrebi največje število zaporednih delovnih obdobij, ki segajo v nočni čas, odvisno od delovnega časa zadevne enote, ki izvaja kontrolo zračnega prometa;
  - (7) najkrajše obdobje počitka po delovnem obdobju, ki sega v nočni čas;
  - (8) najmanjše število obdobij počitka znotraj enega delovnega cikla.
- (b) Izvajalec službe kontrole zračnega prometa se med razvojem in uporabo sistema razporeda dela posvetuje s kontrolorji zračnega prometa, za katere bo sistem veljal, ali po potrebi njihovimi zastopniki, da se opredelijo in ublažijo tveganja za utrujenost, ki bi se lahko pojavila zaradi takšnega sistema razporeda dela.

PODDEL B – TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE SLUŽB ZRAČNEGA PROMETA (ATS.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

ATS.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za izvajalce služb zračnega prometa

- (a) Izvajalec služb zračnega prometa je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z:
- (1) Izvedbeno uredbo (EU) št. 923/2012 in
  - (2) standardi, določenimi v naslednjih prilogah k Čikaški konvenciji, če so pomembni za izvajanje služb zračnega prometa v zadevnem zračnem prostoru:
    - (i) Prilogi 10 o letalskih telekomunikacijah, zvezek II o postopkih komunikacije, vključno s postopki za navigacijske službe zračnega prometa (PANS) (6. izdaja iz oktobra 2001, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 89);
    - (ii) brez poseganja v Uredbo (EU) št. 923/2012, Prilogi 11 o službah zračnega prometa (13. izdaja iz julija 2001, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 49).
- (b) Ne glede na točko (a) lahko pristojni organ za enote služb zračnega prometa, ki izvajajo storitve za preskusne lete, določi dodatne pogoje in postopke ali alternativne tistim iz točke (a), če je to potrebno za izvajanje storitev za preskusne lete.

PRILOGA V

**POSEBNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE METEOROLOŠKIH SLUŽB
(del MET)**

PODDEL A – DODATNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE METEOROLOŠKIH SLUŽB (MET.OR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

MET.OR.100 Meteorološki podatki in informacije

- (a) Izvajalec meteoroloških služb operatorjem, članom letalske posadke, enotam služb zračnega prometa, enotam služb za iskanje in reševanje, operatorjem aerodromov, organom za preiskave nesreč in incidentov ter drugim izvajalcem storitev in letalskim subjektom zagotavlja meteorološke informacije, ki so potrebne za izvajanje njihovih nalog, kot jih določi pristojni organ.
- (b) Izvajalec meteoroloških služb potrdi operativno zaželeno natančnost informacij, ki se razširjajo operatorjem, vključno z virom takšnih informacij, pri čemer zagotavlja, da se informacije razširjajo pravočasno in so po potrebi posodobljene.

MET.OR.105 Hramba meteoroloških informacij

- (a) Izvajalec meteoroloških služb hrani izdane meteorološke informacije vsaj 30 dni od datuma objave.
- (b) Meteorološke informacije so na zahtevo na voljo za poizvedbe ali preiskave in se za te namene hranijo do konca poizvedbe ali preiskave.

MET.OR.110 Zahteve glede izmenjave meteoroloških informacij

Izvajalec meteoroloških služb zagotovi, da ima vzpostavljene sisteme in postopke ter dostop do primernih telekomunikacijskih zmogljivosti, da:

- (a) lahko izmenjuje operativne meteorološke informacije z drugimi izvajalci meteoroloških služb;
- (b) uporabnikom pravočasno zagotavlja zahtevane meteorološke informacije.

MET.OR.115 Meteorološki bilteni

Izvajalec meteoroloških služb, pristojen za zadevno območje, ustreznim uporabnikom prek letalske fiksne storitve ali interneta zagotavlja meteorološke biltene.

MET.OR.120 Obveščanje svetovnih prognoističnih centrov (WAFC) o razhajanjih

Izvajalec meteoroloških služb, pristojen za zadevno območje, z uporabo podatkov v binarni univerzalni obliki (Binary Universal Form for the Representation of meteorological data, v nadaljnjem besedilu: BUFR), ki jih pošlje po svetovnem prognoističnem sistemu (WAFS), zadevni WAFC takoj obvesti, če so zaznana ali sporočena znatna razhajanja v zvezi z napovedmi WAFS o pomembnih vremenskih pojavih (Significant Weather, v nadaljnjem besedilu: SIGWX) glede:

- (a) zaledenitve, turbulence, kumulonimbusnih oblakov, ki so slabo vidni, pogosti, skriti v plasti oblakov ali se pojavljajo ob nevihtni liniji, in peščenih/prrašnih viharjev;
- (b) izbruhov vulkana ali izpusta radioaktivnih snovi v ozračje, ki je pomemben za obratovanje zrakoplovov.

ODDELEK 2 – POSEBNE ZAHTEVE

Poglavje 1 – Zahteve za letalske meteorološke postaje**MET.OR.200 Meteorološka poročila in druge informacije**

- (a) Letalske meteorološke postaje razširjajo:
- (1) lokalna redna poročila v določenih časovnih presledkih, samo za razširjanje na aerodromu, kjer so bila izvedena opazovanja;
  - (2) lokalna posebna poročila, samo za razširjanje na aerodromu, kjer so bila izvedena opazovanja;
  - (3) METAR v polurnih časovnih presledkih na aerodromih, ki so namenjeni operacijam rednega mednarodnega komercialnega zračnega prevoza, za razširjanje zunaj meja aerodroma, kjer so bila izvedena opazovanja.
- (b) Letalska meteorološka postaja obvešča enote služb zračnega prometa in letalsko informacijsko službo na aerodromu o spremembah v statusu uporabnosti avtomatizirane opreme za ocenjevanje vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze.
- (c) Letalska meteorološka postaja poroča povezani enoti služb zračnega prometa, enoti letalskih informacijskih služb in meteorološki službi bdenja o vulkanski aktivnosti pred izbruhom, izbruhih vulkana in oblaku vulkanskega pepela.
- (d) Letalska meteorološka postaja določi seznam meril za zagotavljanje lokalnih posebnih poročil v posvetovanju z ustreznimi enotami ATS, operatorji in drugimi udeleženi stranmi.

MET.OR.205 Poročanje o meteoroloških elementih

Na aerodromih, ki so namenjeni operacijam rednega mednarodnega komercialnega zračnega prevoza, letalska meteorološka postaja poroča o:

- (a) smeri in hitrosti prizemnega vetra;
- (b) vidljivosti;
- (c) po potrebi vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze;
- (d) trenutnih vremenskih razmerah na aerodromu in v njegovi okolici;
- (e) oblakih;
- (f) temperaturi zraka in temperaturi rosišča;
- (g) atmosferskem tlaku;
- (h) po potrebi dodatnih informacijah.

Kadar to odobri pristojni organ, lahko na aerodromih, ki niso namenjeni operacijam rednega mednarodnega komercialnega zračnega prevoza, letalska meteorološka postaja poroča le o podskupini meteoroloških elementov, ki so pomembni za določene vrste letov na zadevnem aerodromu. Ta niz podatkov se objavi v zborniku letalskih informacij.

MET.OR.210 Opazovanje meteoroloških elementov

Na aerodromih, ki so namenjeni operacijam rednega mednarodnega komercialnega zračnega prevoza, letalska meteorološka postaja opazuje in/ali meri:

- (a) smer in hitrost prizemnega vetra;
- (b) vidljivost;
- (c) po potrebi vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze;
- (d) trenutne vremenske razmere na aerodromu in v njegovi okolici;
- (e) oblake;
- (f) temperaturo zraka in temperaturo rosišča;

- (g) atmosferski tlak;
- (h) po potrebi dodatne informacije.

Kadar to odobri pristojni organ, lahko na aerodromih, ki niso namenjeni operacijam rednega mednarodnega komercialnega zračnega prevoza, letalska meteorološka postaja opazuje in/ali meri le podskupino meteoroloških elementov, ki so pomembni za določene vrste letov na zadevnem aerodromu. Ta niz podatkov se objavi v zborniku letalskih informacij.

Poglavje 2 – Zahteve za aerodromske meteorološke službe

MET.OR.215 Napovedi in druge informacije

Aerodromska meteorološka služba:

- (a) pripravlja in/ali pridobiva napovedi in druge ustrezne meteorološke informacije, ki jih potrebuje za izvajanje svojih funkcij, za lete, za katere je odgovorna, kot določi pristojni organ;
- (b) zagotavlja napovedi in/ali opozorila za lokalne meteorološke razmere na aerodromih, za katere je odgovorna;
- (c) napovedi in opozorila stalno pregleduje ter po potrebi takoj izda spremembe in preklične istovrstne napovedi, ki jih je prej izdala za isti kraj in isto obdobje veljavnosti, ali le njihov del;
- (d) članom letalske posadke in/ali drugemu osebju letalskih operacij zagotavlja pripravo na let (briefing), posvetovanje in dokumentacijo za let;
- (e) zagotavlja klimatološke informacije;
- (f) povezani enoti služb zračnega prometa, enoti letalskih informacijskih služb in meteorološki službi bdenja zagotavlja informacije, ki jih je prejela o vulkanski aktivnosti pred izbruhom, izbruhu vulkana ali oblaku vulkanskega pepela;
- (g) meteorološke informacije po potrebi zagotavlja enotam služb za iskanje in reševanje ter med celotno operacijo iskanja in reševanja ohranja stike z enotami služb za iskanje in reševanje;
- (h) meteorološke informacije zagotavlja ustreznim enotam letalskih informacijskih služb, če je to potrebno za izvajanje njihovih funkcij;
- (i) pripravlja in/ali pridobiva napovedi in druge ustrezne meteorološke informacije, ki so potrebne za izvajanje funkcij enot ATS v skladu s točko MET.OR.242;
- (j) povezani enoti služb zračnega prometa, enoti letalskih informacijskih služb in meteorološkim službam bdenja zagotavlja informacije, ki jih je prejela o izpustu radioaktivnih snovi v ozračje.

MET.OR.220 Aerodromske napovedi

- (a) Aerodromska meteorološka služba izdaja aerodromske napovedi kot TAF ob določenem času.
- (b) Pri izdaji TAF aerodromska meteorološka služba zagotovi, da na aerodromu istočasno ni veljaven več kot en TAF.

MET.OR.225 Napovedi za pristajanje

- (a) Aerodromska meteorološka služba pripravlja napovedi za pristajanje, kot določi pristojni organ.
- (b) Ta napoved za pristajanje se izda v obliki napovedi TREND.
- (c) Obdobje veljavnosti napovedi TREND je dve uri od časa poročila, ki je del napovedi za pristajanje.

MET.OR.230 Napovedi za vzletanje

Aerodromska meteorološka služba:

- (a) pripravlja napovedi za vzletanje, kot določi pristojni organ;
- (b) operatorjem in članom letalske posadke na zahtevo zagotavlja napovedi za vzletanje največ tri ure pred predvidenim časom odhoda.

MET.OR.235 Aerodromska opozorila ter opozorila in alarmi za strižni veter

Aerodromska meteorološka služba:

- (a) zagotavlja informacije o aerodromskih opozorilih;
- (b) pripravlja opozorila za strižni veter za aerodrome, na katerih ta velja za pomemben dejavnik, v skladu z lokalnimi dogovori z ustrezno enoto ATS in zadevnimi operatorji;
- (c) na aerodromih, na katerih strižni veter zaznava avtomatizirana, zemeljska oprema za daljinsko zaznavanje ali odkrivanje strižnega vetra, izdaja alarme za strižni veter, ki jih ti sistemi ustvarjajo;
- (d) prekliče opozorila, ko razmere niso več prisotne in/ali niso več predvidene na aerodromu.

MET.OR.240 Informacije za uporabo s strani operatorja ali letalske posadke

- (a) Aerodromska meteorološka služba operatorjem in članom letalske posadke zagotavlja:
  - (1) napovedi elementov, ki so navedeni v točkah 1 in 2 točke MET.OR.275(a), in sicer na podlagi svetovnega prognostičnega sistema;
  - (2) METAR ali SPECI, vključno z napovedmi TREND, TAF ali spremenjeni TAF za odhodni aerodrom in aerodrom načrtovanega pristanka ter aerodrom vzleta, aerodrome na poti in nadomestne namembne aerodrome;
  - (3) aerodromske napovedi za vzletanje;
  - (4) SIGMET in posebna poročila iz zrakoplova, ki veljajo za celotno pot;
  - (5) svetovalne informacije o vulkanskem pepelu in tropskem ciklonu, ki veljajo za celotno pot;
  - (6) območne napovedi za lete na nižjih višinah v kartografski obliki, ki so pripravljene kot podpora izdaji sporočila AIRMET, in sporočilo AIRMET za lete na nižjih višinah, ki velja za celotno pot;
  - (7) aerodromska opozorila za lokalni aerodrom;
  - (8) meteorološke satelitske slike;
  - (9) vremenske informacije na podlagi zemeljskega radarja.
- (b) Če se meteorološke informacije, ki jih je treba vključiti v dokumentacijo o letu, bistveno razlikujejo od informacij, ki so na voljo za načrtovanje leta, aerodromska meteorološka služba:
  - (1) o tem takoj obvesti zadevnega operatorja ali letalsko posadko;
  - (2) če je to izvedljivo, zagotovi revidirane meteorološke informacije v dogovoru z operatorjem.

MET.OR.242 Informacije, ki se zagotavljajo enotam služb zračnega prometa

- (a) Aerodromska meteorološka služba po potrebi povezanemu aerodromskemu kontrolnemu stolpu zagotavlja:
  - (1) lokalna redna in posebna poročila, METAR, TAF in napovedi TREND ter njihove spremembe;
  - (2) informacije SIGMET in AIRMET, opozorila in alarme za strižni veter ter aerodromska opozorila;
  - (3) dodatne meteorološke informacije, dogovorjene na lokalni ravni, npr. napovedi prizemnega vetra, za določitev morebitnih sprememb v zvezi z vzletno-pristajalno stezo;
  - (4) informacije, prejete o oblaku vulkanskega pepela, za katerega sporočilo SIGMET še ni bilo izdano, v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo in zadevnim aerodromskim kontrolnim stolpom;
  - (5) informacije, prejete o vulkanski aktivnosti pred izbruhom in/ali izbruhu vulkana, v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo in zadevnim aerodromskim kontrolnim stolpom.
- (b) Aerodromska meteorološka služba povezani enoti priletne kontrole zagotavlja:
  - (1) lokalna redna in posebna poročila, METAR, TAF in napovedi TREND ter njihove spremembe;
  - (2) informacije SIGMET in AIRMET, opozorila in alarme za strižni veter ter ustrezna posebna poročila iz zrakoplova in aerodromska opozorila;

- (3) dodatne meteorološke informacije, dogovorjene na lokalni ravni;
- (4) informacije, prejete o oblaku vulkanskega pepela, za katerega sporočilo SIGMET še ni bilo izdano, v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo in zadevno enoto priletne kontrole;
- (5) informacije, prejete o vulkanski aktivnosti pred izbruhom in/ali izbruhu vulkana, v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo in zadevno enoto priletne kontrole.

Poglavje 3 – Zahteve za meteorološke službe bdenja

MET.OR.245 Meteorološko bdenje in druge informacije

Meteorološka služba bdenja v okviru svojih pristojnosti:

- (a) stalno bdi nad meteorološkimi razmerami, ki vplivajo na letalske operacije;
- (b) se usklajuje z organizacijo, pristojno za zagotavljanje NOTAM in/ali ASHTAM, da bi zagotovila skladnost meteoroloških informacij o vulkanskem pepelu, vključenih v sporočilih SIGMET, NOTAM in/ali ASHTAM;
- (c) se usklajuje z izbranimi vulkanskimi observatoriji, da bi zagotovila učinkovito in pravočasno prejemanje informacij o vulkanski aktivnosti;
- (d) povezanemu VAAC zagotavlja informacije, ki jih prejme o vulkanski aktivnosti pred izbruhom, izbruhu vulkana in oblaku vulkanskega pepela, za katere sporočilo SIGMET še ni bilo izdano;
- (e) svojim enotam letaliških informacijskih služb zagotavlja informacije, ki jih prejme o izpustu radioaktivnih snovi v ozračje na območju ali sosednjih območjih, za katera opravlja službo bdenja, za katerega sporočilo SIGMET še ni bilo izdano;
- (f) povezanemu centru območne kontrole in po potrebi centru informacij za letenje (ACC/FIC) zagotavlja ustrezne:
  - (1) METAR, vključno z aktualnimi podatki o tlaku za aerodrome in druge lokacije, TAF in napovedi TREND ter njihove spremembe;
  - (2) napovedi zgornjih vetrov, temperatur zgornjega zračnega prostora in pomembnih vremenskih pojavov na poti ter njihovih sprememb, informacije SIGMET in AIRMET ter ustrezna posebna poročila iz zrakoplova;
  - (3) vse druge meteorološke informacije, ki jih zahteva ACC/FIC, da bi izpolnil zahteve zrakoplova med letom;
  - (4) informacije, prejete o oblaku vulkanskega pepela, za katerega sporočilo SIGMET še ni bilo izdano, v skladu z dogovorom med meteorološko službo bdenja in ACC/FIC;
  - (5) informacije, prejete o izpustu radioaktivnih snovi v ozračje, v skladu z dogovorom med meteorološko službo bdenja in ACC/FIC;
  - (6) svetovalne informacije o tropskem ciklonu, ki jih v okviru svojih pristojnosti izda TCAC;
  - (7) svetovalne informacije o vulkanskem pepelu, ki jih v okviru svojih pristojnosti izda VAAC;
  - (8) informacije, prejete o vulkanski aktivnosti pred izbruhom in/ali izbruhu vulkana, v skladu z dogovorom med meteorološko službo bdenja in ACC/FIC.

MET.OR.250 Sporočila SIGMET

Meteorološka služba bdenja:

- (a) zagotavlja in razširja sporočila SIGMET;
- (b) zagotavlja, da se sporočilo SIGMET prekliče, ko pojavi niso več prisotni ali niso več predvideni na območju, ki ga pokriva sporočilo SIGMET;
- (c) zagotavlja, da obdobje veljavnosti sporočila SIGMET ni daljše od štirih ur, v posebnem primeru sporočil SIGMET o oblakih vulkanskega pepela in tropskih ciklonih pa se rok podaljša na šest ur;
- (d) zagotavlja, da se sporočila SIGMET izdajo največ štiri ure pred začetkom obdobja veljavnosti, v posebnem primeru sporočil SIGMET o oblakih vulkanskega pepela in tropskih ciklonih pa takoj, ko je to mogoče, vendar ne več kot 12 ur pred začetkom obdobja veljavnosti, in da se posodablajo vsaj vsakih šest ur.

MET.OR.255 Sporočila AIRMET

Meteorološka služba bdenja:

- (a) zagotavlja in razširja sporočila AIRMET, če je pristojni organ ugotovil, da je zaradi gostote prometa, ki deluje pod nivojem letenja 100 ali do nivoja letenja 150 na goratih območjih ali po potrebi višje, treba za take operacije izdati in razširjati območne napovedi;
- (b) prekliče sporočilo AIRMET, ko pojavi niso več prisotni ali niso več predvideni na območju;
- (c) zagotavlja, da obdobje veljavnosti sporočila AIRMET ni daljše od štirih ur.

MET.OR.260 Območne napovedi za lete na nižjih višinah

Meteorološka služba bdenja:

- (a) zagotavlja območne napovedi za lete na nižjih višinah, kadar je zaradi gostote prometa, ki deluje pod nivojem letenja 100 ali do nivoja letenja 150 na goratih območjih ali po potrebi višje, treba za take operacije redno izdajati in razširjati območne napovedi;
- (b) zagotavlja, da so pogostost izdaje, oblika in določeni čas ali obdobje veljavnosti območne napovedi za lete na nižjih višinah ter merila za njihove spremembe takšni, kot jih določi pristojni organ;
- (c) zagotavlja, da se območne napovedi za lete na nižjih višinah, pripravljene v podporo izdaji sporočila AIRMET, izdajo vsakih šest ur za obdobje veljavnosti šest ur in posredujejo zadevnim meteorološkim službam bdenja najpozneje eno uro pred začetkom njihovega obdobja veljavnosti.

Poglavje 4 – Zahteve za svetovalni center za spremljanje vulkanskega pepela (VAAC)**MET.OR.265 Pristojnosti svetovalnega centra za spremljanje vulkanskega pepela**

VAAC v okviru svojih pristojnosti:

- (a) kadar izbruhne vulkan ali se pričakuje izbruh ali se poroča o vulkanskem pepelu, zagotavlja svetovalne informacije o razširjenosti ter predvidenem premikanju oblaka vulkanskega pepela:
  - (1) Evropski koordinacijski celici za krizne razmere v letalstvu;
  - (2) meteorološkim službam bdenja, ki v okviru svojih pristojnosti zagotavljajo informacije potencialno prizadetim območjem z informacijami za letenje;
  - (3) operatorjem, centrom območne kontrole in centrom informacij za letenje, ki v okviru svojih pristojnosti zagotavljajo informacije potencialno prizadetim območjem z informacijami za letenje;
  - (4) svetovnim prognostičnim centrom, mednarodnim bankam podatkov OPMET, mednarodnim uradom NOTAM in centrom, ki so z regionalnimi sporazumi o zračnem prometu določeni za upravljanje sistemov za satelitsko distribucijo letalskih fiksni storitev;
  - (5) drugim VAAC, katerih območja, za katera so pristojni, bi lahko bila prizadeta;
- (b) se usklajuje z izbranimi vulkanskimi observatoriji, da bi zagotovil učinkovito in pravočasno prejetje informacij o vulkanski aktivnosti;
- (c) zagotavlja svetovalne meteorološke informacije iz točke (a) najmanj vsakih šest ur, dokler oblak vulkanskega pepela ni več prepoznaven iz satelitskih podatkov, z območja ne prihajajo nobena nadaljnja meteorološka poročila o vulkanskem pepelu in ni poročil o nadaljnjih izbruhih vulkana;
- (d) opravlja 24-urno bdenje.

Poglavje 5 – Zahteve za svetovalni center za spremljanje tropskih ciklonov (TCAC)

MET.OR.270 Pristojnosti svetovalnega centra za spremljanje tropskih ciklonov

TCAC izdaja:

- (a) svetovalne informacije o položaju središča ciklona, njegovi smeri in hitrosti premikanja, tlaku v središču in najmočnejšem prizemnem vetru blizu središča v okrajšanem preprostem jeziku:
  - (1) meteorološkim službam bdenja v okviru svojih pristojnosti;
  - (2) drugim TCAC, katerih območja, za katera so pristojni, bi lahko bila prizadeta;
  - (3) svetovnim prognostičnim centrom, mednarodnim bankam podatkov OPMET in centrom, ki so pristojni za upravljanje sistemov za satelitsko distribucijo letalskih fiksni storitev;
- (b) posodobljene svetovalne informacije meteorološkim službam bdenja za vsak tropski ciklon, in sicer po potrebi, vendar vsaj vsakih šest ur.

Poglavje 6 – Zahteve za svetovni prognostični center (WAFC)

MET.OR.275 Pristojnosti svetovnega prognostičnega centra

- (a) WAFC v digitalni obliki zagotavlja:
  - (1) globalne napovedi na koordinatni mreži za:
    - (i) zgornji veter;
    - (ii) temperaturo zgornjega zračnega prostora in vlažnost;
    - (iii) geopotencialno absolutno višino nivojev letenja;
    - (iv) nivo letenja in temperaturo tropopavze;
    - (v) smer, hitrost in nivo letenja najmočnejšega vetra;
    - (vi) kumulonimbusne oblake;
    - (vii) zaledenitve;
    - (viii) turbulenco;
  - (2) globalne napovedi pomembnih vremenskih pojavov (SIGWX), vključno z vulkansko aktivnostjo in izpustom radioaktivnih snovi.
- (b) WAFC zagotavlja, da se izdelki svetovnega prognostičnega sistema v digitalni obliki posredujejo s komunikacijskimi tehnikami na podlagi binarnih podatkov.

PODDEL B – TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE METEOROLOŠKIH SLUŽB (MET.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

MET.TR.115 Meteorološki bilteni

- (a) Meteorološki bilteni vsebujejo naslov, ki je sestavljen iz:
  - (1) identifikatorja iz štirih črk in dveh števil;
  - (2) štiričrkovne oznake lokacije ICAO, ki ustreza geografski lokaciji izvajalca meteoroloških služb, ki pripravlja ali zbira meteorološki bilten;
  - (3) časovne skupine;
  - (4) po potrebi tričrkovne oznake.
- (b) Meteorološki bilteni, ki vsebujejo operativne meteorološke informacije za posredovanje prek AFTN, se vključijo v besedilni del sporočila prek AFTN.

ODDELEK 2 – POSEBNE ZAHTEVE

Poglavje 1 – Tehnične zahteve za letalske meteorološke postaje**MET.TR.200 Meteorološka poročila in druge informacije**

- (a) Lokalna redna in lokalna posebna sporočila ter METAR vsebujejo naslednje elemente v navedenem zaporedju:
- (1) identifikacijo vrste poročila;
  - (2) oznako lokacije;
  - (3) čas opažanja;
  - (4) po potrebi identifikacijo avtomatiziranega ali manjkajočega poročila;
  - (5) smer in hitrost prizemnega vetra;
  - (6) vidljivost;
  - (7) vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze, če so izpolnjena merila za poročanje;
  - (8) trenutne vremenske razmere;
  - (9) količino oblakov, vrsto oblakov le za kumulonimbusne in stolpičaste kumuluse ter relativno višino baze oblakov ali vertikalno vidljivost, če je izmerjena;
  - (10) temperaturo zraka in temperaturo rosišča;
  - (11) QNH in po potrebi QFE v lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih;
  - (12) po potrebi dodatne informacije.
- (b) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih:
- (1) če se prizemni veter opazuje na več kot eni lokaciji vzdolž vzletno-pristajalne steze, se navedejo lokacije, za katere so te vrednosti reprezentativne;
  - (2) kadar se uporablja več kot ena vzletno-pristajalna steza in se na njih opazuje prizemni veter, se navedejo razpoložljive vrednosti vetra in vzletno-pristajalne steze, na katere se te vrednosti nanašajo;
  - (3) kadar se v skladu s točko MET.TR.205(a)(3)(ii)(B) poroča o odstopanjih od povprečne smeri vetra, se sporočita skrajni smeri, med katerima se je gibal prizemni veter;
  - (4) kadar se v skladu s točko MET.TR.205(a)(3)(iii) poroča o odstopanjih od povprečne hitrosti vetra (sunki), se sporočita najvišja in najnižja vrednost dosežene hitrosti vetra.
- (c) METAR
- (1) METAR se izdaja v skladu s predlogo v Dodatku 1 in razširja v kodirani obliki METAR, ki jo predpiše Svetovna meteorološka organizacija.
  - (2) Če se METAR razširja v digitalni obliki:
    - (i) je oblikovan v skladu z globalno interoperabilnim modelom za izmenjavo informacij in uporablja geografski označevalni jezik (GML);
    - (ii) so mu priloženi ustrezni metapodatki.
  - (3) METAR se odda za prenos najpozneje pet minut po dejanskem času opazovanja.
- (d) Informacije o vidljivosti, vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze, trenutnih vremenskih razmerah, količini in vrsti oblakov ter relativni višini baze oblakov se v vseh meteoroloških poročilih nadomestijo z izrazom „CAVOK“, če med opazovanjem sočasno nastanejo naslednje razmere:
- (1) vidljivost 10 km ali več in minimalna vidljivost ni sporočena;
  - (2) brez oblakov, pomembnih za obratovanje zrakoplovov;
  - (3) brez vremenskih pojavov, pomembnih za letalstvo.

- (e) Seznam meril za zagotavljanje lokalnih posebnih poročil vključuje:
- (1) vrednosti, ki najbolj ustrezajo operativnim minimumom operatorjev, ki uporabljajo aerodrom;
  - (2) vrednosti, ki izpolnjujejo druge lokalne zahteve enot ATS in operatorjev;
  - (3) povišanje temperature zraka za 2 °C ali več od vrednosti, podane v zadnjem lokalnem poročilu, ali nadomestno mejno vrednost, dogovorjeno med izvajalci meteoroloških služb, ustrezno enoto ATS in zadevnimi operatorji;
  - (4) razpoložljive dodatne informacije o pojavu pomembnih meteoroloških razmer na območjih prileta in začetnega vzpenjanja;
  - (5) če se uporabljajo postopki za zmanjšanje hrupa in se je odstopanje od povprečne hitrosti prizemnega vetra spremenilo za najmanj 5 kt (2,5 m/s) v primerjavi z odstopanjem ob času zadnjega lokalnega poročila, povprečno hitrost pred in/ali po spremembi, ki znaša najmanj 15 kt (7,5 m/s);
  - (6) če se je povprečna smer prizemnega vetra spremenila za najmanj 60° v primerjavi z vrednostjo, podano v zadnjem poročilu, povprečno hitrost pred in/ali po spremembi, ki znaša najmanj 10 kt (5 m/s);
  - (7) če se je povprečna hitrost prizemnega vetra spremenila za najmanj 10 kt (5 m/s) v primerjavi z vrednostjo, podano v zadnjem lokalnem poročilu;
  - (8) če se je odstopanje od povprečne hitrosti prizemnega vetra (sunki) spremenilo za najmanj 10 kt (5 m/s) v primerjavi z odstopanjem ob času zadnjega lokalnega poročila, povprečno hitrost pred in/ali po spremembi, ki znaša najmanj 15 kt (7,5 m/s);
  - (9) če pride do nastopa, prenehanja ali spremembe v intenzivnosti katerega koli od naslednjih vremenskih pojavov:
    - (i) padavin, ki zmrzujejo;
    - (ii) zmernih ali močnih padavin, vključno s plohami;
    - (iii) nevihte s padavinami;
  - (10) če pride do nastopa ali prenehanja katerega koli od naslednjih vremenskih pojavov:
    - (i) megle, ki zmrzuje;
    - (ii) nevihte brez padavin;
  - (11) če se spremeni količina plasti oblakov pod 1 500 ft (450 m):
    - (i) iz razpršenih oblakov (SCT) ali manj v raztrgane oblake (BKN) ali oblačnost (OVC) ali
    - (ii) iz BKN ali OVC v SCT ali manj.
- (f) Če se tako dogovorita izvajalec meteoroloških služb in pristojni organ, se lokalna posebna poročila izdajo vedno, ko pride do naslednjih sprememb:
- (1) kadar se veter spremeni prek vrednosti, ki so pomembne za obratovanje zrakoplovov. Mejne vrednosti določi izvajalec meteoroloških služb v posvetovanju z ustrezno enoto ATS in zadevnimi operatorji ter ob upoštevanju sprememb vetra, ki bi:
    - (i) zahtevale spremembo vzletno-pristajalne(-ih) steze(-), ki se uporablja(-jo);
    - (ii) pomenile, da so se komponente hrbtnega in bočnega vetra spremenile prek vrednosti, ki pomenijo glavne mejne vrednosti za obratovanje tipičnih zrakoplovov, ki pristajajo in vzletajo na aerodromu;
  - (2) kadar se vidljivost izboljšuje in se spremeni v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekorači ali kadar se vidljivost slabša in pade pod eno ali več naslednjih vrednosti:
    - (i) 800, 1 500 ali 3 000 m;
    - (ii) 5 000 m, kadar se znatno število letov opravlja v skladu s pravili vizualnega letenja;
  - (3) kadar se vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze izboljšuje in se spremeni v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekorači ali kadar se vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze slabša in pade pod eno ali več naslednjih vrednosti: 50, 175, 300, 550 ali 800 m;

- (4) če pride do nastopa, prenehanja ali spremembe v intenzivnosti katerega koli od naslednjih vremenskih pojavov:
- (i) prašnega viharja;
  - (ii) peščenega viharja;
  - (iii) lijakastega oblaka (tornada ali vodne trombe);
- (5) če pride do nastopa ali prenehanja katerega koli od naslednjih vremenskih pojavov:
- (i) nizkega prenašanja prahu, peska ali snega;
  - (ii) visokega prenašanja prahu, peska ali snega;
  - (iii) nevihtne linije;
- (6) kadar se relativna višina baze najnižje plasti oblakov razširjenosti BKN ali OVC dviguje ali spremeni v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekorači ali kadar se relativna višina baze najnižje plasti oblakov razširjenosti BKN ali OVC znižuje in pade pod eno ali več naslednjih vrednosti:
- (i) 100, 200, 500 ali 1 000 ft (30, 60, 150 ali 300 m);
  - (ii) 1 500 ft (450 m), kadar se znatno število letov opravlja v skladu s pravili vizualnega letenja;
- (7) kadar je nebo zakrito in se vertikalna vidljivost izboljšuje in spremeni v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekorači ali kadar se vertikalna vidljivost slabša in pade pod eno ali več naslednjih vrednosti: 100, 200, 500 ali 1 000 ft (30, 60, 150 ali 300 m);
- (8) vsa druga merila, ki temeljijo na operativnih minimumih lokalnega aerodroma, v skladu z dogovorom med izvajalci meteoroloških služb in operatorji.

MET.TR.205 Poročanje o meteoroloških elementih

(a) Smer in hitrost prizemnega vetra

- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se smer in hitrost prizemnega vetra poročata v korakih po 10 stopinj (dejanska vrednost) oziroma 1 kt (0,5 m/s).
- (2) Vse opažene vrednosti, ki ne ustrezajo uporabljeni lestvici poročanja, se zaokrožijo na najbližji korak na lestvici.
- (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR:
- (i) se navedejo merske enote, ki se uporabijo za hitrost vetra;
  - (ii) odstopanja od povprečne smeri vetra med zadnjimi 10 minutami se sporočijo, kot sledi, če skupno odstopanje znaša 60° ali več:
    - (A) če skupno odstopanje znaša 60° ali več in manj kot 180° ter znaša hitrost vetra 3 kt (1,5 m/s) ali več, se takšni odstopanji smeri sporočita kot skrajni smeri, med katerima se je gibal prizemni veter;
    - (B) če skupno odstopanje znaša 60° ali več in manj kot 180° ter znaša hitrost vetra manj kot 3 kt (1,5 m/s), se smer vetra sporoči kot spremenljivka brez povprečne smeri vetra, ali
    - (C) če skupno odstopanje znaša 180° ali več, se smer vetra sporoči kot spremenljiva brez povprečne smeri vetra;

- (iii) o odstopanjih od povprečne hitrosti vetra (sunki) v zadnjih 10 minutah se poroča, če največja hitrost vetra presega povprečno hitrost za:
    - (A) 5 kt (2,5 m/s) ali več v lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih, če se uporabljajo postopki za zmanjšanje hrupa, ali
    - (B) 10 kt (5 m/s) ali več v drugih primerih;
  - (iv) če je sporočena hitrost vetra manjša od 1 kt (0,5 m/s), se navede, da je mirno;
  - (v) če je sporočena hitrost vetra 100 kt (50 m/s) ali več, se navede, da znaša več kot 99 kt (49 m/s);
  - (vi) kadar se o odstopanjih od povprečne hitrosti vetra (sunki) poroča v skladu s točko MET.TR.205(a), se sporoči največja vrednost dosežene hitrosti vetra;
  - (vii) kadar 10-minutno obdobje vključuje očitno prekinitev vrednosti za smer in/ali hitrost vetra, se poroča le o odstopanjih od povprečne smeri vetra in povprečne hitrosti vetra, do katerih je prišlo po prekinitvi.
- (b) Vidljivost
- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se o vidljivosti poroča v korakih po 50 m, če je manjša od 800 m; v korakih po 100 m, če vidljivost znaša 800 m ali več, vendar manj kot 5 km; v kilometrskih korakih, če vidljivost znaša 5 km ali več, vendar manj kot 10 km, in se navede kot 10 km, če vidljivost znaša 10 km ali več, razen če so izpolnjeni pogoji za uporabo CAVOK.
  - (2) Vse opažene vrednosti, ki ne ustrezajo uporabljeni lestvici poročanja, se zaokrožijo na najbližji nižji korak na lestvici.
  - (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih se vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne(-ih) steze(-) navede skupaj z morskimi enotami, ki se uporabijo za vidljivost.
- (c) Vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR)
- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se o RVR poroča v korakih po 25 m, če je manjša od 400 m; v korakih po 50 m, če RVR znaša med 400 in 800 m, in v korakih po 100 m, če je RVR večja od 800 m.
  - (2) Vse opažene vrednosti, ki ne ustrezajo uporabljeni lestvici poročanja, se zaokrožijo na najbližji nižji korak na lestvici.
  - (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR:
    - (i) če je RVR večja od najvišje vrednosti, ki jo lahko določi sistem, ki se uporablja, se v lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih sporoči s kratico „ABV“, v METAR pa s kratico „P“, čemur sledi najvišja vrednost, ki jo lahko določi sistem;
    - (ii) če je RVR manjša od najnižje vrednosti, ki jo lahko določi sistem, ki se uporablja, se v lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih sporoči s kratico „BLW“, v METAR pa s kratico „M“, čemur sledi najnižja vrednost, ki jo lahko določi sistem.
  - (4) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih:
    - (i) se vključijo uporabljene merske enote;
    - (ii) če se RVR opazuje le na eni lokaciji vzdolž vzletno-pristajalne steze, npr. pri coni dotika, se vključi brez navedbe lokacije;
    - (iii) če se RVR opazuje na več kot eni lokaciji vzdolž vzletno-pristajalne steze, se najprej sporoči vrednost, ki je reprezentativna za cono dotika, čemur sledita vrednosti, ki sta reprezentativni za sredino in konec vzletno-pristajalne steze, in lokaciji, za kateri sta ti vrednosti reprezentativni;
    - (iv) kadar se uporablja več kot ena vzletno-pristajalna steza, se sporočijo razpoložljive vrednosti RVR in vzletno-pristajalne steze, na katere se te vrednosti nanašajo.
- (d) Trenutni vremenski pojavi
- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih se opaženi trenutni vremenski pojavi sporočijo glede na vrsto in značilnosti ter se po potrebi kvalificirajo glede na intenzivnost.

- (2) V METAR se opaženi trenutni vremenski pojavi sporočijo glede na vrsto in značilnosti ter se po potrebi kvalificirajo glede na intenzivnost ali bližino aerodromu.
- (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se naslednje značilnosti trenutnih vremenskih pojavov po potrebi sporočijo z uporabo ustreznih kratic in meril:
- (i) Nevihta (TS)
- Uporabi se za poročanje o nevihti s padavinami. Če se na aerodromu v 10-minutnem obdobju pred časom opazovanja sliši grmenje ali se opazijo strele, vendar na aerodromu niso opažene padavine, se uporabi kratica „TS“ brez kvalifikatorja.
- (ii) Zmrzovanje (FZ)
- Podhlajene vodne kapljice ali padavine, ki se navedejo z vrstami trenutnih vremenskih pojavov v skladu z Dodatkom 1.
- (4) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR:
- (i) se po potrebi uporabljajo ena ali več, do največ tri kratice trenutnih vremenskih pojavov skupaj z navedbo, če je ustrezno, značilnosti in intenzivnosti ali bližine aerodromu, da se poda popoln opis trenutnega vremena, ki je pomembno za letalske operacije;
- (ii) najprej se navede intenzivnost ali bližina, če je ustrezno, čemur sledijo značilnosti in vrste vremenskih pojavov;
- (iii) če se opazita različni vrsti vremena, se o njiju poroča kot o dveh ločenih skupinah, pri čemer se oznaka intenzivnosti ali bližine nanaša na vremenski pojav, ki sledi oznaki. O različnih vrstah padavin, ki se pojavljajo ob času opazovanja, pa se poroča kot o eni skupini, pri čemer se prevladujoča vrsta padavin sporoči najprej, pred tem pa le en kvalifikator intenzivnosti, ki se nanaša na intenzivnost vseh padavin.
- (e) Oblaki
- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se o relativni višini baze oblakov poroča v korakih po 100 ft (30 m) do 10 000 ft (3 000 m).
- (2) Vse opažene vrednosti, ki ne ustrezajo uporabljeni lestvici poročanja, se zaokrožijo na najbližji nižji korak na lestvici.
- (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih:
- (i) se navedejo merske enote za relativno višino baze oblakov in vertikalno vidljivost;
- (ii) kadar se uporablja več kot ena vzletno-pristajalna steza in so vrednosti relativne višine baze oblakov zaznane z instrumenti za te vzletno-pristajalne steze, se sporočijo razpoložljive vrednosti relativne višine baze oblakov in vzletno-pristajalne steze, na katere se te vrednosti nanašajo.
- (f) Temperatura zraka in temperatura rosišča
- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se o temperaturi zraka in temperaturi rosišča poroča v korakih po eno celo stopinjo Celzija.
- (2) Vse opažene vrednosti, ki ne ustrezajo uporabljeni lestvici poročanja, se zaokrožijo na najbližjo celo stopinjo Celzija; opažene vrednosti, ki vsebujejo polovico stopinje, se zaokrožijo na naslednjo višjo celo stopinjo Celzija.
- (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se navede temperatura pod 0 °C.
- (g) Atmosferski tlak
- (1) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih ter v METAR se QNH in QFE izračunavata v desetinah hektopascala in sporočata v korakih po en celi hektopascal z uporabo štirih števk.
- (2) Vse opažene vrednosti, ki ne ustrezajo lestvici poročanja, se zaokrožijo na najbližji nižji celi hektopascal.

- (3) V lokalnih rednih in lokalnih posebnih poročilih:
- (i) se vključi QNH;
  - (ii) QFE se redno vključi, če tako zahtevajo uporabniki ali po lokalnem dogovoru med izvajalcem meteoroloških služb, enoto ATS in zadevnimi operatorji;
  - (iii) vključijo se merske enote, ki se uporabijo za QNH in QFE;
  - (iv) če se zahtevajo vrednosti QFE za več kot eno vzletno-pristajalno stezo, se za vsako vzletno-pristajalno stezo sporočijo zahtevane vrednosti QFE.
- (4) V METAR se vključijo le vrednosti QNH.

MET.TR.210 Opazovanje meteoroloških elementov

Naslednji meteorološki elementi se opazujejo in/ali merijo z določeno natančnostjo in razširjajo z avtomatskim ali polavtomatskim sistemom meteorološkega opazovanja.

(a) Smer in hitrost prizemnega vetra

Merijo se povprečna smer in povprečna hitrost prizemnega vetra ter znatna odstopanja od smeri in hitrosti vetra (sunki), sporočajo pa se v stopinjah (dejanska vrednost) oziroma vozlih.

(1) Določitev merilnih mest

Meteorološki instrument za merjenje smeri in hitrosti prizemnega vetra se namesti tako, da zagotavlja podatke, ki so reprezentativni za območje, za katero se zahtevajo meritve.

(2) Prikazovalnik

Prikazovalniki prizemnega vetra za vsak senzor so na meteorološki postaji. Prikazovalniki na meteorološki postaji in v enotah služb zračnega prometa se nanašajo na iste senzorje, kadar pa so potrebni ločeni senzorji, so prikazovalniki jasno označeni, tako da je opredeljeno, katero vzletno-pristajalno stezo oziroma njen odsek senzor spremlja.

(3) Povprečenje

Čas povprečenja za opazovanja prizemnega vetra je:

- (i) dve minuti za lokalna redna in lokalna posebna poročila in za prikazovalnike vetra v enotah ATS;
- (ii) 10 minut za METAR, razen če 10-minutno obdobje vključuje očitno prekinitve vrednosti smeri in/ali hitrosti vetra; le podatki, ki se beležijo po prekinitvi, se uporabljajo za pridobitev povprečnih vrednosti; zato se časovni presledek v teh okoliščinah ustrezno zmanjša.

(b) Vidljivost

(1) Vidljivost se meri ali opazuje in sporoča v metrih ali kilometrih.

(2) Določitev merilnih mest

Meteorološki instrument za merjenje vidljivosti se namesti tako, da zagotavlja podatke, ki so reprezentativni za območje, za katero se zahtevajo meritve.

(3) Prikazovalniki

Kadar se sistemi instrumentov uporabljajo za merjenje vidljivosti, so prikazovalniki vidljivosti za vsak senzor na meteorološki postaji. Prikazovalniki na meteorološki postaji in v enotah služb zračnega prometa se nanašajo na iste senzorje, kadar pa so potrebni ločeni senzorji, so prikazovalniki jasno označeni, tako da je opredeljeno, katero območje senzor spremlja.

(4) Povprečenje

Čas povprečenja je 10 minut za METAR, kadar pa 10-minutno obdobje tik pred opazovanjem vključuje očitno prekinitve vrednosti za vidljivost, se le vrednosti, ki se beležijo po prekinitvi, uporabljajo za pridobitev povprečnih vrednosti.

(c) Vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze (RVR)

(1) Določitev merilnih mest

Meteorološki instrument za oceno RVR se namesti tako, da zagotavlja podatke, ki so reprezentativni za območje, za katero so potrebna opazovanja.

(2) Sistemi instrumentov

Za oceno RVR na vzletno-pristajalnih stezah, namenjenih za instrumentalne operacije prileta in pristajanja kategorije II in III ter, kadar tako določi pristojni organ, instrumentalne operacije prileta in pristajanja kategorije I, se uporabljajo sistemi instrumentov, ki temeljijo na transmisiometrih ali senzorjih vidljivosti na podlagi sipanja (forward-scatter meters).

(3) Prikazovalnik

Če se RVR določa s sistemi instrumentov, je prikazovalnik ali po potrebi več prikazovalnikov na meteorološki postaji. Prikazovalniki na meteorološki postaji in v enotah služb zračnega prometa se nanašajo na iste senzorje, kadar pa so potrebni ločeni senzorji, so prikazovalniki jasno označeni, tako da je opredeljeno, katero vzletno-pristajalno stezo oziroma njen odsek senzor spremlja.

(4) Povprečenje

(i) Kadar se za oceno RVR uporabljajo sistemi instrumentov, se njihovi rezultati posodablajo vsaj vsakih 60 sekund, da se omogoči zagotavljanje aktualnih, reprezentativnih vrednosti.

(ii) Čas povprečenja za vrednosti RVR je:

(A) ena minuta za lokalna redna in posebna poročila za prikazovalnike RVR v enotah ATS;

(B) 10 minut za METAR, razen če 10-minutno obdobje tik pred opazovanjem vključuje očitno prekinitve vrednosti RVR; le vrednosti, ki se beležijo po prekinitvi, se uporabljajo za pridobitev povprečnih vrednosti.

(d) Trenutni vremenski pojavi

(1) Sporočajo se vsaj naslednji trenutni vremenski pojavi: dež, pršenje, sneg in padavine, ki zmrzujejo, vključno z njihovo intenzivnostjo, suha motnost, meglica, megla, megla, ki zmrzuje, in nevihte, vključno z nevihtami v bližini.

(2) Določitev merilnih mest

Meteorološki instrument za merjenje trenutnega vremena na aerodromu in v njegovi bližini se namesti tako, da zagotavlja podatke, ki so reprezentativni za območje, za katero se zahtevajo meritve.

(e) Oblaki

(1) Količina in vrsta oblakov ter relativna višina baze oblakov se opazujejo in sporočajo, kot je to potrebno za opis oblakov, pomembnih za obratovanje zrakoplovov. Če je nebo zakrito, se namesto količine in vrste oblakov ter relativne višine baze oblakov opazuje in sporoči vertikalna vidljivost, če se meri. Relativna višina baze oblakov in vertikalna vidljivost se sporočata v čevljih.

(2) Določitev merilnih mest

Meteorološki instrument za merjenje količine in višine oblakov se namesti tako, da zagotavlja podatke, ki so reprezentativni za območje, za katero se zahtevajo meritve.

(3) Prikazovalnik

Če se za merjenje relativne višine baze oblakov uporablja avtomatizirana oprema, je vsaj en prikazovalnik na meteorološki postaji. Prikazovalniki na meteorološki postaji in v enotah služb zračnega prometa se nanašajo na iste senzorje, kadar pa so potrebni ločeni senzorji, so prikazovalniki jasno označeni, tako da je opredeljeno, katero območje senzor spremlja.

- (4) Referenčni nivo
- (i) Relativna višina baze oblakov se sporoča glede na nadmorsko višino aerodroma.
  - (ii) Če ima uporabljena vzletno-pristajalna steza za natančni prilet prag nadmorske višine 50 ft (15 m) ali več pod nadmorsko višino aerodroma, se sprejmejo lokalne ureditve, tako da se relativna višina baze oblakov, ki se sporoči zrakoplovom v prihodu, nanaša na nadmorsko višino pragu.
  - (iii) V primeru poročil iz konstrukcij na morju, se relativna višina baze oblakov poda glede na povprečno morsko gladino.
- (f) Temperatura zraka in temperatura rosišča
- (1) Temperatura zraka in temperatura rosišča se merita, prikazujeta in sporočata v stopinjah Celzija.
  - (2) Če se za merjenje temperature zraka in temperature rosišča uporablja avtomatizirana oprema, so prikazovalniki na meteorološki postaji. Prikazovalniki na meteorološki postaji in v enotah služb zračnega prometa se nanašajo na iste senzorje.
- (g) Atmosferski tlak
- (1) Meri se atmosferski tlak, pri čemer se vrednosti QNH in QFE izračunavata in sporočata v hektopascalih.
  - (2) Prikazovalnik
    - (i) Če se za merjenje atmosferskega tlaka uporablja avtomatizirana oprema, sta prikazovalnik QNH in, če je to potrebno v skladu s točko MET.TR.205(g)(3)(ii), prikazovalnik QFE, ki se nanašata na barometer, na meteorološki postaji, ustrezni prikazovalniki pa so v ustreznih enotah služb zračnega prometa.
    - (ii) Kadar so vrednosti QFE prikazane za več kot eno vzletno-pristajalno stezo, so prikazovalniki jasno označeni, tako da je opredeljeno, na katero vzletno-pristajalno stezo se vrednost QFE nanaša.
  - (3) Referenčni nivo
Za izračun QFE se uporablja referenčni nivo.

Poglavje 2 – Tehnične zahteve za aerodromske meteorološke službe

MET.TR.215 Napovedi in druge informacije

- (a) Meteorološke informacije za operatorje in člane letalske posadke:
- (1) zajemajo let glede časa, absolutne višine in geografske razširjenosti;
  - (2) se nanašajo na ustrezne določene čase ali obdobja;
  - (3) se nanašajo na aerodrom načrtovanega pristanka ter zajemajo tudi meteorološke razmere, predvidene med aerodromom načrtovanega pristanka in nadomestnimi aerodromi, ki jih je določil operator;
  - (4) so posodobljene.
- (b) Meteorološke informacije, ki se zagotavljajo centrom za usklajevanje reševanja, vključujejo meteorološke razmere v zadnjem znanem položaju pogošanega zrakoplova in vzdolž načrtovane poti zrakoplova s posebno navedbo elementov, ki se redno ne razširjajo.
- (c) Meteorološke informacije, ki se zagotavljajo enotam letalskih informacijskih služb, vključujejo:
- (1) informacije o meteorološki službi, namenjene za vključitev v zadevne zbornike letalskih informacij;
  - (2) informacije, potrebne za pripravo NOTAM ali ASTHAM;
  - (3) informacije, potrebne za pripravo letalskih informativnih okrožnic.
- (d) Meteorološke informacije, vključene v dokumentacijo o letu, so predstavljene, kot sledi:
- (1) vetrovi na kartah so prikazani s puščicami s perji in osenčenimi zastavicami na dovolj gosti koordinatni mreži;
  - (2) temperature so prikazane s števkami na dovolj gosti koordinatni mreži;

- (3) podatki o vetrovih in temperaturah, izbrani iz podatkovnih nizov, prejetih od svetovnega prognozičnega centra, so prikazani na dovolj gosti koordinatni mreži z zemljepisnimi širinami in dolžinami;
  - (4) vetrovne puščice imajo prednost pred temperaturami in ozadjem karte;
  - (5) navedbe relativne višine, ki se nanašajo na meteorološke razmere na poti, so izražene, kot je določeno za primerno v določeni situaciji, na primer v nivojih letenja, tlaku, absolutni višini ali relativni višini nad tlemi, medtem ko so vse navedbe, ki se nanašajo na aerodromske meteorološke razmere, izražene v relativni višini nad nadmorsko višino aerodroma.
- (e) Dokumentacija o letu vključuje:
- (1) napovedi zgornjega vetra in temperature zgornjega zračnega prostora;
  - (2) pojave SIGWX;
  - (3) METAR ali, kadar je izdan, SPECI za odhodni aerodrom in aerodrom načrtovanega pristanka ter aerodrom vzleta, aerodrom na poti in nadomestni namembni aerodrom;
  - (4) TAF ali spremenjeni TAF za odhodni aerodrom in aerodrom načrtovanega pristanka ter aerodrom vzleta, aerodrom na poti in nadomestni namembni aerodrom;
  - (5) sporočilo SIGMET in, kadar je izdano, sporočilo AIRMET ter ustrezna posebna poročila iz zrakoplova, ki veljajo za celotno pot;
  - (6) svetovalne informacije o vulkanskem pepelu in tropskem ciklonu, ki veljajo za celotno pot.
- Kadar pa se tako dogovorijo aerodromska meteorološka služba in zadevni operatorji, je lahko dokumentacija o letu za lete, ki trajajo dve uri ali manj, po kratkem postanku ali obračanju zrakoplova omejena na informacije, ki so potrebne za obratovanje, vendar v vseh primerih vsebuje vsaj meteorološke informacije, navedene v točkah 3, 4, 5 in 6.
- (f) Karte, pripravljene na podlagi digitalnih napovedi, se dajo na voljo v skladu z zahtevami operatorjev za določena območja pokritosti, kot je prikazano v Dodatku 2.
- (g) Kadar se napovedi zgornjega vetra in temperature zgornjega zračnega prostora iz točke MET.OR.275(a)(1) zagotovijo v kartografski obliki, so to prognozične karte za določen čas za nivoje letenja, kot je določeno v točkah MET.TR.260(b), MET.TR.275(c) in MET.TR.275(d). Kadar se napovedi pojavov SIGWX iz točke MET.OR.275(a)(2) zagotovijo v kartografski obliki, so to prognozične karte za določen čas za atmosfersko plast, ki jo omejujejo nivoji letenja, kot je določeno v točki MET.TR.275(b)(3).
- (h) Napovedi zgornjega vetra in temperature zgornjega zračnega prostora ter pojavov SIGWX nad nivojem letenja 100 se zagotovijo, takoj ko postanejo razpoložljive, vendar ne pozneje kot tri ure pred odhodom.
- (i) Letalske klimatološke informacije se pripravljajo v obliki aerodromskih klimatoloških tabel in aerodromskih klimatoloških povzetkov.

MET.TR.220 Aerodromske napovedi

- (a) Aerodromske napovedi in njihove spremembe se izdajajo kot TAF in v navedenem vrstnem redu vključujejo:
- (1) identifikacijo vrste napovedi;
  - (2) oznako lokacije;
  - (3) čas izdaje napovedi;
  - (4) po potrebi identifikacijo manjkajoče napovedi;
  - (5) datum in obdobje veljavnosti napovedi;
  - (6) po potrebi identifikacijo preklicane napovedi;
  - (7) prizemni veter;
  - (8) vidljivost;
  - (9) vreme;
  - (10) oblake;
  - (11) predvidene znatne spremembe enega ali več zgoraj navedenih elementov v obdobju veljavnosti.

- (b) TAF se izdaja v skladu s predlogo iz Dodatka 3 in razširja v kodirani obliki TAF.
- (c) Obdobje veljavnosti rednega TAF je 9 ali 24 ali 30 ur in se odda za prenos ne prej kot eno uro pred začetkom njegovega obdobja veljavnosti.
- (d) TAF, če se razširja v digitalni obliki:
- (1) je oblikovan v skladu z globalno interoperabilnim modelom za izmenjavo informacij;
  - (2) uporablja geografski označevalni jezik (GML);
  - (3) so mu priloženi ustrezni metapodatki.
- (e) Meteorološki elementi, vključeni v TAF, so:
- (1) Prizemni veter
    - (i) Pri napovedi prizemnega vetra se navede predvidena prevladujoča smer vetra.
    - (ii) Če ni mogoče napovedati prevladujoče smeri prizemnega vetra zaradi njegove predvidene spremenljivosti, se napovedana smer vetra navede kot spremenljivka z uporabo „VRB“.
    - (iii) Če je napovedana hitrost vetra manjša od 1 kt (0,5 m/s), se navede, da je mirno.
    - (iv) Če napovedana največja hitrost presega napovedano povprečno hitrost vetra za 10 kt (5 m/s) ali več, se navede napovedana največja hitrost vetra.
    - (v) Če napovedana hitrost vetra znaša 100 kt (50 m/s) ali več, se navede, da je večja od 99 kt (49 m/s).
  - (2) Vidljivost
    - (i) Če je napovedana vidljivost manjša od 800 m, se izrazi v korakih po 50 m; če je napovedana vidljivost enaka 800 m ali večja, vendar manjša kot 5 km, se izrazi v korakih po 100 m; če je napovedana vidljivost enaka 5 km ali večja, vendar manjša kot 10 km, se izrazi v kilometrskih korakih; in če je napovedana vidljivost enaka 10 km ali večja, se izrazi kot 10 km, razen v primeru napovedi uporabe pogojev CAVOK. Napove se prevladujoča vidljivost.
    - (ii) Če je napovedana različna vidljivost v različnih smereh in prevladujoče vidljivosti ni mogoče napovedati, se navede minimalna napovedana vidljivost.
  - (3) Vremenski pojavi
    - (i) Napovejo se eden ali več, do največ trije naslednji vremenski pojavi ali njihove kombinacije skupaj z njihovimi značilnostmi in po potrebi intenzivnostjo, če se predvideva, da se bodo pojavili na aerodromu:
      - (A) padavine, ki zmrzujejo;
      - (B) megla, ki zmrzuje;
      - (C) zmerne ali močne padavine (vključno s plohami);
      - (D) nizko prenašanje prahu, peska ali snega;
      - (E) visoko prenašanje prahu, peska ali snega;
      - (F) prašni vihar;
      - (G) peščeni vihar;
      - (H) nevihta (s padavinami ali brez njih);
      - (I) nevihtna linija;
      - (J) lijakasti oblak (tornado ali vodna tromba);
      - (K) drugi vremenski pojavi v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo, enotami ATS in zadevnimi operatorji.
    - (ii) Predvideni konec teh pojavov se navede s kratico „NSW“.

(4) Oblaki

- (i) Količina oblakov se ustrezno napove s kraticami „FEW“, „SCT“, „BKN“ ali „OVC“. Če se predvideva, da bo nebo ostalo ali postalo zakrito in oblakov ni mogoče napovedati, informacije o vertikalni vidljivosti pa so na voljo na aerodromu, se vertikalna vidljivost napove v obliki „VV“, čemur sledi napovedana vrednost vertikalne vidljivosti.
- (ii) Če je napovedanih več plasti ali gmot oblakov, se njihova količina in relativna višina baze navedeta v naslednjem vrstnem redu:
  - (A) najnižja plast ali gmota ne glede na količino, ki se ustrezno napove kot „FEW“, „SCT“, „BKN“ ali „OVC“;
  - (B) naslednja plast ali gmota, ki pokriva več kot 2/8 in se ustrezno napove kot „SCT“, „BKN“ ali „OVC“;
  - (C) naslednja višja plast ali gmota, ki pokriva več kot 4/8 in se ustrezno napove kot „BKN“ ali „OVC“;
  - (D) kumulonimbusni oblaki in/ali stolpičasti kumulusi, če so napovedani in še niso vključeni pod točkami (A) do (C).
- (iii) Informacije o oblakih so omejene na oblake, pomembne za obratovanje zrakoplovov; če oblaki, pomembni za obratovanje zrakoplovov, niso napovedani in „CAVOK“ ni ustrezen, se uporabi kratica „NSC“.

(f) Uporaba spremenljivih skupin

- (1) Merila, uporabljena za vključitev spremenljivih skupin v TAF ali za spremembo TAF, temeljijo na naslednjih vremenskih pojavih ali njihovih kombinacijah, za katere je napovedano, da se začnejo ali končajo ali da se spremeni njihova intenzivnost:
  - (i) megla, ki zmrzuje;
  - (ii) padavine, ki zmrzujejo;
  - (iii) zmerne ali močne padavine (vključno s plohami);
  - (iv) nevihta;
  - (v) prašni vihar;
  - (vi) peščeni vihar.
- (2) Kadar je treba navesti spremembo elementov iz točke (a), se uporabi oznaka za spremembo „BECMG“ ali „TEMPO“, ki ji sledi obdobje, v katerem naj bi prišlo do spremembe. Obdobje se navede kot začetek in konec obdobja v celih urah po UTC. Navedejo se le tisti elementi, za katere je predvidena znatna sprememba, in sicer po oznaki spremembe. V primeru znatnih sprememb oblakov pa se navedejo vse skupine oblakov, vključno s plastmi ali gmotami, za katere sprememba ni predvidena.
- (3) Oznaka spremembe „BECMG“ in povezana časovna skupina se uporabita za opis sprememb, če se predvideva, da bodo meteorološke razmere ob nedoločenem času med časovnim obdobjem enakomerno ali neenakomerno hitro dosegle ali prekoračile oziroma padle pod določene mejne vrednosti. Obdobje ne presega štirih ur.
- (4) Oznaka spremembe „TEMPO“ in povezana časovna skupina se uporabita za opis predvidenih pogostih ali nepogostih začasnih nihanj meteoroloških razmer, ki dosežejo ali prekoračijo oziroma padejo pod določene mejne vrednosti in vsakič trajajo manj kot eno uro ter skupaj pokrivajo manj kot polovico obdobja napovedi, v katerem naj bi prišlo do nihanj. Če se predvideva, da bo začasno nihanje trajalo eno uro ali dlje, se uporabi spremenljiva skupina „BECMG“ v skladu s točko 3 ali pa se obdobje veljavnosti razdeli v skladu s točko 5.
- (5) Če se predvideva, da se bo en niz prevladujočih vremenskih razmer znatno spremenil, in sicer bolj ali manj v celoti v drugačen niz razmer, se obdobje veljavnosti razdeli v samostojna obdobja z uporabo kratice „FM“, ki ji takoj sledi šestštevlična časovna skupina v dnevih, urah in minutah po UTC, ki označuje, kdaj naj bi prišlo do spremembe. Razdeljeno obdobje, ki sledi kratici „FM“, je samostojno in vse napovedane razmere, navedene pred kratico, se nadomestijo z razmerami, ki sledijo kratici.

(g) Verjetnost alternativne vrednosti elementa ali elementov napovedi se vključi v primeru:

- (1) 30- ali 40-odstotne verjetnosti alternativnih meteoroloških razmer med določenim obdobjem napovedi ali
- (2) 30- ali 40-odstotne verjetnosti začasnih nihanj meteoroloških razmer med določenim obdobjem napovedi.

To se navede v TAF s kratico „PROB“, ki ji sledita verjetnost, izražena v korakih po 10 odstotkov, in v primeru iz točke 1 obdobje, ko naj bi vrednosti veljale, oziroma v primeru iz točke 2 s kratico „PROB“, ki ji sledijo verjetnost, izražena v korakih po 10 odstotkov, oznaka spremembe „TEMPO“ in povezana časovna skupina.

MET.TR.225 Napovedi za pristajanje

- (a) Napovedi TREND se izdajajo v skladu z Dodatkom 1.
- (b) Enote in lestvice, uporabljene v napovedi TREND, so enake tistim, uporabljenim v poročilu, ki mu je napoved priložena.
- (c) V napovedi TREND so navedene znatne spremembe v zvezi z enim ali več naslednjih elementov: prizemni veter, vidljivost, vremenski pojavi in oblaki. Navedejo se le tisti elementi, za katere je predvidena znatna sprememba. V primeru znatnih sprememb oblakov pa se navedejo vse skupine oblakov, vključno s plastmi ali gmotami, za katere sprememba ni predvidena. V primeru znatne spremembe vidljivosti se navede tudi pojav, ki povzroča manjšo vidljivost. Kadar spremembe niso predvidene, se to navede s kratico „NOSIG“.

(1) Prizemni veter

V napovedi TREND so navedene spremembe prizemnega vetra, ki vključujejo:

- (i) spremembo povprečne smeri vetra za 60° ali več, pri čemer povprečna hitrost pred in/ali po spremembi znaša 10 kt (5 m/s) ali več;
- (ii) spremembo povprečne smeri vetra za 10 kt (5 m/s) ali več;
- (iii) spremembe vetra prek vrednosti, pomembnih za obratovanje zrakoplovov.

(2) Vidljivost

- (i) Če se predvideva, da se bo vidljivost izboljšala in spremenila v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekoračila, ali če se predvideva, da se bo vidljivost poslabšala in padla pod eno ali več naslednjih vrednosti: 150, 350, 600, 800, 1 500 ali 3 000 m, se v napovedi TREND navede sprememba.
- (ii) Če se znatno število letov opravlja v skladu s pravili vizualnega letenja, so v napovedi navedene tudi spremembe v vrednost 5 000 m ali prek nje/pod njo.
- (iii) V napovedih TREND, priloženih METAR, se vidljivost nanaša na prevladujočo vidljivost.

(3) Vremenski pojavi

- (i) V napovedi TREND je naveden predviden nastop, prenehanje ali sprememba v intenzivnosti katerega koli od naslednjih vremenskih pojavov ali njihovih kombinacij:
  - (A) padavine, ki zmrzujejo;
  - (B) zmerne ali močne padavine (vključno s plohami);
  - (C) nevihta s padavinami;
  - (D) prašni vihar;
  - (E) peščeni vihar;
  - (F) drugi vremenski pojavi v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo, enotami ATS in zadevnimi operatorji.

- (ii) V napovedi TREND je naveden predviden nastop ali prenehanje katerega koli od naslednjih vremenskih pojavov ali njihovih kombinacij:
- (A) megla, ki zmrzuje;
  - (B) nizko prenašanje prahu, peska ali snega;
  - (C) visoko prenašanje prahu, peska ali snega;
  - (D) nevihta (brez padavin);
  - (E) nevihtna linija;
  - (F) lijakasti oblak (tornado ali vodna tromba).
- (iii) Skupno število pojavov, o katerih se poroča v točkah (i) in (ii), ne presega tri.
- (iv) Predviden konec vremenskega pojava se navede s kratico „NSW“.
- (4) Oblaki
- (i) Če se predvideva, da se bo relativna višina baze plasti oblakov razširjenosti BKN ali OVC povečala in spremenila v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekoračila, ali če se predvideva, da se bo relativna višina baze plasti oblakov razširjenosti BKN ali OVC zmanjšala in padla pod eno ali več naslednjih vrednosti: 100, 200, 500, 1 000 in 1 500 ft (30, 60, 150, 300 in 450 m), je v napovedi TREND navedena sprememba.
  - (ii) Če je relativna višina baze plasti oblakov manjša od 1 500 ft (450 m) ali se predvideva, da bo padla pod ali prekoračila višino 1 500 ft (450 m), so v napovedi TREND navedene tudi spremembe količine oblakov od FEW ali SCT v BKN ali OVC (če se količina oblakov poveča) ali spremembe od BKN ali OVC v FEW ali SCT (če se količina oblakov zmanjša).
  - (iii) Če oblaki, pomembni za obratovanje zrakoplovov, niso napovedani in „CAVOK“ ni primeren, se uporabi kratica „NSC“.
- (5) Vertikalna vidljivost
- Če se predvideva, da bo nebo ostalo ali postalo zakrito in so na aerodromu na voljo opazovanja vertikalne vidljivosti, vertikalna vidljivost pa naj bi se po napovedih izboljšala in spremenila v eno ali več naslednjih vrednosti ali jih prekoračila, ali če naj bi se vertikalna vidljivost po napovedih poslabšala in padla pod eno ali več naslednjih vrednosti: 100, 200, 500 ali 1 000 ft (30, 60, 150 ali 300 m), se v napovedi TREND navede sprememba.
- (6) Dodatna merila
- Aerodromska meteorološka služba in uporabniki se lahko dogovorijo o uporabi dodatnih meril na podlagi operativnih minimumov lokalnega aerodroma.
- (7) Uporaba spremenljivih skupin
- (i) Če se predvideva sprememba, se napoved TREND začne z eno od oznak spremembe „BECMG“ ali „TEMPO“.
  - (ii) Oznaka spremembe „BECMG“ se uporabi za opis sprememb napovedi, če se predvideva, da bodo meteorološke razmere enakomerno ali neenakomerno hitro dosegle ali prekoračile oziroma padle pod določene vrednosti. Obdobje ali čas, ko naj bi se napovedana sprememba zgodila, se navede z ustrezno kratico „FM“, „TL“ ali „AT“, ki ji sledi časovna skupina v urah in minutah.
  - (iii) Oznaka spremembe „TEMPO“ se uporabi za opis napovedanih začasnih nihanj meteoroloških razmer, ki dosežejo ali prekoračijo oziroma padejo pod določene mejne vrednosti in vsakič trajajo manj kot eno uro ter skupaj pokrivajo manj kot polovico obdobja, v katerem so napovedana nihanja. Obdobje, v katerem so napovedana časovna nihanja, se navede z ustreznima kraticama „FM“ in/ali „TL“, ki jima sledi časovna skupina v urah in minutah.
- (8) Uporaba oznake za verjetnost
- V napovedih TREND se oznaka „PROB“ ne uporablja.

MET.TR.230 Napovedi za vzletanje

- (a) Napoved za vzletanje se nanaša na določeno časovno obdobje in vsebuje informacije o predvidenih razmerah na območju vzletno-pristajalnih stez v zvezi s smerjo in hitrostjo prizemnega vetra ter morebitnimi odstopanji, temperaturo, tlakom in drugimi elementi v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo in operatorji.
- (b) Vrstni red elementov in terminologije, enot in lestvic, ki se uporabljajo v napovedih za vzletanje, je enak tistim, ki se uporabljajo v poročilih za isti aerodrom.

MET.TR.235 Aerodromska opozorila ter opozorila in alarmi za strižni veter

- (a) Opozorila za strižni veter se izdajajo v skladu s predlogo v Dodatku 4.
- (b) Zaporedna številka iz predloge v Dodatku 4 ustreza številu opozoril za strižni veter, ki so bila na zadevni dan izdana za aerodrom od 00:01 po UTC.
- (c) Alarmi za strižni veter dajejo jedrnate posodobljene informacije v zvezi z opaženim pojavom strižnega vetra, ki vključuje spremembo čelnega/hrbtnega vetra za 15 kt (7,5 m/s) ali več in bi lahko škodljivo vplival na zrakoplov na končni priletni poti ali začetni vzletni poti in na zrakoplov na vzletno-pristajalni stezi med vožnjo po tleh pri pristanku ali vzletnim zaletom.
- (d) Alarm za strižni veter se po možnosti nanaša na specifične odseke vzletno-pristajalne steze in razdalje vzdolž priletne ali vzletne poti v skladu z dogovorom med aerodromsko meteorološko službo, ustreznimi enotami ATS in zadevnimi operatorji.

Poglavje 3 – Tehnične zahteve za meteorološke službe bdenja**MET.TR.250 Sporočila SIGMET**

- (a) Vsebina in vrstni red elementov v sporočilu SIGMET sta v skladu s predlogo v Dodatku 5.
- (b) Sporočila SIGMET so treh vrst:
  - (1) sporočila SIGMET za vremenske pojave na poti, ki niso vulkanski pepel ali tropski cikloni, označena kot WS SIGMET;
  - (2) sporočila SIGMET za vulkanski pepel, označena kot WV SIGMET;
  - (3) sporočila SIGMET za tropske ciklone, označena kot WC SIGMET.
- (c) Zaporedna številka sporočil SIGMET je sestavljena iz treh znakov, in sicer iz ene črke in dveh števil.
- (d) Le eden od pojavov iz Dodatka 5 se vključi v sporočilo SIGMET, pri čemer se uporabijo ustrezne kratice in mejna vrednost hitrosti prizemnega vetra 34 kt (17 m/s) ali več za tropski ciklon.
- (e) V informacijah SIGMET v zvezi z nevihtami ali tropskim ciklonom nista navedeni povezani turbulenca in zaledenitev.
- (f) SIGMET, če se razširja v digitalni obliki:
  - (1) je oblikovan v skladu z globalno interoperabilnim modelom za izmenjavo informacij in uporablja geografski označevalni jezik (GML);
  - (2) so mu priloženi ustrezni metapodatki.

MET.TR.255 Sporočila

- (a) Vsebina in vrstni red elementov v sporočilu AIRMET sta v skladu s predlogo v Dodatku 5.
- (b) Zaporedna številka iz predloge v Dodatku 5 ustreza številu sporočil AIRMET, ki so bila na zadevni dan izdana za območje z informacijami za letenje od 00:01 po UTC.
- (c) Le eden od pojavov iz Dodatka 5 se vključi v sporočilo AIRMET, pri čemer se uporabijo ustrezne kratice in naslednje mejne vrednosti, če so pojavi pod nivojem letenja 100 ali pod nivojem letenja 150 na goratih območjih ali po potrebi višje:
- (1) hitrost vetra nad 30 kt (15 m/s);
  - (2) obsežna območja, ki so prizadeta zaradi zmanjšanja vidljivosti na manj kot 5 000 m, vključno z vremenskimi pojavi, ki povzročajo manjšo vidljivost;
  - (3) obsežna območja raztrganih oblakov ali oblačnosti z relativno višino baze manj kot 1 000 ft (300 m) nad tlemi.
- (d) V sporočilih AIRMET v zvezi z nevihtami ali kumulonimbusnimi oblaki nista navedeni povezani turbulenca in zaledenitev.

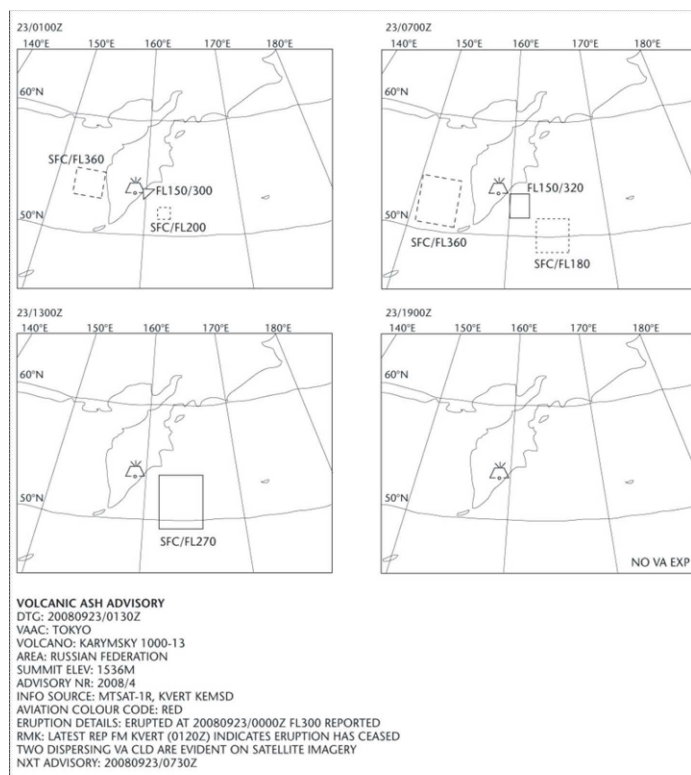
MET.TR.260 Območne napovedi za lete na nižjih višinah

- (a) Kadar se za območne napovedi za lete na nižjih višinah uporablja kartografska oblika, se izda napoved zgornjega vetra in temperature zgornjega zračnega prostora za točke, ki so ločene za največ 300 NM, in za najmanj naslednje absolutne višine: 2 000, 5 000 in 10 000 ft (600, 1 500 in 3 000 m) ter 15 000 ft (4 500 m) na goratih območjih. Izdaja napovedi zgornjega vetra in temperature zgornjega zračnega prostora na absolutni višini 2 000 ft (600 m) je lahko odvisna od lokalnih orografskih dejavnikov, kot jih določi pristojni organ.
- (b) Kadar se za območne napovedi za lete na nižjih višinah uporablja kartografska oblika, se napovedi pojavov SIGWX izdajo kot napovedi SIGWX za nižje višine za nivoje letenja do 100 ali do 150 na goratih območjih ali po potrebi višje. Napovedi SIGWX za nižje višine vključujejo:
- (1) naslednje pojave, zaradi katerih je treba izdati SIGMET: zaledenitev, turbulenco, kumulonimbusne oblake, ki so slabo vidni, pogosti, skriti v plasti oblakov ali tvorijo nevihtno linijo, peščene viharje/prašne viharje in vulkanske izbruhe ali izpust radioaktivnih snovi v ozračje, za katere se pričakuje, da bodo vplivali na lete na nižjih višinah;
  - (2) naslednje elemente v območnih napovedih za lete na nižjih višinah: prizemni veter, vidljivost na površini, pomembne vremenske pojave, zakritost zaradi gora, oblake, zaledenitev, turbulenco, zavetrni val in višino ničelne izoterme.
- (c) Kadar je pristojni organ določil, da je zaradi gostote prometa, ki poteka pod nivojem letenja 100, treba izdati sporočilo AIRMET, se izdajo območne napovedi, ki pokrivajo plast med tlemi in nivojem letenja 100 ali do nivoja letenja 150 na goratih območjih ali po potrebi višje in vsebujejo informacije o vremenskih pojavih na poti, ki so nevarni za lete na nizkih višinah; te območne napovedi dopolnjujejo izdajo sporočila AIRMET in dodatnih informacij, ki se zahtevajo za lete na nizkih višinah.

Poglavje 4 – Tehnične zahteve za svetovalne centre za spremljanje vulkanskega pepela (VAAC)**MET.TR.265 Pristojnosti svetovalnih centrov za spremljanje vulkanskega pepela**

- (a) Svetovalne informacije o vulkanskem pepelu se izdajajo v okrajšanem preprostem jeziku in v skladu s predlogo iz Dodatka 6. Če kratice niso na voljo, se uporablja jedrnato besedilo v preprosti angleščini.

(b) Svetovalne informacije o vulkanskem pepelu v grafični obliki se pripravijo na naslednji način

in pri njihovi izdaji se uporabi:

- (1) format „Portable Network Graphics“ (PNG) ali
- (2) kodirana oblika BUFR, če gre za izmenjavo v binarni obliki.

Poglavje 5 – Tehnične zahteve za svetovalne centre za spremljanje tropskih ciklonov (TCAC)

MET.TR.270 Pristojnosti svetovalnih centrov za spremljanje tropskih ciklonov

- (a) Svetovalne informacije o tropskih ciklonih se izdajo za tropske ciklone, kadar se predvideva, da bo najvišja 10-minutna povprečna vrednost hitrosti prizemnega vetra dosegla ali preseгла 34 kt med obdobjem, na katero se nanašajo svetovalne informacije.
- (b) Svetovalne informacije o tropskih ciklonih so v skladu z Dodatkom 7.

Poglavje 6 – Tehnične zahteve za svetovna prognoistična centra (W AFC)

MET.TR.275 Pristojnosti svetovnih prognoističnih centrov

- (a) W AFC uporabljata procesirane meteorološke podatke v obliki vrednosti s točkami na koordinatni mreži, izraženih v binarni obliki (kodirana oblika GRIB) za zagotavljanje globalnih napovedi na koordinatni mreži in kodirano obliko BUFR za zagotavljanje napovedi pomembnih vremenskih pojavov.
- (b) W AFC za globalne napovedi na koordinatni mreži:
  - (1) pripravljata napovedi:
    - (i) zgornjega vetra;
    - (ii) temperature zgornjega zračnega prostora;
    - (iii) vlažnosti;
    - (iv) smeri, hitrosti in nivoja letenja najmočnejšega vetra;

- (v) nivoja letenja in temperature tropopavze;
  - (vi) območij kumulonimbusnih oblakov;
  - (vii) zaledenitve;
  - (viii) turbulence pri jasnem nebu in turbulence v oblaku;
  - (ix) geopotencialne absolutne višine nivojev letenja;
- in sicer štirikrat dnevno za določena obdobja veljavnosti 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33 in 36 ur po času (00:00, 06:00, 12:00 in 18:00 po UTC) sinoptičnih podatkov, na katerih so temeljile napovedi;
- (2) izdajata napovedi v vrstnem redu iz točke 1, katerih razširjanje končajo, takoj ko je to tehnično izvedljivo, vendar ne pozneje kot 6 ur po standardnem času opazovanja;
- (3) zagotavljata napovedi s točkami na običajni koordinatni mreži s horizontalno ločljivostjo 1,25 ° zemljepisne širine in dolžine, ki vključujejo:
- (i) podatke o vetru za nivoje letenja 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) in 530 (100 hPa);
  - (ii) podatke o temperaturi za nivoje letenja 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) in 530 (100 hPa);
  - (iii) podatke o vlažnosti za nivoje letenja 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa) in 180 (500 hPa);
  - (iv) horizontalno razširjenost in nivoje letenja baze in vrha kumulonimbusnih oblakov;
  - (v) zaledenitev za plasti s središčem na nivojih letenja 60 (800 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) in 300 (300 hPa);
  - (vi) turbulenco pri jasnem nebu za plasti s središčem na nivojih letenja 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 340 (250 hPa), 390 (200 hPa) in 450 (150 hPa);
  - (vii) turbulenco v oblaku za plasti s središčem na nivojih letenja 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa) in 300 (300 hPa);
  - (viii) podatke o geopotencialni absolutni višini za nivoje letenja 50 (850 hPa), 100 (700 hPa), 140 (600 hPa), 180 (500 hPa), 240 (400 hPa), 270 (350 hPa), 300 (300 hPa), 320 (275 hPa), 340 (250 hPa), 360 (225 hPa), 390 (200 hPa), 410 (175 hPa), 450 (150 hPa) in 530 (100 hPa).
- (c) WAFC za globalne napovedi pomembnih vremenskih pojavov na poti:
- (1) štirikrat dnevno pripravljata napovedi SIGWX za določena obdobja veljavnosti 24 ur po času (00:00, 06:00, 12:00 in 18:00 po UTC) sinoptičnih podatkov, na katerih so temeljile napovedi. Razširjanje vsake napovedi se konča, takoj ko je to tehnično izvedljivo, vendar ne pozneje kot 9 ur po standardnem času opazovanja;
- (2) izdajata napovedi SIGWX kot napovedi SIGWX za višje višine za nivoje letenja med 250 in 630;
- (3) v napovedi SIGWX vključita naslednje elemente:
- (i) tropski ciklon, kadar se predvideva, da bo najvišja 10-minutna povprečna vrednost hitrosti prizemnega vetra dosegla ali preseгла 34 kt (17 m/s);
  - (ii) močne nevihtne linije;
  - (iii) zmerno ali močno turbulenco (v oblaku ali pri jasnem nebu);
  - (iv) zmerno ali močno zaledenitev;
  - (v) obsežen peščeni/prašni vihar;
  - (vi) kumulonimbusne oblake, povezane z nevihtami in točkami (i) do (v);
  - (vii) nekonvekcijska oblačna območja, povezana z zmerno ali močno turbulenco v oblaku in/ali zmerno ali močno zaledenitvijo;

- (viii) nivo letenja tropopavze;
  - (ix) vetrovne stržene;
  - (x) informacije o lokaciji vulkanskih izbruhov, ki proizvajajo oblake vulkanskega pepela, pomembne za obratovanje zrakoplovov, sestavljene iz: simbola za izbruh vulkana na lokaciji vulkana ter, v ločenem besedilnem polju na karti, simbola za izbruh vulkana, imena vulkana, če je znano, in zemljepisne širine/dolžine izbruha. Poleg tega mora biti v legendi kart SIGWX navedeno „CHECK SIGMET, ADVISORIES FOR TC AND VA, AND ASHTAM AND NOTAM FOR VA“ (preveri SIGMET, svetovalne informacije za TC in VA ter ASHTAM in NOTAM za VA);
  - (xi) informacije o lokaciji izpusta radioaktivnih snovi v ozračju, ki je pomemben za obratovanje zrakoplovov, sestavljene iz: simbola za radioaktivne snovi v ozračju na lokaciji izpusta ter, v ločenem polju na karti, simbola za radioaktivne snovi v ozračju, zemljepisne širine/dolžine mesta izpusta ter imena mesta izvora radioaktivnih snovi, če je znano. Poleg tega mora legenda kart SIGWX, na katerih je označen izpust sevanja, vsebovati besedilo „CHECK SIGMET AND NOTAM FOR RDOACT CLD“ (preveri SIGMET in NOTAM za radioaktivni oblak).
- (4) Za napovedi SIGWX veljajo naslednja merila:
- (i) točke 3(i) do (vi) se vključijo le, če se predvideva, da se bodo pojavile med nižjim in višjim nivojem napovedi SIGWX;
  - (ii) kratica „CB“ se navede le, kadar se nanaša na pojav ali predviden pojav kumulonimbusnih oblakov:
    - (A) ki vplivajo na območje z največjo prostorsko pokritostjo 50 % zadevnega območja ali več;
    - (B) so nanizani v vrsti z malo ali brez prostora med posameznimi oblaki ali
    - (C) so skriti v plasteh oblakov ali jih zakriva suha motnost;
  - (iii) navedba „CB“ pomeni vključitev vseh vremenskih pojavov, ki so običajno povezani s kumulonimbusni oblaki, kot so nevihte, zmerna ali močna zaledenitev, zmerna ali močna turbulenca in toča;
  - (iv) kadar je zaradi vulkanskega izbruha ali izpusta radioaktivnih snovi v ozračju v napovedi SIGWX treba vključiti simbol za vulkansko aktivnost ali simbol za radioaktivnost, se simbola vključita v napovedi SIGWX ne glede na relativno višino, ki jo je dosegel ali naj bi jo dosegel stolp vulkanskega pepela ali radioaktivna snov;
  - (v) v primeru hkratnega pojava ali delnega prekrivanja točk 3(i), (x) in (xi) se prednostno navede točka (x), ki ji sledita točki (xi) in (i). Prednostna točka se navede na lokaciji dogodka, lokacija drugih točk pa se s puščico poveže z ustreznimi simboli ali besedilnimi polji.
- (d) Izdajajo se napovedi SIGWX za srednje nivoje letenja med 100 in 250 za omejena geografska območja.
-

Dodatek 1

Predloga za METAR*Legenda:*

M = navedba obvezna, del vsakega sporočila;

C = navedba pogojna, odvisno od meteoroloških razmer ali metode opazovanja;

O = navedba neobvezna.

Opomba 1: Razponi in ločljivosti za številčne elemente v METAR so prikazani pod to predlogo.

Opomba 2: Kratice so razložene v priročniku *Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes (PANS-ABC, Doc 8400)* (Postopki za navigacijske službe zračnega pometa – Kratice in oznake ICAO).

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)		Primeri
Identifikacija vrste poročila (M)	Vrsta poročila (M)	METAR, METAR COR,		METAR METAR COR
Oznaka lokacije (M)	Oznaka lokacije ICAO (M)	Nnnn		YUDO
Čas opazovanja (M)	Dan in dejanski čas opazovanja po UTC (M)	nnnnnnZ		221630Z
Identifikacija avtomatiziranega ali manjkajočega poročila (C)	Identifikator za avtomatizirano ali manjkajoče poročilo (C)	AUTO ali NIL		AUTO NIL
KONEC METAR V PRIMERU MANJKAJOČE NAPOVEDI.				
Prizemni veter (M)	Smer vetra (M)	Nnn	VRB	24004MPS VRB01MPS (24008KT) (VRB02KT) 19006MPS (19012KT) 00000MPS (00000KT) 140P149MPS (140P99KT)
	Hitrost vetra (M)	[P]nn[n]		
	Znatna odstopanja hitrosti (C)	G[P]nn[n]		12003G09MPS (12006G18KT) 24008G14MPS (24016G28KT)
	Merske enote (M)	MPS (ali KT)		
	Znatna odstopanja smeri (C)	nnnVnnn	—	

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
Vidljivost (M)	Prevladujoča <i>ali</i> minimalna vidljivost (M)	Nnnn			CAVOK 0350 CAVOK 7000 9999 0800
	Minimalna vidljivost in smer minimalne vidljivosti (C)	nnnn[N] <i>ali</i> nnnn[NE] <i>ali</i> nnnn[E] <i>ali</i> nnnn[SE] <i>ali</i> nnnn[S] <i>ali</i> nnnn[SW] <i>ali</i> nnnn[W] <i>ali</i> nnnn[NW]			
Vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze (C) ⁽¹⁾	Ime elementa (M)	R			R32/0400 R12R/1700 R10/M0050 R14L/P2000
	Vzletno-pristajalna steza (M)	nn[L]/ <i>ali</i> nn[C]/ <i>ali</i> nn[R]/			
	Vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze (M)	[P <i>ali</i> M]nnnn			R16L/0650 R16C/0500 R16R/0450 R17L/0450
	Vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze v preteklosti (C)	U, D <i>ali</i> N			R12/1100U R26/0550N R20/0800D R12/0700
Trenutne vremenske razmere (C)	Intenzivnost <i>ali</i> neposredna bližina trenutnih vremenskih razmer (C)	- <i>ali</i> +	—	VC	
	Značilnosti in vrsta trenutnih vremenskih razmer (M)	DZ <i>ali</i> RA <i>ali</i> SN <i>ali</i> SG <i>ali</i> PL <i>ali</i> DS <i>ali</i> SS <i>ali</i> FZDZ <i>ali</i> FZRA <i>ali</i> FZUP <i>ali</i> FC ⁽²⁾ <i>ali</i> SHGR <i>ali</i> SHGS <i>ali</i> SHRA <i>ali</i> SHSN <i>ali</i> SHUP <i>ali</i> TSGR <i>ali</i> TSGS <i>ali</i> TSRA <i>ali</i> TSSN <i>ali</i> TSUP <i>ali</i> UP	FG <i>ali</i> BR <i>ali</i> SA <i>ali</i> DU <i>ali</i> HZ <i>ali</i> FU <i>ali</i> VA <i>ali</i> SQ <i>ali</i> PO <i>ali</i> TS <i>ali</i> BCFG <i>ali</i> BLDU <i>ali</i> BLSA <i>ali</i> BLSN <i>ali</i> DRDU <i>ali</i> DRSA <i>ali</i> DRSN <i>ali</i> FZFG <i>ali</i> MIFG <i>ali</i> PRFG <i>ali</i> //	FG <i>ali</i> PO <i>ali</i> FC <i>ali</i> DS <i>ali</i> SS <i>ali</i> TS <i>ali</i> SH <i>ali</i> BLSN <i>ali</i> BLSA <i>ali</i> BLDU <i>ali</i> VA	RA HZ VCFG +TSRA FG VCSH +DZ VA VCTS -SN MIFG VCBLSA +TSRASN -SNRA DZ FG +SHSN BLSN UP FZUP TSUP FZUP //

Element	Podrobna vsebina		Predloga(-e)			Primeri
Oblaki (M)	Količina oblakov in relativna višina baze oblakov <i>ali</i> vertikalna vidljivost (M)	FEWnnn <i>ali</i> SCTnnn <i>ali</i> BKNnnn <i>ali</i> OVCnnn <i>ali</i> FEW/// <i>ali</i> SCT/// <i>ali</i> BKN/// <i>ali</i> OVC/// <i>ali</i> ///nnn <i>ali</i> /////	VVnnn <i>ali</i> VV///	NSC <i>ali</i> NCD		FEW015 VV005 OVC030 VV/// NSC SCT010 OVC020 BKN/// ///015
	Vrsta oblakov (C)	CB <i>ali</i> TCU <i>ali</i> ///	—			BKN009TCU NCD SCT008 BKN025CB BKN025/// /////CB
Temperatura zraka in rosišča (M)	Temperatura zraka in rosišča (M)	[M]nn/[M]nn			17/10 02/M08 M01/M10	
Vrednosti tlaka (M)	Ime elementa (M)	Q			Q0995 Q1009	
	QNH (M)	Nnnn			Q1022 Q0987	
Dodatne informacije (C)	Najnovejše vremenske razmere (C)	REFZDZ <i>ali</i> REFZRA <i>ali</i> REDZ <i>ali</i> RE[SH]RA <i>ali</i> RERASN <i>ali</i> RE[SH]SN <i>ali</i> RESG <i>ali</i> RESHGR <i>ali</i> RESHGS <i>ali</i> REBLSN <i>ali</i> RESS <i>ali</i> REDS <i>ali</i> RETSRA <i>ali</i> RETSSN <i>ali</i> RETSGR <i>ali</i> RETSGS <i>ali</i> RETS <i>ali</i> REFC <i>ali</i> REVA <i>ali</i> REPL <i>ali</i> REUP <i>ali</i> REFZUP <i>ali</i> RETSUP <i>ali</i> RESHUP			REFZRA RETSRA	
	Strižni veter (C)	WS Rnn[L] <i>ali</i> WS Rnn[C] <i>ali</i> WS Rnn[R] <i>ali</i> WS ALL RWY			WS R03 WS ALL RWY WS R18C	
	Temperatura morske gladine in stanje morja <i>ali</i> značilna višina valov (C)		W[M]nn/Sn <i>ali</i> W[M]nn/Hn[n][n]		W15/S2 W12/H75	
	Stanje vzletno-pristajalne steze (C)	Oznaka vzletno-pristajalne steze (M)	R nn[L]/ <i>ali</i> Rnn[C]/ <i>ali</i> Rnn[R]/		R/SNOCLO	R99/421594 R/SNOCLO R14L/CLRD//
		Usedline na vzletno-pristajalni stezi (M)	n <i>ali</i> /		CLRD//	

Element	Podrobna vsebina		Predloga(-e)			Primeri	
		Obseg kontaminacije vzletno-pristajalne steze (M)	n ali /				
		Globina usedline (M)	nn ali //				
		Torni koeficient ali zaviralni učinek (M)	nn ali //				
Napoved TREND (O)	Oznaka spremembe (M)	NOSIG	BECMG ali TEMPO			NOSIG BECMG FEW020 TEMPO 25018G25MPS (TEMPO 25036G50KT)	
	Obdobje spremembe (C)		FMnnnn in/ali TLnnnn ali ATnnnn				
	Veter (C)		nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS (ali nnn[P]nn[G[P]nn]KT)				
	Prevladujoča vidljivost (C)		nnnn		NSW		CAVOK BECMG FM1030 TL1130 CAVOK BECMG TL1700 0800 FG BECMG AT18009000N-SW BECMG FM1900 0500 +SNRA BECMG FM1100 SN TEMPO FM1130 BLSN TEMPO FM0330 TL0430 FZRA
	Vremenski pojav: intenzivnost (C)		- ali +	—			
	Vremenski pojav: značilnosti in vrsta (C)		DZ ali RA ali SN ali SG ali PL ali DS ali SS ali FZDZ ali FZRA ali SHGR ali SHGS ali SHRA ali SHSN ali TSGR ali TSGS ali TSRA ali TSSN	FG ali BR ali SA ali DU ali HZ ali FU ali VA ali SQ ali PO ali FC ali TS ali BCFG ali BLDU ali BLSA ali BLSN ali DRDU ali DRSA ali DRSN ali FZFG ali MIFG ali PRFG			
Količina oblakov in relativna višina baze oblakov ali vertikalna vidljivost (C)	FEWnnn ali SCTnnn ali BKNnnn ali OVCnnn	VVnnn ali VV///	N S C				
Vrsta oblakov (C)	CB ali TCU	—		TEMPO TL1200 0600 BECMG AT12008000N-SW NSC BECMG AT1130 OVC010			
					TEMPO TL1530 +SHRA BKN012CB		

(1) Vključiti, če je vidljivost ali vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze < 1 500 m; za največ štiri vzletno-pristajalne steze.

(2) Navedba „močan“ pri tornadu ali vodni trombi; zmeren (brez kvalifikatorja) pri lijakastem oblaku, ki ne doseže tal.

Razponi in ločljivosti za številčne elemente v METAR				
Element		Razpon	Ločljivost	
Vzletno-pristajalna steza:	(brez enot)	01–36	1	
Smer vetra:	°dejanska vrednost	000–360	10	
Hitrost vetra:	MPS	00–99	1	
	KT	00–199	1	
Vidljivost:	M	0000–0750	50	
	M	0800–4 900	100	
	M	5 000–9 000	1 000	
	M	10 000–	0 (fiksna vrednost: 9 999)	
Vidljivost vzdolž vzletno-pristajalne steze:	M	0000–0375	25	
	M	0400–0750	50	
	M	0800–2 000	100	
Vertikalna vidljivost:	merilo 30 m (100 ft)	000–020	1	
Oblaki: relativna višina baze oblakov:	merilo 30 m (100 ft)	000–100	1	
Temperatura zraka in temperatura rosišča:	°C	– 80 – + 60	1	
QNH:	hPa	0850–1 100	1	
Temperatura morske gladine:	°C	– 10 – + 40	1	
Stanje morja:	(brez enot)	0–9	1	
Značilna višina valov	M	0–999	0,1	
Stanje vzletno-pristajalne steze	Oznaka vzletno-pristajalne steze:	(brez enot)	01–36; 88; 99	1
	Usedline na vzletno-pristajalni stezi:	(brez enot)	0–9	1
	Obseg kontaminacije vzletno-pristajalne steze:	(brez enot)	1; 2; 5; 9	—
	Globina usedline:	(brez enot)	00–90; 92–99	1
	Torni koeficient/zaviralni učinek:	(brez enot)	00–95; 99	1

* Ni letalske zahteve po poročanju o prizemnem vetru s hitrostjo 100 kt (50 m/s) ali več; vendar je treba po potrebi poročati o hitrostih vetra do 199 kt (99 m/s) za namene, ki niso letalskega izvora.

Dodatek 2

Fiksna območja, zajeta v napovedih WAFS v kartografski obliki

Mercatorjeva projekcija

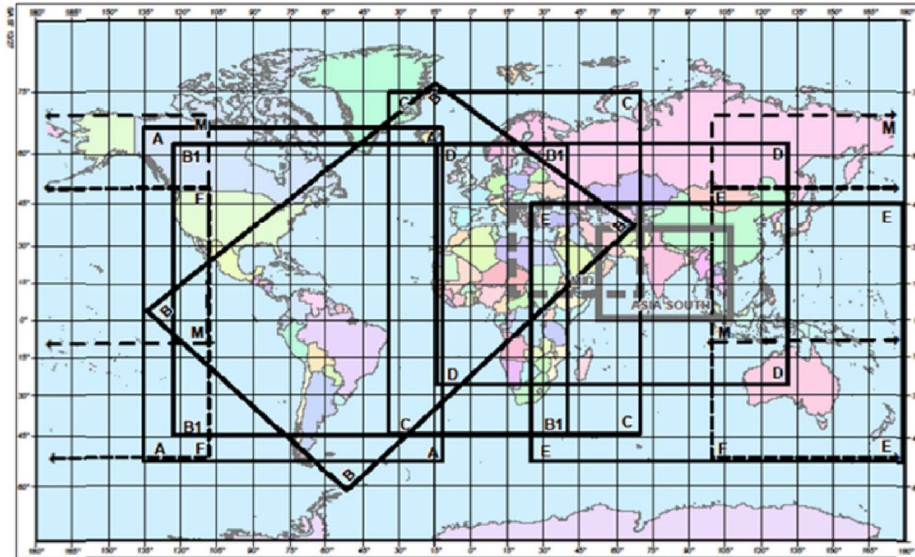

CHART	LATITUDE	LONGITUDE	CHART	LATITUDE	LONGITUDE
A	N6700	W13724	D	N6300	W01500
A	N6700	W01236	D	N6300	E13200
A	S5400	W01236	D	S2700	E13200
A	S5400	W13724	D	S2700	W01500
ASIA	N3600	E05300	E	N4455	E02446
ASIA	N3600	E10800	E	N4455	E18000
ASIA	0000	E10800	E	S5355	E18000
ASIA	0000	E05300	E	S5355	E02446
B	N0304	W13557	F	N5000	E10000
B	N7644	W01545	F	N5000	W11000
B	N3707	E06732	F	S5242	W11000
B	S6217	W05240	F	S5242	E10000
B1	N6242	W12500	M	N7000	E10000
B1	N6242	E04000	M	N7000	W11000
B1	S4530	E04000	M	S1000	W11000
B1	S4530	W12500	M	S1000	E10000
C	N7500	W03500	MID	N4400	E01700
C	N7500	E07000	MID	N4400	E07000
C	S4500	E07000	MID	N1000	E07000
C	S4500	W03500	MID	N1000	E01700

Polarna stereografska projekcija (sevna polobla)

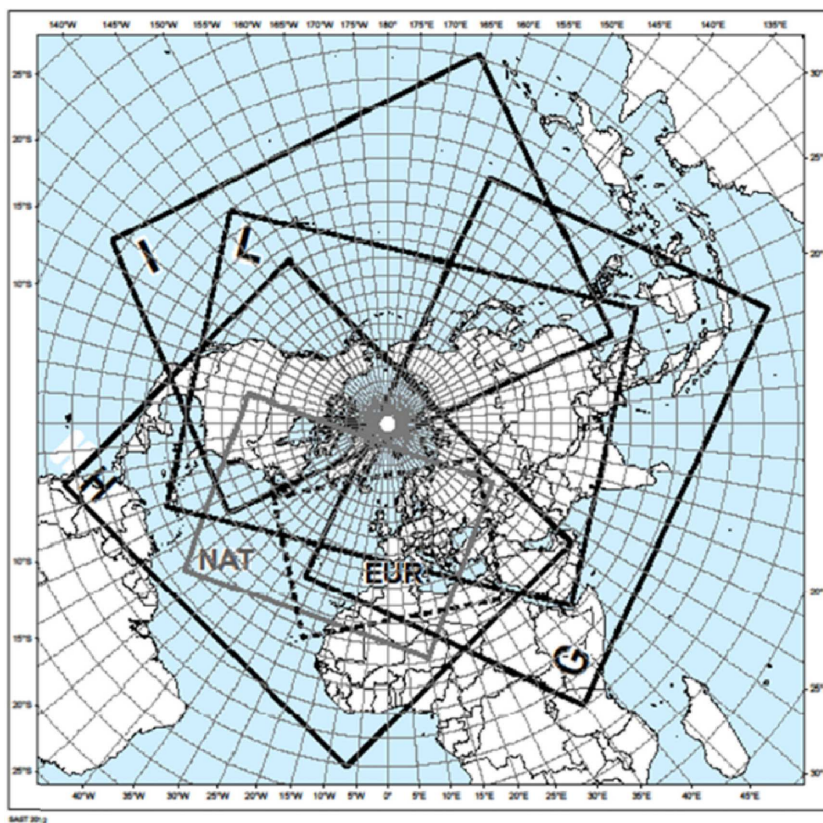

CHART	LATITUDE	LONGITUDE	CHART	LATITUDE	LONGITUDE
EUR	N4633	W05634	I	N1912	E11130
EUR	N5842	E06824	I	N3330	W06012
EUR	N2621	E03325	I	N0126	W12327
EUR	N2123	W02136	I	S0647	E16601
G	N3552	W02822	L	N1205	E11449
G	N1341	E15711	L	N1518	E04500
G	S0916	E10651	L	N2020	W06900
G	S0048	E03447	L	N1413	W14338
H	N3127	W14836	NAT	N4439	W10143
H	N2411	E05645	NAT	N5042	E06017
H	S0127	W00651	NAT	N1938	E00957
H	N0133	W07902	NAT	N1711	W05406

Polarna stereografska projekcija (južna polobla)

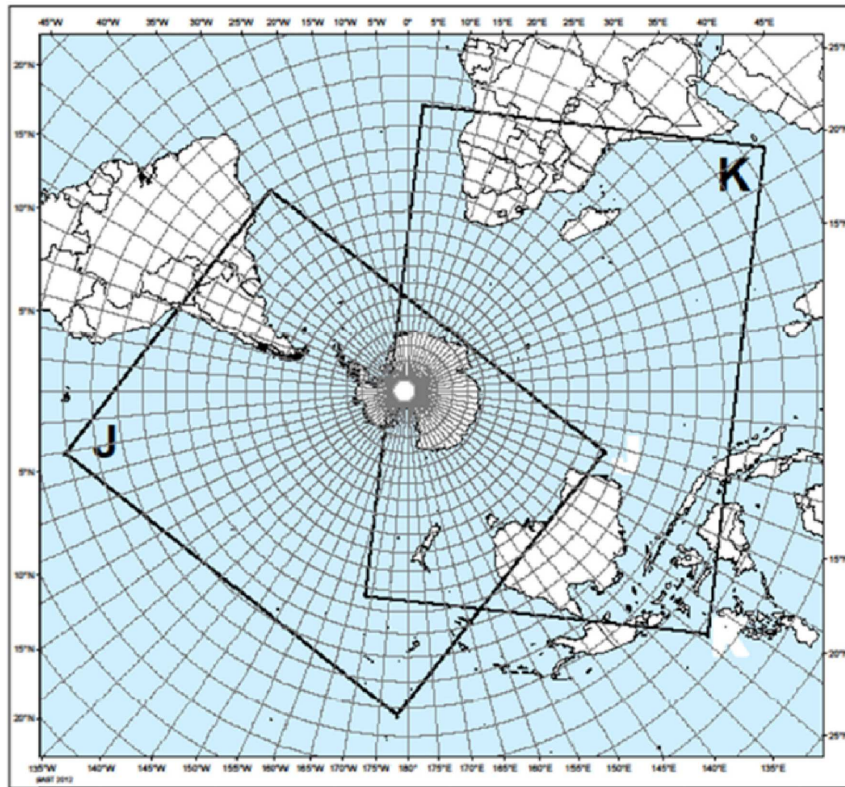

CHART	LATITUDE	LONGITUDE
J	S0318	W17812
J	N0037	W10032
J	S2000	W03400
J	S2806	E10717
K	N1255	E05549
K	N0642	E12905
K	S2744	W16841
K	S1105	E00317

Dodatek 3

Predloga za TAF*Legenda:*

M = navedba obvezna, del vsakega sporočila;

C = navedba pogojna, odvisno od meteoroloških razmer ali metode opazovanja;

O = navedba neobvezna.

Opomba 1: Razponi in ločljivosti za številčne elemente v TAF so prikazani pod to predlogo.

Opomba 2: Kratice so razložene v priročniku *Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes (PANS-ABC, Doc 8400)* (Postopki za navigacijske službe zračnega pometa – Kratice in oznake ICAO).

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)	Primeri
Identifikacija vrste napovedi (M)	Vrsta napovedi (M)	TAF <i>ali</i> TAF AMD <i>ali</i> TAF COR	TAF TAF AMD
Oznaka lokacije (M)	Oznaka lokacije ICAO (M)	Nnnn	YUDO
Čas izdaje napovedi (M)	Dan in čas izdaje napovedi po UTC (M)	nnnnnnZ	16000Z
Identifikacija manjkajoče napovedi (C)	Identifikator za manjkajočo napoved (C)	NIL	NIL
KONEC TAF V PRIMERU MANJKAJOČE NAPOVEDI.			
Dnevi in obdobje veljavnosti napovedi (M)	Dnevi in obdobje veljavnosti napovedi po UTC (M)	nnnn/nnnn	1606/1624 0812/0918
Identifikacija preklicane napovedi (C)	Identifikator za preklicano napoved (C)	CNL	CNL
KONEC TAF V PRIMERU PREKLICA NAPOVEDI.			
Prizemni veter (M)	Smer vetra (M)	nnn <i>ali</i> VRB	24004MPS; VRB01MPS (24008KT); (VRB02KT) 19005MPS (19010KT)
	Hitrost vetra (M)	[P]nn[n]	00000MPS (00000KT) 140P49MPS (140P99KT)

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)		Primeri	
	Znatna odstopanja hitrosti (C)	G[P]nn[n]		12003G09MPS (12006G18KT) 24008G14MPS (24016G28KT)	
	Merske enote (M)	MPS (<i>ali</i> KT)			
Vidljivost (M)	Prevladujoča vidljivost (M)	Nnnn		CAVOK 0350 CAVOK 7000 9000 9999	
Vreme (C)	Intenzivnost vremenskih pojavov (C) (1)	– <i>ali</i> +	—		
	Značilnosti in vrsta vremenskih pojavov (C)	DZ <i>ali</i> RA <i>ali</i> SN <i>ali</i> SG <i>ali</i> PL <i>ali</i> DS <i>ali</i> SS <i>ali</i> FZDZ <i>ali</i> FZRA <i>ali</i> SHGR <i>ali</i> SHGS <i>ali</i> SHRA <i>ali</i> SHSN <i>ali</i> TSGR <i>ali</i> TSGS <i>ali</i> TSRA <i>ali</i> TSSN	FG <i>ali</i> BR <i>ali</i> SA <i>ali</i> DU <i>ali</i> HZ <i>ali</i> FU <i>ali</i> VA <i>ali</i> SQ <i>ali</i> PO <i>ali</i> FC <i>ali</i> TS <i>ali</i> BCFG <i>ali</i> BLDU <i>ali</i> BLSA <i>ali</i> BLSN <i>ali</i> DRDU <i>ali</i> DRSA <i>ali</i> DRSN <i>ali</i> FZFG <i>ali</i> MIFG <i>ali</i> PRFG	RA HZ +TSRA FG –FZDZ PRFG +TSRASN SNRA FG	
Oblaki (M) (2)	Količina oblakov in relativna višina baze ali vertikalna vidljivost (M)	FEWnnn <i>ali</i> SCTnnn <i>ali</i> BKNnnn <i>ali</i> OVCnnn	VVnnn <i>ali</i> VV///	NSC	FEW010 VV005 OVC020 VV/// NSC SCT005 BKN012
	Vrsta oblakov (C)	CB <i>ali</i> TCU	—		SCT008 BKN025CB
Temperatura (O) (3)	Ime elementa (M)	TX		TX25/1013Z TN09/1005Z TX05/2112Z TNM02/2103Z	
	Najvišja temperatura (M)	[M]nn/			
	Dan in čas pojava najvišje temperature (M)	nnnnZ			
	Ime elementa (M)	TN			
	Najnižja temperatura (M)	[M]nn/			
	Dan in čas pojava najnižje temperature (M)	nnnnZ			

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
Predvidene znatne spremembe enega ali več zgoraj navedenih elementov v obdobju veljavnosti (C)	Oznaka spremembe ali verjetnosti (M)	PROB30 [TEMPO] <i>ali</i> PROB40 [TEMPO] <i>ali</i> BECMG <i>ali</i> TEMPO <i>ali</i> FM			
	Obdobje pojava ali spremembe (M)	nnnn/nnnn <i>ali</i> nnnnnn			
	Veter (C)	nnn[P]nn[n][G[P]nn[n]]MPS <i>ali</i> VRBnnMPS (<i>ali</i> nnn[P]nn[G[P]nn]KT <i>ali</i> VRBnnKT)			TEMPO 0815/0818 25017G25MPS (TEMPO 0815/0818 25034G50KT) TEMPO 2212/2214 17006G13MPS 1000 TSRA SCT010CB BKN020 (TEMPO 2212/2214 17012G26KT 1000 TSRA SCT010CB BKN020)
	Prevladujoča vidljivost (C)	Nnnn		CAVOK	BECMG 3010/3011 0000MPS 2400 OVC010 (BECMG 3010/3011 0000KT 2400 OVC010) PROB30 1412/1414 0800 FG
	Vremenski pojav: intenzivnost (C)	– ali +	—	NSW	BECMG 1412/1414 RA TEMPO 2503/2504 FZRA TEMPO 0612/0615 BLSN PROB40 TEMPO 2923/3001 0500 FG
Vremenski pojav: značilnosti in vrsta (C)	DZ <i>ali</i> RA <i>ali</i> SN <i>ali</i> SG <i>ali</i> PL <i>ali</i> DS <i>ali</i> SS <i>ali</i> FZDZ <i>ali</i> FZRA <i>ali</i> SHGR <i>ali</i> SHGS <i>ali</i> SHRA <i>ali</i> SHSN <i>ali</i> TSGR <i>ali</i> TSGS <i>ali</i> TSRA <i>ali</i> TSSN	FG <i>ali</i> BR <i>ali</i> SA <i>ali</i> DU <i>ali</i> HZ <i>ali</i> FU <i>ali</i> VA <i>ali</i> SQ <i>ali</i> PO <i>ali</i> FC <i>ali</i> TS <i>ali</i> BCFG <i>ali</i> BLDU <i>ali</i> BLSA <i>ali</i> BLSN <i>ali</i> DRDU <i>ali</i> DRSA <i>ali</i> DRSN <i>ali</i> FZFG <i>ali</i> MIFG <i>ali</i> PRFG			

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
	Količina oblakov in relativna višina baze ali vertikalna vidljivost (C)	FEWnnn <i>ali</i> SCTnnn <i>ali</i> BKNnnn <i>ali</i> OVCnnn	VVnnn ali VV///	NSC	FM051230 15015KMH 9999 BKN020 (FM051230 15008KT 9999 BKN020) BECMG 1618/1620 8000 NSW NSC
	Vrsta oblakov (C)	CB <i>ali</i> TCU	—		BECMG 2306/2308 SCT015CB BKN020

(1) Vključiti, kadar je to primerno. Brez kvalifikatorja za zmerno intenzivnost.

(2) Največ štiri plasti oblakov.

(3) Iz največ štirih vrednosti temperature (dveh najvišjih vrednosti temperature in dveh najnižjih vrednosti temperature).

Razponi in ločljivosti za številčne elemente v TAF

Elementi	Razpon	Ločljivost
Smer vetra: dejanska vrednost	000–360	10
Hitrost vetra: MPS	00–99 (*)	1
KT (*)	0–199	1
Vidljivost: M	0000–0750	50
M	0800–4 900	100
M	5 000–9 000	1 000
M	10 000 –	0 (fiksna vrednost: 9 999)
Vertikalna vidljivost: merilo 30 m (100 ft)	000–020	1
Oblaki: relativna višina baze oblakov: merilo 30 m (100 ft)	000–100	1
Temperatura zraka (najvišja in najnižja): °C	– 80 – + 60	1

(*) Ni letalske zahteve po poročanju o prizemnem vetru s hitrostjo 100 kt (50 m/s) ali več; vendar je treba po potrebi poročati o hitrostih vetra do 199 kt (99 m/s) za namene, ki niso letalskega izvora.

Dodatek 4

Predloga za opozorila za strižni veter*Legenda:*

M = navedba obvezna, del vsakega sporočila;

C = navedba pogojna, kadar je to primerno.

Opomba 1: Razponi in ločljivosti za številčne elemente v opozorilih za strižni veter so prikazani v Dodatku 8.*Opomba 2:* Kratice so razložene v priročniku *Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes (PANS-ABC, Doc 8400)* (Postopki za navigacijske službe zračnega pometa – Kratice in oznake ICAO).

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)	Primer
Oznaka lokacije aerodroma (M)	Oznaka lokacije aerodroma	nnnn	YUCC
Identifikacija vrste sporočila (M)	Vrsta sporočila in zaporedna številka	WS WRNG [n]n	WS WRNG 1
Čas izdaje in obdobje veljavnosti (M)	Dan in čas izdaje in po potrebi obdobje veljavnosti po UTC	nnnnnn [VALID TL nnnnnn] <i>ali</i> [VALID nnnnnn/nnnnnn]	211230 VALID TL 211330 221200 VALID 221215/221315
ZA PREKLIC OPOZORILA ZA STRIŽNI VETER GLEJ PODROBNOSTI NA KONCU PREDLOGE.			
Vremenski pojav (M)	Identifikacija vremenskega pojava in njegova lokacija	[MOD] <i>ali</i> [SEV] WS IN APCH <i>ali</i> [MOD] <i>ali</i> [SEV] WS [APCH] RWYnnn <i>ali</i> [MOD] <i>ali</i> [SEV] WS IN CLIMB-OUT <i>ali</i> [MOD] <i>ali</i> [SEV] WS CLIMB-OUT RWYnnn <i>ali</i> MBST IN APCH <i>ali</i> MBST [APCH] RWYnnn <i>ali</i> MBST IN CLIMB-OUT <i>ali</i> MBST CLIMB-OUT RWYnnn	WS APCH RWY12 MOD WS RWY34 WS IN CLIMB-OUT MBST APCH RWY26 MBST IN CLIMB-OUT
Opažen, sporočen ali napovedan vremenski pojav (M)	Navedba, ali je vremenski pojav opažen ali sporočen in se bo predvidoma nadaljeval ali napovedan	REP AT nnnn nnnnnnnn <i>ali</i> OBS [AT nnnn] <i>ali</i> FCST	REP AT 1510 B747 OBS AT 1205 FCST
Podrobnosti o vremenskem pojavu (C)	Opis vremenskega pojava, zaradi katerega je bilo izdano opozorilo za strižni veter	SFC WIND: nnn/nnMPS (<i>ali</i> nnn/nnKT) nnnM (nnnFT)-WIND: nnn/nnMPS (<i>ali</i> nnn/nnKT) <i>ali</i> nnKMH (<i>ali</i> nnKT) LOSS nnKM (<i>ali</i> nnNM) FNA RWYnn <i>ali</i> nnKMH (<i>ali</i> nnKT) GAIN nnKM (<i>ali</i> nnNM) FNA RWYnn	SFC WIND: 320/5MPS 60M-WIND: 360/13MPS (SFC WIND: 320/10KT 200FT-WIND: 360/26KT) 60KMH LOSS 4KM FNA RWY13 (30KT LOSS 2NM FNA RWY13)
ALI			
Preklic opozorila za strižni veter	Preklic opozorila za strižni veter z navedbo njegove identifikacije	CNL WS WRNG [n]n nnnnnn/nnnnnn	CNL WS WRNG 1 211230/211330

Dodatek 5

Predloga za sporočila SIGMET in AIRMET ter posebna poročila iz zrakoplova (navzgornja povezava)

Legenda:

M = navedba obvezna, del vsakega sporočila;

C = navedba pogojna, kadar je to primerno, in

= = dvojna črta pomeni, da je treba besedilo, ki ji sledi, vnesti v naslednjo vrstico.

Opomba: Razponi in ločljivosti za številčne elemente v sporočilih SIGMET/AIRMET ter posebnih poročilih iz zrakoplova so prikazani v Dodatku 8.

Elementi	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
		SIGMET	AIRMET	POSEBNO POROČILO IZ ZRAKOPLOVA	
Oznaka lokacije za FIR/CTA (M)	Oznaka lokacije ICAO enote ATS, ki pokriva FIR ali CTA, na katerega se nanaša sporočilo SIGMET/AIRMET (M)	Nnnn		—	YUCC YUDD
Identifikacija (M)	Identifikacija sporočila in zaporedna številka (M)	SIGMET nnn	AIRMET [nn]n	ARS	SIGMET 5 SIGMET A3 AIRMET 2 ARS
Obdobje veljavnosti (M)	Časovne skupine z navedbo obdobja veljavnosti po UTC (M)	VALID nnnnnn/nnnnnn		—	VALID 221215/221600 VALID 101520/101800 VALID 251600/252200
Oznaka lokacije MWO (M)	Oznaka lokacije MWO, ki je izdala sporočilo, z deljajem (M)	nnnn–			YUDO– YUSO–
Ime FIR/CTA ali identifikacija zrakoplova (M)	Oznaka lokacije in ime FIR/CTA, za katerega se izda sporočilo SIGMET/AIRMET ali radiotelefonski pozivni znak za zrakoplov (M)	nnnn nnnnnnnnnn FIR [U]IR] ali nnnn nnnnnnnnnn CTA	nnnn nnnnnnnnnn FIR [n]	nnnnnn	YUCC AMSWELL FIR YUDD SHANLON FIR/UIR YUCC AMSWELL FIR/2 YUDD SHANLON FIR VA812
ZA PREKLIC SPOROČIL SIGMET GLEJ PODROBNOSTI NA KONCU PREDLOGE.					
Vremenski pojav (M)	Opis vremenskega pojava, zaradi katerega je bilo izdano sporočilo SIGMET/AIRMET (C)	OBSC TS[GR] EMBD TS[GR] FRQ TS[GR] SQL TS[GR]	SFC WSPD nn[n] MPS (ali SFC WSPD nn[n]KT)	TS TSGR SEV TURB SEV ICE	SEV TURB FRQ TS OBSC TSGR EMBD TSGR

Elementi	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
		SIGMET	AIRMET	POSEBNO POROČILO IZ ZRAKOPLOVA	
		TC nnnnnnnnnn <i>ali</i> NN SEV TURB SEV ICE SEV ICE (FZRA) SEV MTW HVY DS HVY SS [VA ERUPTION] [MT] [nnnnnnnnnn] [PSN Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Ennn[nn] <i>ali</i> Wnnn[nn]] VA CLD RDOACT CLD	SFC VIS nnnnM (nn) ISOL TS[GR] OCNL TS[GR] MT OBSC BKN CLD nnn/[ABV] nnnnM (<i>ali</i> BKN CLD nnn/[ABV] nnnnFT) OVC CLD nnn/[ABV] nnnnM (<i>ali</i> OVC CLD nnn/[ABV] nnnnFT) ISOL CB OCNL CB FRQ CB ISOL TCU OCNL TCU FRQ TCU MOD TURB MOD ICE MOD MTW	SEV MTW HVY SS VA CLD [FL nnn/ nnn] VA [MT nnnnnnnnnn] MOD TURB MOD ICE	TC GLORIA TC NN VA ERUPTION MT ASHVAL PSN S15 E073 VA CLD MOD TURB MOD MTW ISOL CB BKN CLD 120/900M (BKN CLD 400/3000FT) OVC CLD 270/ABV3000M (OVC CLD 900/ ABV10000FT) SEV ICE RDOACT CLD
Opazen ali napovedan vremenski pojav (M)	Navedba, ali je vremenski pojav opazen in se bo predvidoma nadaljeval <i>ali</i> napovedan (M)	OBS [AT nnnnZ] FCST [AT nnnnZ]		OBS AT nnnnZ	OBS AT 1210Z OBS FCST AT 1815Z
Lokacija (C)	Lokacija (zemljepisna širina in dolžina (v stopinjah in minutah))	Nnn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Nnn[nn] Ennn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Ennn[nn] <i>ali</i> N OF Nnn[nn] <i>ali</i> S OF Nnn[nn] <i>ali</i> N OF Snn[nn] <i>ali</i> S OF Snn[nn] <i>ali</i> [AND] W OF Wnnn[nn] <i>ali</i> E OF Wnnn[nn] <i>ali</i> W OF Ennn[nn] <i>ali</i> E OF Ennn[nn] <i>ali</i> [N OF, NE OF, E OF, SE OF, S OF, SW OF, W OF, NW OF] [LINE] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] –		NnnnnWnnnnn <i>ali</i> NnnnnEnnnnn <i>ali</i> SnnnnWnnnnn <i>ali</i> SnnnnEnnnnn	S OF N54 N OF N50 N2020 W07005 N2706 W07306 N48 E010 N OF N1515 AND W OF E13530 W OF E1554 N OF LINE S2520 W11510 – S2520 W12010 WI N6030 E02550 – N6055 E02500 – N6050 E02630 ENTIRE FIR ENTIRE CTA

Elementi	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri	
		SIGMET	AIRMET	POSEBNO POROČILO IZ ZRAKOPLOVA		
		<p>Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] <i>ali</i> WI Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – [Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] <i>ali</i> ENTIRE FIR ⁽³⁾ <i>ali</i> ENTIRE CTA ⁽³⁾</p>				
Nivo (C)	Nivo ali absolutna višina letenja in razširjenost (C) ⁽¹⁾	<p>[SFC/]FLnnn <i>ali</i> [SFC/]nnnnM (<i>ali</i> [SFC/]nnnnFT) <i>ali</i> FLnnn/nnn <i>ali</i> TOP FLnnn <i>ali</i> [TOP] ABV FLnnn <i>ali</i> ⁽²⁾ CB TOP [ABV] FLnnn WI nnnKM OF CENTRE (<i>ali</i> CB TOP [ABV] FLnnn WI nnnNM OF CENTRE) <i>ali</i> CB TOP [BLW] FLnnn WI nnnKM OF CENTRE (<i>ali</i> CB TOP [BLW] FLnnn WI nnnNM OF CENTRE) <i>ali</i> ⁽³⁾ FLnnn/nnn [APRX nnnKM BY nnnKM] [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] [Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] [– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] (<i>ali</i> FLnnn/nnn [APRX nnnNM BY nnnNM] [Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] [– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]]))</p>			FLnnn <i>alin</i> nnnM (<i>ali</i> nnnnFT)	<p>FL180 FL050/080 TOP FL390 SFC/FL070 TOP ABV FL100 FL310/450 CB TOP FL500 WI 270KM OF CENTRE (CB TOP FL500 WI 150NM OF CENTRE) FL310/350 APRX 220KM BY 35KM FL390</p>
Premikanje <i>ali</i> predvideno premikanje (C)	Premikanje <i>ali</i> predvideno premikanje (smer in hitrost) z navedbo ene izmed šestnajstih smeri kompasa <i>ali</i> mirovanje (C)	<p>MOV N [nnKMH] <i>ali</i> MOV NNE [nnKMH] <i>ali</i> MOV NE [nnKMH] <i>ali</i> MOV ENE [nnKMH] <i>ali</i> MOV E [nnKMH] <i>ali</i> MOV ESE [nnKMH] <i>ali</i> MOV SE [nnKMH] <i>ali</i> MOV SSE [nnKMH] <i>ali</i> MOV S [nnKMH] <i>ali</i> MOV SSW [nnKMH] <i>ali</i> MOV SW [nnKMH] <i>ali</i> MOV WSW [nnKMH] <i>ali</i> MOV W [nnKMH] <i>ali</i> MOV WNW [nnKMH] <i>ali</i> MOV NW [nnKMH] <i>ali</i> MOV NNW [nnKMH] (<i>ali</i> MOV N [nnKT] <i>ali</i> MOV NNE [nnKT] <i>ali</i> MOV NE [nnKT] <i>ali</i> MOV ENE [nnKT] <i>ali</i> MOV E [nnKT] <i>ali</i> MOV ESE [nnKT] <i>ali</i> MOV SE [nnKT] <i>ali</i> MOV SSE [nnKT] <i>ali</i> MOV S [nnKT] <i>ali</i> MOV SSW [nnKT] <i>ali</i> MOV SW [nnKT] <i>ali</i> MOV WSW [nnKT] <i>ali</i> MOV W [nnKT] <i>ali</i> MOV WNW [nnKT] <i>ali</i> MOV NW [nnKT] <i>ali</i> MOV NNW [nnKT]) <i>ali</i> STNR</p>			—	<p>MOV E 40KMH (MOV E 20KT) MOV SE STNR</p>

Elementi	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
		SIGMET	AIRMET	POSEBNO POROČILO IZ ZRAKOPLOVA	
Spremembe intenzivnosti (C)	Predvidene spremembe intenzivnosti (C)	INTSF <i>ali</i> WKN <i>ali</i> NC			WKN
Napovedan položaj (C)	Napovedan položaj oblaka vulkanskega pepela <i>ali</i> središča tropskega ciklona <i>ali</i> drugih nevarnih vremenskih pojavov ⁽⁶⁾ ob koncu obdobja veljavnosti sporočila SIGMET (C)	FCST nnnnZ TC CENTRE Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] <i>ali</i> FCST nnnnZ VA CLD APRX [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] [– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] [– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] [AND] <i>ali</i> ⁽⁴⁾ FCST nnnnZ ENTIRE FIR ⁽³⁾ <i>ali</i> FCST nnnnZ ENTIRE CTA ⁽³⁾ <i>ali</i> FCST nnnnZ NO VA EXP <i>ali</i> ⁽⁶⁾ [FCST nnnnZ Nnn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Nnn[nn] Ennn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Ennn[nn] <i>ali</i> N OF Nnn[nn] <i>ali</i> S OF Nnn[nn] <i>ali</i> N OF Snn[nn] <i>ali</i> S OF Snn[nn] [AND] W OF Wnnn[nn] <i>ali</i> E OF Wnnn[nn] <i>ali</i> W OF Ennn[nn] <i>ali</i> E OF Ennn[nn] <i>ali</i>	—	—	FCST 2200Z TC CENTRE N2740 W07345 FCST 1700Z VA CLD APRX S15 E075 – S15 E081 – S17 E083 – S18 E079 – S15 E075 FCST 0500Z ENTIRE FIR FCST 0500Z ENTIRE CTA FCST 0500Z NO VA EXP

Elementi	Podrobna vsebina	Predloga(-e)			Primeri
		SIGMET	AIRMET	POSEBNO POROČILO IZ ZRAKOPLOVA	
		[N OF, NE OF, E OF, SE OF, S OF, SW OF, W OF, NW OF] [LINE] Nnn[nn] ali Snn[nn] Wnnn[nn] ali Ennn [nn] – Nnn[nn] ali Snn [nn] Wnnn[nn] ali Ennn [nn] ali WI ⁽⁵⁾ Nnn[nn] ali Snn [nn] Wnnn[nn] ali Ennn [nn] – Nnn[nn] ali Snn [nn] Wnnn[nn] ali Ennn [nn] – Nnn[nn] ali Snn [nn] Wnnn[nn] ali Ennn [nn] – Nnn[nn] ali Snn [nn] Wnnn[nn] ali Ennn [nn]			
ALI					
Preklic sporočila SIGMET/AIRMET (C)	Preklic sporočila SIGMET/AIRMET z navedbo njegove identifikacije	CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn ali CNL SIGMET [nn]n nnnnnn/nnnnnn [VA MOV TO nnnn FIR] ⁽³⁾	CNL AIRMET [nn]n nnnnnn/ nnnnnn	—	CNL SIGMET 2 101200/101600 CNL SIGMET 3 251030/251430 VA MOV TO YUDO FIR CNL AIRMET 151520/151800
<p>(1) Samo za sporočila SIGMET o oblakih vulkanskega pepela in tropskih ciklonih.</p> <p>(2) Samo za sporočila SIGMET o tropskih ciklonih.</p> <p>(3) Samo za sporočila SIGMET o vulkanskem pepelu.</p> <p>(4) Se uporabi za dva oblaka vulkanskega pepela ali dve središči tropskih ciklonov, ki hkrati vplivata na zadevni FIR.</p> <p>(5) Število koordinat mora biti čim nižje in običajno ne višje od sedem.</p> <p>(6) Se uporabi za nevarne vremenske pojave, ki niso oblaki vulkanskega pepela in tropski cikloni.</p> <p>Opomba: Ne smeta se vključiti močna ali zmerna zaledenitev in močna ali zmerna turbulenca (SEV ICE, MOD ICE, SEV TURB, MOD TURB), ki sta povezani z nevihtami, kumulonimbusnimi oblaki ali tropskimi cikloni.</p>					

Dodatek 6

Predloga za svetovalno sporočilo o vulkanskem pepelu*Legenda:*

M = navedba obvezna, del vsakega sporočila;

O = navedba neobvezna;

= = dvojna črta pomeni, da je treba besedilo, ki ji sledi, vnesti v naslednjo vrstico.

Opomba 1: Razponi in ločljivosti za številčne elemente v svetovalnih sporočilih o vulkanskem pepelu so prikazani v Dodatku 8.*Opomba 2:* Kratice so razložene v priročniku *Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes (PANS-ABC, Doc 8400)* (Postopki za navigacijske službe zračnega pometa – Kratice in oznake ICAO).*Opomba 3:* Za vsakim naslovom elementa je obvezno navesti dvopičje.*Opomba 4:* Številke 1 do 18 so navedene zgolj zaradi jasnosti in niso del svetovalnega sporočila (prikazano v primeru).

Element		Podrobna vsebina	Predloga(-e)	Primeri
1	Identifikacija vrste sporočila (M)	Vrsta sporočila	VA ADVISORY	VA ADVISORY
2	Čas izdaje (M)	Leto, mesec, dan, čas po UTC	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20080923/0130Z
3	Ime VAAC (M)	Ime VAAC	VAAC: nnnnnnnnnnnn	VAAC: TOKYO
4	Ime vulkana (M)	Ime in številka IAVCEI vulkana	VOLCANO: nnnnnnnnnnnnnnnnnnnn [nnnnnn] ali UNKNOWN ali UNNAMED	VOLCANO: KARYMSKY 1000-13 VOLCANO: UNNAMED
5	Lokacija vulkana (M)	Lokacija vulkana v stopinjah in minutah	PSN: Nnnnn ali Snnnn Wnnnnn ali Ennnnn ali UNKNOWN	PSN: N5403 E15927 PSN: UNKNOWN
6	Država ali območje (M)	Država ali območje, če se sporočeni pepel ne nahaja nad državo	AREA: nnnnnnnnnnnnnnnn	AREA: RUSSIA
7	Nadmorska višina vrha (M)	Nadmorska višina vrha v m (ali ft)	SUMMIT nnnnM (ali nnnnnFT) ELEV:	SUMMIT 1536M ELEV:
8	Številka svetovalnega sporočila (M)	Številka svetovalnega sporočila: leto (celoten zapis) in številka sporočila (ločena zaporedna številka za vsak vulkan)	ADVISORY nnnn/nnnn NR:	ADVISORY 2008/4 NR:
9	Vir informacij (M)	Vir informacij v obliki prostega besedila	INFO SOURCE: <i>prosto besedilo, do 32 znakov</i>	INFO SOURCE: MTSAT-1R KVERT KEMSD

Element		Podrobna vsebina	Predloga(-e)		Primeri	
10	Barvna koda (O)	Letalska barvna koda	AVIATION COLOUR CODE:	RED <i>ali</i> ORANGE <i>ali</i> YELLOW <i>ali</i> GREEN <i>ali</i> UNKNOWN <i>ali</i> NOT GIVEN <i>ali</i> NIL	AVIATION COLOUR CODE:	RED
11	Podrobnosti o izbruhu (M)	Podrobnosti o izbruhu (vključno z datumom/časom izbruh (-ov))	ERUPTION DETAILS:	prosto besedilo, do 64 znakov <i>ali</i> UNKNOWN	ERUPTION DETAILS:	ERUPTION AT 20080923/0000Z FL300 REPORTED
12	Čas opazovanja (ali predvidevanja) pepela (M)	Dan in čas (po UTC) opazovanja (ali predvidevanja) vulkanskega pepela	OBS (ali EST) VA DTG:	nn/nnnnZ	OBS VA DTG:	23/0100Z
13	Opaženi <i>ali</i> predvideni oblak vulkanskega pepela (M)	Horizontalna (v stopinjah in minutah) in vertikalna razširjenost v času opazovanja opaženega <i>ali</i> predvidenega oblaka vulkanskega pepela <i>ali</i> , če podatka o bazi ni, vrh opaženega <i>ali</i> predvidenega oblaka vulkanskega pepela; premikanje opaženega <i>ali</i> predvidenega oblaka vulkanskega pepela	OBS VA CLD <i>ali</i> EST VA CLD:	TOP FLnnn <i>ali</i> SFC/FLnnn <i>ali</i> FLnnn/nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn][– Nnn [nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn [nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] MOV N nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV NE nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV E nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV SE nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV S nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV SW nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV W nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> MOV NW nnKMH (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLnnn/nnn nnn/nn [n]MPS (<i>ali</i> KT) (?) <i>ali</i> WIND FLnnn/nnn VRBnnMPS (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> WIND SFC/FLnnn nnn/nn[n]MPS (<i>ali</i> KT) <i>ali</i> WIND SFC/FLnnn VRBnnMPS (<i>ali</i> KT)	OBS VA CLD:	FL250/300 N5400 E15930 – N5400 E16100 – N5300 E15945 MOV SE 20KT SFC/ FL200 N5130 E16130 – N5130 E16230 – N5230 E16230 – N5230 E16130 MOV SE 15KT TOP FL240 MOV W 40KMH VA NOT IDENTIFIABLE FM SATELLITE DATA WIND FLO50/070 180/12MPS
14	Napovedana relativna višina in položaj oblakov vulkanskega pepela (+6 HR) (M)	Dan in čas (po UTC) (6 ur po „času opazovanja (ali predvidevanja) pepela“, navedenem v točki 12); napovedana relativna višina in položaj (v stopinjah in minutah) za vsako gmoto oblakov za navedeni veljavni čas	FCST VA CLD +6 HR:	nn/nnnnZ SFC <i>ali</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn][– Nnn [nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn [nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] (!) <i>ali</i> NO VA EXP <i>ali</i> NOT AVBL <i>ali</i> NOT PROVIDED	FCST VA CLD +6 HR:	23/0700Z FL250/350 N5130 E16030 – N5130 E16230 – N5330 E16230 – N5330 E16030 SFC/FL180 N4830 E16330 – N4830 E16630 – N5130 E16630 – N5130 E16330 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)	Primeri	
15	Napovedana relativna višina in položaj oblakov vulkanskega pepela (+12 HR) (M)	Dan in čas (po UTC) (12 ur po „času opazovanja (ali predvidevanja) pepela“, navedenem v točki 12); napovedana relativna višina in položaj (v stopinjah in minutah) za vsako gmoto oblakov za navedeni veljavni čas	FCST VA CLD +12 HR: nn/nnnnZ SFC <i>ali</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn][– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] <i>ali</i> NO VA EXP <i>ali</i> NOT AVBL <i>ali</i> NOT PROVIDED	FCST VA CLD +12 HR: 23/1300Z SFC/FL270 N4830 E16130 – N4830 E16600 – N5300 E16600 – N5300 E16130 NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
16	Napovedana relativna višina in položaj oblakov vulkanskega pepela (+18 HR) (M)	Dan in čas (po UTC) (18 ur po „času opazovanja (ali predvidevanja) pepela“, navedenem v točki 12); napovedana relativna višina in položaj (v stopinjah in minutah) za vsako gmoto oblakov za navedeni veljavni čas	FCST VA CLD +18 HR: nn/nnnnZ SFC <i>ali</i> FLnnn/[FL]nnn [nnKM WID LINE BTN (nnNM WID LINE BTN)] Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn][– Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn] – Nnn[nn] <i>ali</i> Snn[nn] Wnnn[nn] <i>ali</i> Ennn[nn]] <i>ali</i> NO VA EXP <i>ali</i> NOT AVBL <i>ali</i> NOT PROVIDED	FCST VA CLD +18 HR: 23/1900Z NO VA EXP NOT AVBL NOT PROVIDED
17	Pripombe (M)	Morebitne pripombe	RMK: prosto besedilo, do 256 znakov <i>ali</i> NIL	RMK: LATEST REP FM KVERT (0120Z) INDICATES ERUPTION HAS CEASED. TWO DISPERSING VA CLD ARE EVIDENT ON SATELLITE IMAGERY NIL
18	Naslednje svetovalno sporočilo (M)	Leto, mesec, dan in čas po UTC	NXT ADVISORY: nnnnnnnn/nnnnZ <i>ali</i> NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ <i>ali</i> NO FURTHER ADVISORIES <i>ali</i> WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ	NXT ADVISORY: 20080923/0730Z NO LATER THAN nnnnnnnn/nnnnZ NO FURTHER ADVISORIES WILL BE ISSUED BY nnnnnnnn/nnnnZ

(1) Največ štiri izbrane plasti

(2) Sporočilo (npr. AIREP) o pepelu, ki pa ga ni mogoče identificirati na podlagi satelitskih podatkov.

Dodatek 7

Predloga za svetovalno sporočilo o tropskih ciklonih

Legenda:

= = dvojna črta pomeni, da je treba besedilo, ki ji sledi, vnesti v naslednjo vrstico.

Opomba 1: Razponi in ločljivosti za številčne elemente v svetovalnih sporočilih o tropskih ciklonih so prikazani v Dodatku 8.

Opomba 2: Kratice so razložene v priročniku *Procedures for Air Navigation Services – ICAO Abbreviations and Codes (PANS-ABC, Doc 8400)* (Postopki za navigacijske službe zračnega pometa – Kratice in oznake ICAO).

Opomba 3: Vsi elementi so obvezni.

Opomba 4: Za vsakim naslovom elementa je obvezno navesti dvopičje.

Opomba 5: Številke 1 do 19 so navedene zgolj zaradi jasnosti in niso del svetovalnega sporočila (prikazano v primeru).

Element	Podrobna vsebina	Predloga(-e)	Primeri
1	Identifikacija vrste sporočila	TC ADVISORY	TC ADVISORY
2	Čas izdaje	DTG: nnnnnnnn/nnnnZ	DTG: 20040925/ 1600Z
3	Ime TCAC	TCAC: nnnn ali nnnnnnnnnn	TCAC: YUFO TCAC: MIAMI
4	Ime tropskega ciklona	TC: nnnnnnnnnnnn ali NN	TC: GLORIA
5	Številka svetovalnega sporočila	NR: nn	NR: 01
6	Položaj središča	PSN: Nnn[nn] ali Snn[nn] Wnnn[nn] ali Ennn[nn]	PSN: N2706 W07306
7	Smer in hitrost premikanja	MOV: N nnKMH (ali KT) ali NNE nnKMH (ali KT) ali NE nnKMH (ali KT) ali ENE nnKMH (ali KT) ali E nnKMH (ali KT) ali ESE nnKMH (ali KT) ali SE nnKMH (ali KT) ali SSE nnKMH (ali KT) ali S nnKMH (ali KT) ali SSW nnKMH (ali KT) ali SW nnKMH (ali KT) ali WSW nnKMH (ali KT) ali W nnKMH (ali KT) ali WNW nnKMH (ali KT) ali NW nnKMH (ali KT) ali NNW nnKMH (ali KT) ali SLW ali STNR	MOV: NW 20KMH
8	Tlak v središču	C: nnnHPA	C: 965HPA
9	Najmočnejši prizemni veter	MAX WIND: nn[n]MPS (ali nn[n]KT)	MAX WIND: 22MPS

Element		Podrobna vsebina	Predloga(-e)		Primeri
10	Napovedan položaj središča (+6 HR)	Dan in čas (po UTC) (6 ur po „DTG“ iz točke 2); napovedan položaj (v stopinjah in minutah) središča tropskega ciklona	FCST PSN +6 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] ali Snn[nn] Wnnn[nn] ali Ennn[nn]	FCST PSN 25/2200Z +6 HR: N2748 W07350
11	Napovedan najmočnejši prizemni veter (+6 HR)	Napovedan najmočnejši prizemni veter (6 ur po „DTG“ iz točke 2)	FCST MAX WIND +6 HR:	nn[n]MPS (ali nn[n]KT)	FCST MAX 22MPS WIND +6 HR:
12	Napovedan položaj središča (+12 HR)	Dan in čas (po UTC) (12 ur po „DTG“ iz točke 2); napovedan položaj (v stopinjah in minutah) središča tropskega ciklona	FCST PSN +12 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] ali Snn[nn] Wnnn[nn] ali Ennn[nn]	FCST PSN 26/0400Z +12 HR: N2830 W07430
13	Napovedan najmočnejši prizemni veter (+12 HR)	Napovedan najmočnejši prizemni veter (12 ur po „DTG“ iz točke 2)	FCST MAX WIND +12 HR:	nn[n]MPS (ali nn[n]KT)	FCST MAX 22MPS WIND +12 HR:
14	Napovedan položaj središča (+18 HR)	Dan in čas (po UTC) (18 ur po „DTG“ iz točke 2); napovedan položaj (v stopinjah in minutah) središča tropskega ciklona	FCST PSN +18 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] ali Snn[nn] Wnnn[nn] ali Ennn[nn]	FCST PSN 26/1000Z +18 HR: N2852 W07500
15	Napovedan najmočnejši prizemni veter (+18 HR)	Napovedan najmočnejši prizemni veter (18 ur po „DTG“ iz točke 2)	FCST MAX WIND +18 HR:	nn[n]MPS (ali nn[n]KT)	FCST MAX 21MPS WIND +18 HR:
16	Napovedan položaj središča (+24 HR)	Dan in čas (po UTC) (24 ur po „DTG“ iz točke 2); napovedan položaj (v stopinjah in minutah) središča tropskega ciklona	FCST PSN +24 HR:	nn/nnnnZ Nnn[nn] ali Snn[nn] Wnnn[nn] ali Ennn[nn]	FCST PSN 26/1600Z +24 HR: N2912 W07530
17	Napovedan najmočnejši prizemni veter (+24 HR)	Napovedan najmočnejši prizemni veter (24 ur po „DTG“ iz točke 2)	FCST MAX WIND +24 HR:	nn[n]MPS (ali nn[n]KT)	FCST MAX 20MPS WIND +24 HR:
18	Opombe	Morebitne pripombe	RMK:	prosto besedilo, do 256 znakov ali NIL	RMK: NIL
19	Predviden čas izdaje naslednjega svetovalnega sporočila	Leto, mesec, dan in čas (po UTC) predvidene izdaje naslednjega svetovalnega sporočila	NXT MSG:	[BFR] nnnnnnnn/nnnnZ ali NO MSG EXP	NXT MSG: 20040925/ 2000Z

Dodatek 8

Razponi in ločljivosti za številčne elemente v svetovalnih sporočilih o vulkanskem pepelu in tropskih ciklonih, sporočilih SIGMET/AIRMET ter letaliških opozorilih in opozorilih za strižni veter			
	Elementi	Razpon	Ločljivost
Nadmorska višina vrha:	M	000–8 100	1
	FT	000–27 000	1
Številka svetovalnega sporočila:	za VA (indeks) (*)	000–2 000	1
	za TC (indeks) (*)	00–99	1
Najmočnejši prizemni veter:	MPS	00–99	1
	KT	00–199	1
Tlak v središču:	hPa	850–1 050	1
Hitrost prizemnega vetra:	MPS	15–49	1
	KT	30–99	1
Vidljivost na površini:	M	0000–0750	50
	M	0800–5 000	100
Oblaki: relativna višina baze:	M	000–300	30
	FT	000–1 000	100
Oblaki: relativna višina vrha:	M	000–2 970	30
	M	3 000–20 000	300
	FT	000–9 900	100
	FT	10 000–60 000	1 000
Zemljepisna širina:	° (v stopinjah)	00–90	1
	(v minutah)	00–60	1
Zemljepisna dolžina:	° (v stopinjah)	000–180	1
	(v minutah)	00–60	1
Nivo letenja:		000–650	10
Premikanje:	KMH	0–300	10
	KT	0–150	5
(*) Brez enote.			

PRILOGA VI

**POSEBNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE LETALSKIH INFORMACIJSKIH SLUŽB
(del AIS)**

PODDEL A – DODATNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE LETALSKIH INFORMACIJSKIH SLUŽB (AIS.OR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

AIS.OR.100 Tehnična in operativna usposobljenost in zmogljivost

- (a) Izvajalec letalskih informacijskih služb zagotavlja, da so informacije in podatki na voljo za namene operacij v obliki, primerni za:
- (1) osebje letalskega prevoznika, vključno z letalsko posadko;
  - (2) načrtovanje leta, sisteme upravljanja letov in simulatorje letenja;
  - (3) izvajalce služb zračnega prometa, ki so pristojni za letalske informacijske službe, aerodromske službe informacij za letenje in zagotavljanje informacij pred letom.
- (b) Izvajalci letalskih informacijskih služb pred razpošiljanjem informacij zagotovijo njihovo celovitost in potrdijo stopnjo natančnosti informacij, ki se razpošljejo za namene operacij, vključno z njihovim virom.

PODDEL B – TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE LETALSKIH INFORMACIJSKIH SLUŽB (AIS.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

AIS.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za zagotavljanje letalskih informacijskih služb

Izvajalec letalskih informacijskih služb je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu s standardi iz naslednjih prilog k Čikaški konvenciji, če so pomembni za izvajanje letalskih informacijskih služb v zadevnem zračnem prostoru:

- (a) Priloge 4 o letalskih navigacijskih kartah (11. izdaja iz julija 2009, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 58);
- (b) brez poseganja v Uredbo Komisije (EU) št. 73/2010 ⁽¹⁾, Priloge 15 o letalskih informacijskih službah (14. izdaja iz julija 2013, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 38).

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 73/2010 z dne 26. januarja 2010 o zahtevah glede kakovosti letalskih podatkov in letalskih informacij za enotno evropsko nebo (UL L 23, 27.1.2010, str. 6).

PRILOGA VII

**POSEBNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE PODATKOVNIH STORITEV
(del DAT)**

PODDEL A – DODATNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE PODATKOVNIH STORITEV (DAT.OR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

DAT.OR.100 Letalski podatki in informacije

- (a) Izvajalec podatkovnih storitev prejema, združuje, prevaja, izbira, oblikuje, razpošilja in/ali vključuje letalske podatke in informacije, ki jih izda verodostojen vir za uporabo v letalskih podatkovnih zbirkah, ki se uporabljajo v certificirani aplikaciji/opremi zrakoplova.

V posebnih primerih, če letalskih podatkov ni v zborniku letalskih informacij (AIP) ali jih ne zagotovi verodostojen vir ali ne izpolnjujejo veljavnih zahtev glede kakovosti podatkov (DQR), lahko navedene letalske podatke zberejo sam izvajalec DAT in/ali drugi izvajalci DAT. V teh primerih letalske podatke potrdi izvajalec DAT, ki jih je zbral.

- (b) Če tako zahtevajo stranke, lahko izvajalec DAT obdela prilagojene podatke, ki jih zagotovi operator zrakoplova ali zberejo drugi izvajalci DAT, da bi jih uporabljal navedeni operator zrakoplova. Za te podatke in poznejše posodobitve ostaja pristojen operator zrakoplova.

DAT.OR.105 Tehnična in operativna usposobljenost in zmogljivost

- (a) Poleg upoštevanja točke ATM/ANS.OR.B.001 izvajalec DAT:

(1) prejema, združuje, prevaja, izbira, oblikuje, razpošilja in/ali vključuje letalske podatke in informacije, ki jih ponudnik(-i) vira(-ov) letalskih podatkov v skladu z veljavnimi zahtevami vnese(jo) v letalske podatkovne zbirke, ki se uporabljajo v certificirani aplikaciji/opremi zrakoplova. Izvajalec DAT tipa 2 zagotavlja, da so DQR v skladu s predvideno uporabo certificirane aplikacije/opreme zrakoplova na podlagi ustreznega dogovora z nosilcem odobritve določenega projekta opreme ali vložnikom vloge za odobritev navedenega projekta;

(2) izda izjavo o skladnosti, ki potrjuje, da so letalske podatkovne zbirke, ki jih je vzpostavil, v skladu s to uredbo in veljavnimi industrijskimi standardi;

(3) zagotavlja pomoč nosilcu odobritve projekta opreme pri obravnavanju vseh ukrepov stalne plovnosti, ki so povezani z vzpostavljenimi letalskimi podatkovnimi zbirkami.

- (b) Za omogočitev dostopa do podatkovnih zbirk odgovorni vodja imenuje potrjevalno osebje, opredeljeno v točki DAT. TR100(b), in mu dodeli neodvisno pristojnost, da na podlagi izjave o skladnosti potrdi, da podatki izpolnjujejo DQR in so postopki upoštevani. Za izjave o omogočitvi dostopa do podatkovnih zbirk, ki jih podpiše potrjevalno osebje, je na koncu še vedno pristojen odgovorni vodja izvajalca DAT.

DAT.OR.110 Sistem upravljanja

Poleg upoštevanja točke ATM/ANS.OR.B.005 izvajalec DAT glede na način zagotavljanja DAT uvede in vzdržuje sistem upravljanja, ki vključuje nadzorne postopke za:

- (a) izdajo, odobritev ali spremembo dokumentov;
- (b) spremembo DQR;
- (c) preverjanje, da so bili vhodni podatki pripravljene v skladu z veljavnimi standardi;
- (d) pravočasno posodabljanje uporabljenih podatkov;
- (e) identifikacijo in sledljivost;

- (f) postopke za prejetje, združevanje, prevajanje, izbiranje, oblikovanje, razpošiljanje in/ali vključevanje podatkov v splošno podatkovno zbirko ali podatkovno zbirko, ki je združljiva s posebno aplikacijo/opremo zrakoplova;
- (g) preverjanje podatkov in tehnike potrjevanja;
- (h) identifikacijo orodij, po potrebi vključno z upravljanjem konfiguracije in kvalifikacijo orodij;
- (i) odpravo napak/pomanjkljivosti;
- (j) usklajevanje s ponudnikom(-i) vira(-ov) letalskih podatkov in/ali izvajalcem(-i) DAT ter nosilcem odobritve določenega projekta opreme ali vložnikom vloge za odobritev navedenega projekta v primeru zagotavljanja DAT tipa 2;
- (k) izdajo izjave o skladnosti;
- (l) nadzorovano razpošiljanje podatkovnih zbirk uporabnikom.

DAT.OR.115 Vodenje evidenc

Poleg upoštevanja točke ATM/ANS.OR.B.030 izvajalec DAT v svoj sistem vodenja evidenc vključi elemente, navedene v DAT.OR.110.

ODDELEK 2 – POSEBNE ZAHTEVE

DAT.OR.200 Zahteve glede poročanja

- (a) Izvajalec DAT:
  - (1) poroča stranki in po potrebi nosilcu odobritve projekta opreme o vseh primerih, ko je izvajalec DAT omogočil dostop do letalskih podatkovnih zbirk, za katere je bilo pozneje ugotovljeno, da imajo pomanjkljivosti in/ali napake in zato ne izpolnjujejo veljavnih podatkovnih zahtev;
  - (2) poroča pristojnemu organu o pomanjkljivostih in/ali napakah, ugotovljenih v skladu s točko 1, ki bi lahko privedli do nevarnih razmer. Takšna poročila se pripravijo v obliki in na način, ki sta sprejemljiva za pristojni organ;
  - (3) kadar certificirani izvajalec DAT deluje kot dobavitelj za drugega izvajalca DAT, poroča tudi navedeni drugi organizaciji o vseh primerih, ko je za navedeno organizacijo omogočil dostop do letalskih podatkovnih zbirk, za katere je bilo pozneje ugotovljeno, da imajo napake;
  - (4) poroča ponudniku vira letalskih podatkov o primerih napačnih, nedoslednih ali manjkajočih podatkov v letalskem viru.
- (b) Izvajalec DAT zaradi varnosti uvede in vzdržuje notranji sistem poročanja, da se omogočita zbiranje in ocena poročil zaradi ugotavljanja negativnih trendov ali odprave pomanjkljivosti in izpisa dogodkov in ukrepov, ki jih je treba prijaviti.

Notranji sistem poročanja se lahko vključi v sistem upravljanja, kot je določeno v točki ATM/ANS.OR.B.005.

PODDEL B – TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE PODATKOVNIH STORITEV (DAT.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

DAT.TR.100 Delovne metode in operativni postopki

Izvajalec DAT:

- (a) glede potrebnih letalskih podatkov:
  - (1) določi DQR, o katerih se dogovori z drugim izvajalcem DAT in, v primeru izvajalca DAT tipa 2, nosilcem odobritve določenega projekta opreme ali vložnikom vloge za odobritev navedenega projekta, da bi določil združljivost teh DQR s predvideno uporabo;

- (2) uporabi podatke iz verodostojnega(-ih) vira(-ov) in po potrebi druge letalske podatke, ki jih preverijo in potrdijo sam izvajalec DAT in/ali drugi izvajalci DAT;
  - (3) določi postopek, ki zagotavlja pravilno obdelavo podatkov;
  - (4) določi in izvaja postopke, ki zagotavljajo, da se prilagojeni podatki, ki jih zagotavlja ali zahteva operator zrakoplova ali drug izvajalec DAT, pošiljajo le naročniku, ter
- (b) glede potrjevalnega osebja, ki podpisuje izjave o skladnosti, izdane na podlagi DAT.OR.105(b), zagotovi, da:
- (1) znanje, izobrazba (vključno z drugimi funkcijami v organizaciji) in izkušnje potrjevalnega osebja ustrezajo pristojnostim, ki so mu bile dodeljene;
  - (2) vodi evidence vsega potrjevalnega osebja, ki vključujejo podrobnosti o obsegu njegovih pooblastil;
  - (3) potrjevalno osebje prejme dokazilo o obsegu svojih pooblastil.

DAT.TR.105 Zahtevane povezave

Izvajalec DAT zagotovi potrebne formalne povezave z:

- (a) virom(-i) letalskih podatkov in/ali drugimi izvajalci DAT;
  - (b) nosilcem odobritve določenega projekta opreme za zagotavljanje DAT tipa 2 ali vložnikom vloge za odobritev navedenega projekta;
  - (c) po potrebi operatorji zrakoplovov.
-

PRILOGA VIII

**POSEBNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE KOMUNIKACIJSKIH, NAVIGACIJSKIH ALI NADZORNIH SLUŽB
(del CNS)**

PODDEL A – DODATNE ORGANIZACIJSKE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE KOMUNIKACIJSKIH, NAVIGACIJSKIH ALI NADZORNIH SLUŽB (CNS.OR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

CNS.OR.100 Tehnična in operativna usposobljenost in zmogljivost

- (a) Izvajalec komunikacijskih, navigacijskih ali nadzornih služb zagotavlja razpoložljivost, neprekinjenost, točnost in celovitost svojih služb.
- (b) Izvajalec komunikacijskih, navigacijskih ali nadzornih služb potrdi stopnjo kakovosti služb, ki jih izvaja, ter dokaže redno vzdrževanje in po potrebi umerjenost svoje opreme.

PODDEL B – TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE KOMUNIKACIJSKIH, NAVIGACIJSKIH ALI NADZORNIH SLUŽB (CNS.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

CNS.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za izvajalce komunikacijskih, navigacijskih ali nadzornih služb

Izvajalec komunikacijskih, navigacijskih ali nadzornih služb je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu s standardi iz Priloge 10 k Čikaški konvenciji o letalskih telekomunikacijah v naslednjih izdajah, če so pomembni za izvajanje komunikacijskih, navigacijskih ali nadzornih služb v zadevnem zračnem prostoru:

- (a) zvezek I o pripomočkih za radijsko navigacijo (6. izdaja iz julija 2006, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 89),
- (b) zvezek II o komunikacijskih postopkih, vključno s postopki za navigacijske službe zračnega prometa (PANS) (6. izdaja iz oktobra 2001, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 89),
- (c) zvezek III o komunikacijskih sistemih (2. izdaja iz julija 2007, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 89),
- (d) zvezek IV o nadzornem radarju in sistemih za preprečevanje trčenja (4. izdaja iz julija 2007, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 89),
- (e) zvezek V o uporabi radijskega spektra za zračni promet (3. izdaja iz julija 2013, vključno z vsemi spremembami do vključno št. 89).

PRILOGA IX

**POSEBNE ZAHTEVE ZA UPRAVLJAVCE PRETOKA ZRAČNEGA PROMETA
(del ATFM)**

TEHNIČNE ZAHTEVE ZA UPRAVLJAVCE PRETOKA ZRAČNEGA PROMETA (ATFM.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

ATFM.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za upravljavce pretoka zračnega prometa

Upravljavec pretoka zračnega prometa je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z uredbama Komisije (EU) št. 255/2010 ⁽¹⁾ in (EU) št. 677/2011.

—

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) št. 255/2010 z dne 25. marca 2010 o določitvi skupnih pravil za upravljanje pretoka zračnega prometa (UL L 80, 26.3.2010, str. 10).

PRILOGA X

**POSEBNE ZAHTEVE ZA UPRAVLJAVCE ZRAČNEGA PROSTORA
(del ASM)**

TEHNIČNE ZAHTEVE ZA UPRAVLJAVCE ZRAČNEGA PROSTORA (ASM.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

ASM.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za upravljavce zračnega prostora

Upravljavec zračnega prostora je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z uredbama Komisije (ES) št. 2150/2005 ⁽¹⁾ in (EU) št. 677/2011.

—

⁽¹⁾ Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora (UL L 342, 24.12.2005, str. 20).

PRILOGA XI

**POSEBNE ZAHTEVE ZA NAČRTOVALCE POSTOPKOV
(del ASD)**

—

PRILOGA XII

**POSEBNE ZAHTEVE ZA UPRAVLJAVCA OMREŽJA
(del NM)**

TEHNIČNE ZAHTEVE ZA UPRAVLJAVCA OMREŽJA (NM.TR)

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

NM.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za upravljavca omrežja

Upravljavec omrežja je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z drugo zakonodajo Unije, zlasti z uredbama (EU) št. 255/2010 in (EU) št. 677/2011.

PRILOGA XIII

ZAHTEVE ZA IZVAJALCE STORITEV GLEDE USPOSABLJANJA OSEBJA IN OCENJEVANJA
USPOSOBLJENOSTI

(del PERS)

PODDEL A – TEHNIČNO OSEBJE ZA PODROČJE VARNOSTI ZRAČNEGA PROMETA

ODDELEK 1 – SPLOŠNE ZAHTEVE

ATSEP.OR.100 Področje uporabe

- (a) V tem poddelu so določene zahteve, ki jih mora izpolnjevati izvajalec storitev glede usposabljanja tehničnega osebja za področje varnosti zračnega prometa (ATSEP) in ocenjevanja njegove usposobljenosti.
- (b) Za izvajalce storitev, ki predložijo vlogo za pridobitev omejenega certifikata v skladu s točkama (a) in (b) točke ATM/ANS.OR.A.010 in/ali podajo izjavo o svojih dejavnostih v skladu s točko ATM/ANS.OR.A.015, lahko minimalne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati glede usposabljanja osebja ATSEP in ocenjevanja njegove usposobljenosti, določi pristojni organ. Minimalne zahteve temeljijo na usposobljenosti, izkušnjah in nedavnih izkušnjah na področju ohranjanja določene opreme ali vrst opreme ter zagotavljanja ustrezne ravni varnosti.

ATSEP.OR.105 Program usposabljanja in ocenjevanja usposobljenosti

Izvajalec storitev, ki zaposluje osebje ATSEP, v skladu s točko ATM/ANS.OR.B.005(a)(6) določi program usposabljanja in ocenjevanja usposobljenosti, ki zajema dolžnosti in pristojnosti ATSEP.

Kadar osebje ATSEP zaposli organizacija, ki je dejavnosti prevzela v izvajanje, izvajalec storitev zagotovi, da je navedeno osebje ATSEP opravilo ustrezno usposabljanje in pridobilo ustrezno usposobljenost, določeno v tem poddelu.

ATSEP.OR.110 Vodenje evidenc

Izvajalec storitev, ki zaposluje osebje ATSEP, poleg upoštevanja točke ATM/ANS.OR.B.030 vodi evidence o vseh usposabljanjih, ki jih je opravilo osebje ATSEP, in ocenjevanju njegove usposobljenosti ter te evidence da na voljo:

- (a) na zahtevo zadevnemu osebju ATSEP;
- (b) na zahtevo in po dogovoru z osebjem ATSEP novemu delodajalcu, ko osebje ATSEP zaposli nov subjekt.

ATSEP.OR.115 Jezikovna usposobljenost

Izvajalec storitev zagotovi, da osebje ATSEP obvlada jezik(-e), ki ga/jih potrebuje za opravljanje svojih dolžnosti.

ODDELEK 2 – ZAHTEVE GLEDE USPOSABLJANJA

ATSEP.OR.200 Zahteve glede usposabljanja – Splošno

Izvajalec storitev zagotavlja, da je osebje ATSEP:

- (a) uspešno končalo:
- (1) osnovno usposabljanje, določeno v točki ATSEP.OR.205;

- (2) kvalifikacijsko usposabljanje, določeno v točki ATSEP.OR.210;
  - (3) usposabljanje za tipski rating sistemov/opreme, določeno v točki ATSEP.OR.215;
- (b) končalo nadaljevalno usposabljanje v skladu s točko ATSEP.OR.220.

ATSEP.OR.205 Osnovno usposabljanje

- (a) Osnovno usposabljanje osebja ATSEP zajema:
- (1) predmete, teme in podteme iz Dodatka 1 (Splošno osnovno usposabljanje);
  - (2) kadar se nanašajo na dejavnosti izvajalca storitev, predmete iz Dodatka 2 (Poglobljeno osnovno usposabljanje).
- (b) Izvajalec storitev lahko določi najprimernejše izobraževalne zahteve za svoje bodoče osebje ATSEP in posledično po potrebi prilagodi število in/ali raven predmetov, tem ali podtem iz točke (a).

ATSEP.OR.210 Kvalifikacijsko usposabljanje

Kvalifikacijsko usposabljanje osebja ATSEP zajema:

- (a) predmete, teme in podteme iz Dodatka 3 (Splošno kvalifikacijsko usposabljanje);
- (b) kadar se nanašajo na njegove dejavnosti, vsaj enega od kvalifikacijskih področij iz Dodatka 4 (Poglobljeno kvalifikacijsko usposabljanje).

ATSEP.OR.215 Usposabljanje za tipski rating sistemov in opreme

- (a) Usposabljanje osebja ATSEP za tipski rating sistemov in opreme velja za dolžnosti, ki jih osebje ATSEP opravlja, in zajema enega ali več od naslednjih:
- (1) teoretične tečaje;
  - (2) praktične tečaje;
  - (3) usposabljanje na delovnem mestu.
- (b) Z usposabljanjem za tipski rating sistemov in opreme se zagotovi, da bodoče osebje ATSEP pridobi znanje in spretnosti v zvezi s:
- (1) funkcionalnostjo sistemov in opreme;
  - (2) dejanskim in možnim vplivom dejanj osebja ATSEP na sisteme in opremo;
  - (3) vplivom sistemov in opreme na operativno okolje.

ATSEP.OR.220 Nadaljevalno usposabljanje

Nadaljevalno usposabljanje osebja ATSEP zajema osvežitveno usposabljanje, usposabljanje o nadgradnji in spremembah opreme/sistemov in/ali usposabljanje za ravnanje v izrednih razmerah.

ODDELEK 3 – ZAHTEVE GLEDE OCENJEVANJA USPOSOBLJENOSTI

ATSEP.OR.300 Ocenjevanje usposobljenosti – Splošno

Izvajalec storitev zagotavlja, da je osebje ATSEP:

- (a) ocenjeno kot usposobljeno pred opravljanjem dolžnosti;
- (b) izpostavljeno ocenjevanju stalne usposobljenosti v skladu s točko ATSEP.OR.305.

ATSEP.OR.305 Ocenjevanje začetne in stalne usposobljenosti

Izvajalec storitev, ki zaposluje osebje ATSEP:

- (a) določi, izvaja in dokumentira postopke za:
  - (1) ocenjevanje začetne in stalne usposobljenosti osebja ATSEP;
  - (2) obravnavo neusposobljenosti ali poslabšane usposobljenosti osebja ATSEP, vključno s pritožbenim postopkom;
  - (3) zagotavljanje nadzora nad osebjem, ki ni bilo ocenjeno kot usposobljeno;
- (b) opredeli naslednja merila za ocenjevanje začetne in stalne usposobljenosti:
  - (1) tehnične spretnosti;
  - (2) vedenjske spretnosti;
  - (3) znanje.

ODDELEK 4 – ZAHTEVE ZA INŠTRUKTORJE IN OCENJEVALCE**ATSEP.OR.400 Inštruktorji za usposabljanje osebja ATSEP**

Izvajalec storitev, ki zaposluje osebje ATSEP, zagotavlja:

- (a) da so inštruktorji za usposabljanje osebja ATSEP ustrezno izkušeni na področju, ki ga poučujejo;
- (b) da so inštruktorji usposabljanja na delovnem mestu uspešno končali tečaj za usposabljanje na delovnem mestu in imajo ustrezne spretnosti, da lahko posežejo in ukrepajo v primerih, ko bi bila varnost med usposabljanjem lahko ogrožena.

ATSEP.OR.405 Ocenjevalci tehničnih spretnosti

Izvajalec storitev, ki zaposluje osebje ATSEP, zagotavlja, da so ocenjevalci tehničnih spretnosti uspešno končali tečaj za ocenjevalca in imajo ustrezne izkušnje, da lahko ocenijo merila, opredeljena v točki ATSEP.OR.305(b).

---

*Dodatek 1***Splošno osnovno usposabljanje****Predmet 1: UVAJANJE**

TEMA 1 BASIND – Uvajanje

Podtema 1.1 – Pregled usposabljanja in ocenjevanja

Podtema 1.2 – Nacionalna organizacija

Podtema 1.3 – Delovno mesto

Podtema 1.4 – Vloga ATSEP

Podtema 1.5 – Evropska/svetovna razsežnost

Podtema 1.6 – Mednarodni standardi in priporočene prakse

Podtema 1.7 – Varovanje podatkov

Podtema 1.8 – Upravljanje kakovosti

Podtema 1.9 – Sistem upravljanja varnosti

Podtema 1.10 – Zdravje in varnost

Predmet 2: SEZNANITEV Z ZRAČNIM PROMETOM

TEMA 1 BASATF – Seznanitev z zračnim prometom

Podtema 1.1 – Upravljanje zračnega prometa

Podtema 1.2 – Kontrola zračnega prometa

Podtema 1.3 – Zemeljske varnostne mreže

Podtema 1.4 – Orodja kontrole zračnega prometa in njeni pripomočki za spremljanje

Podtema 1.5 – Seznanitev

---

*Dodatek 2***Poglobljeno osnovno usposabljanje**

Predmet 3: LETALSKE INFORMACIJSKE SLUŽBE

Predmet 4: METEOROLOGIJA

Predmet 5: KOMUNIKACIJA

Predmet 6: NAVIGACIJA

Predmet 7: NADZOR

Predmet 8: OBDELAVA PODATKOV

Predmet 9: SPREMLJANJE SISTEMA IN KONTROLA SISTEMA

Predmet 10: POSTOPKI VZDRŽEVANJA

Dodatek 3

Splošno kvalifikacijsko usposabljanje**Predmet 1: VARNOST****TEMA 1 – Upravljanje varnosti**

- Podtema 1.1 – Politika in načela
- Podtema 1.2 – Koncept tveganja in načela ocene tveganja
- Podtema 1.3 – Postopek ocene varnosti
- Podtema 1.4 – Sistem za klasifikacijo tveganja navigacijskega sistema
- Podtema 1.5 – Ureditev varnosti

Predmet 2: ZDRAVJE IN VARNOST**TEMA 1 – Ozaveščenost glede nevarnosti in pravni predpisi**

- Podtema 1.1 – Ozaveščenost glede nevarnosti
- Podtema 1.2 – Predpisi in postopki
- Podtema 1.3 – Ravnanje z nevarnimi snovmi

Predmet 3: ČLOVEŠKI DEJAVNIKI**TEMA 1 – Uvod v človeške dejavnike**

- Podtema 1.1 – Uvod

TEMA 2 – Praktično znanje in spretnosti

- Podtema 2.1 – Znanje, spretnosti in usposobljenost ATSEP

TEMA 3 – Psihološki dejavniki

- Podtema 3.1 – Kognitivni dejavniki

TEMA 4 – Zdravstveni dejavniki

- Podtema 4.1 – Utrujenost
- Podtema 4.2 – Telesna sposobnost
- Podtema 4.3 – Delovno okolje

TEMA 5 – Organizacijski in družbeni dejavniki

- Podtema 5.1 – Osnovne potrebe ljudi pri delu
- Podtema 5.2 – Upravljanje virov skupine
- Podtema 5.3 – Skupinsko delo in vloge znotraj skupine

TEMA 6 – Komunikacija

- Podtema 6.1 – Pisno poročilo
- Podtema 6.2 – Verbalna in neverbalna komunikacija

TEMA 7 – Stres

- Podtema 7.1 – Stres
- Podtema 7.2 – Obvladovanje stresa

TEMA 8 – Človeška napaka

- Podtema 8.1 – Človeška napaka

Dodatek 4

Poglobljeno kvalifikacijsko usposabljanje**1. GLASOVNA KOMUNIKACIJA****Predmet 1: GLASOVNA KOMUNIKACIJA****TEMA 1 – Zrak–zemlja**

Podtema 1.1 – Prenos/sprejem

Podtema 1.2 – Sistemi z radijsko anteno

Podtema 1.3 – Glasovno stikalo

Podtema 1.4 – Delovni položaj kontrolorja

Podtema 1.5 – Radijski vmesniki

TEMA 2 – COMVCE – Zemlja–zemlja

Podtema 2.1 – Vmesniki

Podtema 2.2 – Protokoli

Podtema 2.3 – Stikalo

Podtema 2.4 – Komunikacijska veriga

Podtema 2.5 – Delovni položaj kontrolorja

Predmet 2: PRENOSNA POT**TEMA 1 – Linije**

Podtema 1.1 – Teorija linij

Podtema 1.2 – Digitalni prenosi

Podtema 1.3 – Vrste linij

TEMA 2 – Posebne zveze

Podtema 2.1 – Mikrovalovna zveza

Podtema 2.2 – Satelit

Predmet 3: ZAPISOVALNIKI**TEMA 1 – Pravni zapisovalniki**

Podtema 1.1 – Predpisi

Podtema 1.2 – Načela

Predmet 4: FUNKCIONALNA VARNOST**TEMA 1 – Odnos do varnosti**

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

2. KOMUNIKACIJA – PODATKI**Predmet 1: PODATKI****TEMA 1 – Uvod v omrežja**

Podtema 1.1 – Vrste

Podtema 1.2 – Omrežja

Podtema 1.3 – Zunanje omrežne storitve

Podtema 1.4 – Merilni instrumenti

Podtema 1.5 – Odpravljanje napak

TEMA 2 – Protokoli

Podtema 2.1 – Osnovna teorija

Podtema 2.2 – Splošni protokoli

Podtema 2.3 – Posebni protokoli

TEMA 3 – Nacionalna omrežja

Podtema 3.1 – Nacionalna omrežja

TEMA 4 – Evropska omrežja

Podtema 4.1 – Omrežne tehnologije

TEMA 5 – Globalna omrežja

Podtema 5.1 – Omrežja in standardi

Podtema 5.2 – Opis

Podtema 5.3 – Globalna struktura

Podtema 5.4 – Podomrežja zrak–zemlja

Podtema 5.5 – Podomrežja zemlja–zemlja

Podtema 5.6 – Omrežja na krovu zrakoplova

Podtema 5.7 – Aplikacije zrak–zemlja

Predmet 2: PRENOSNA POT

TEMA 1 – Linije

Podtema 1.1 – Teorija linij

Podtema 1.2 – Digitalni prenos

Podtema 1.3 – Vrste linij

TEMA 2 – Posebne zveze

Podtema 2.1 – Mikrovalovna zveza

Podtema 2.2 – Satelit

Predmet 3: ZAPISOVALNIKI

TEMA 1 – Pravni zapisovalniki

Podtema 1.1 – Predpisi

Podtema 1.2 – Načela

Predmet 4: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

---

3. NAVIGACIJA – NEUSMERJENI RADIJSKI SVETILNIK (NDB)

Predmet 1: NAVIGACIJA NA PODLAGI ZMOGLJIVOSTI

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – Operativne zahteve

Podtema 1.2 – Navigacija na podlagi zmogljivosti

Podtema 1.3 – Koncept območne navigacije (RNAV)

Podtema 1.4 – NOTAM

Predmet 2: ZEMELJSKI SISTEMI – NDB

TEMA 1 – NDB/lokator

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Podtema 1.2 – Sestava zemeljske postaje

Podtema 1.3 – Podsystem oddajnik

Podtema 1.4 – Podsystem antena

Podtema 1.5 – Podsystem spremljanje in kontrola

Podtema 1.6 – Oprema na krovu

Podtema 1.7 – Preverjanje in vzdrževanje sistema

Predmet 3: GLOBALNI SATELITSKI NAVIGACIJSKI SISTEM

TEMA 1 – GNSS

Podtema 1.1 – Splošni pregled

Predmet 4: OPREMA NA KROVU

TEMA 1 – Sistemi na krovu

Podtema 1.1 – Sistemi na krovu

TEMA 2 – Samostojna navigacija

Podtema 2.1 – Inercialna navigacija

TEMA 3 – Vertikalna navigacija

Podtema 3.1 – Vertikalna navigacija

Predmet 5: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

---

4. NAVIGACIJA – ISKANJE SMERI (DF)

Predmet 1: NAVIGACIJA NA PODLAGI ZMOGLJIVOSTI

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – Operativne zahteve

Podtema 1.2 – Navigacija na podlagi zmogljivosti

Podtema 1.3 – Koncept območne navigacije (RNAV)

Podtema 1.4 – NOTAM

Predmet 2: ZEMELJSKI SISTEMI – DF

TEMA 1 – DF

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Podtema 1.2 – Sestava opreme VDF/DDF

Podtema 1.3 – Podsystem sprejemnik

Podtema 1.4 – Podsystem antena

Podtema 1.5 – Podsystem spremljanje in kontrola

Podtema 1.6 – Preverjanje in vzdrževanje sistema

Predmet 3: GLOBALNI SATELITSKI NAVIGACIJSKI SISTEM

TEMA 1 – GNSS

Podtema 1.1 – Splošni pregled

Predmet 4: OPREMA NA KROVU

TEMA 1 – Sistemi na krovu

Podtema 1.1 – Sistemi na krovu

TEMA 2 – Sistemi na krovu

Podtema 2.1 – Inercialna navigacija

TEMA 3 – Vertikalna navigacija

Podtema 3.1 – Vertikalna navigacija

Predmet 5: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TOPIC 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

5. NAVIGACIJA – VISOKOFREKVENČNI VSESMERNI RADIJSKI ODDAJNIK (VOR)

Predmet 1: NAVIGACIJA NA PODLAGI ZMOGLJIVOSTI

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – Operativne zahteve

Podtema 1.2 – Navigacija na podlagi zmogljivosti

Podtema 1.3 – Koncept območne navigacije (RNAV)

Podtema 1.4 – NOTAM

Predmet 2: ZEMELJSKI SISTEMI – VOR

TEMA 1 – VOR

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Podtema 1.2 – Osnove CVOR in/ali DVOR

Podtema 1.3 – Sestava zemeljske postaje

Podtema 1.4 – Podsystem oddajnik

Podtema 1.5 – Podsystem antena

Podtema 1.6 – Podsystem spremljanje in kontrola

Podtema 1.7 – Oprema na krovu

Podtema 1.8 – Preverjanje in vzdrževanje sistema

Predmet 3: GLOBALNI SATELITSKI NAVIGACIJSKI SISTEM

TEMA 1 – GNSS

Podtema 1.1 – Splošni pregled

Predmet 4: OPREMA NA KROVU

TEMA 1 – Sistemi na krovu

Podtema 1.1 – Sistemi na krovu

TEMA 2 – Samostojna navigacija

Podtema 2.1 – Inercialna navigacija

TEMA 3 – Vertikalna navigacija

Podtema 3.1 – Vertikalna navigacija

Predmet 5: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

6. NAVIGACIJA – MERILNIK RAZDALJE (DME)**Predmet 1: NAVIGACIJA NA PODLAGI ZMOGLJIVOSTI**

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – Operativne zahteve

Podtema 1.2 – Navigacija na podlagi zmogljivosti

Podtema 1.3 – Koncept območne navigacije (RNAV)

Podtema 1.4 – NOTAM

Predmet 2: ZEMELJSKI SISTEMI – DME

TEMA 1 – DME

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Podtema 1.2 – Osnove DME

Podtema 1.3 – Sestava zemeljske postaje

Podtema 1.4 – Podsistem sprejemnik

Podtema 1.5 – Obdelava signala

Podtema 1.6 – Podsistem oddajnik

Podtema 1.7 – Podsistem antena

Podtema 1.8 – Podsistem spremljanje in kontrola

Podtema 1.9 – Oprema na krovu

Podtema 1.10 – Preverjanje in vzdrževanje sistema

Predmet 3: GLOBALNI SATELITSKI NAVIGACIJSKI SISTEM

TEMA 1 – GNSS

Podtema 1.1 – Splošni pregled

Predmet 4: OPREMA NA KROVU

TEMA 1 – Sistemi na krovu

Podtema 1.1 – Sistemi na krovu

TEMA 2 – Samostojna navigacija

Podtema 2.1 – Inercialna navigacija

TEMA 3 – Vertikalna navigacija

Podtema 3.1 – Vertikalna navigacija

Predmet 5: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

---

7. NAVIGACIJA – INSTRUMENTNI PRISTAJALNI SISTEM (ILS)**Predmet 1: NAVIGACIJA NA PODLAGI ZMOGLJIVOSTI**

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – Operativne zahteve

Podtema 1.2 – Navigacija na podlagi zmogljivosti

Podtema 1.3 – Koncept območne navigacije (RNAV)

Podtema 1.4 – NOTAM

Predmet 2: ZEMELJSKI SISTEMI – ILS

TEMA 1 – ILS

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Podtema 1.2 – Osnove ILS

Podtema 1.3 – Sistemi 2F

Podtema 1.4 – Sestava zemeljske postaje

Podtema 1.5 – Podsystem oddajnik

Podtema 1.6 – Podsystem antena

Podtema 1.7 – Podsystem spremljanje in kontrola

Podtema 1.8 – Oprema na krovu

Podtema 1.9 – Preverjanje in vzdrževanje sistema

Predmet 3: GLOBALNI SATELITSKI NAVIGACIJSKI SISTEM

TEMA 1 – GNSS

Podtema 1.1 – Splošni pregled

Predmet 4: OPREMA NA KROVU

TEMA 1 – Sistemi na krovu

Podtema 1.1 – Sistemi na krovu

TEMA 2 – Samostojna navigacija

Podtema 2.1 – Inercialna navigacija

TEMA 3 – Vertikalna navigacija

Podtema 3.1 – Vertikalna navigacija

Predmet 5: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TOPIC 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

8. NAVIGACIJA – MIKROVALOVNI PRISTAJALNI SISTEM (MLS)**Predmet 1: NAVIGACIJA NA PODLAGI ZMOGLJIVOSTI**

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – Operativne zahteve

Podtema 1.2 – Navigacija na podlagi zmogljivosti

Podtema 1.3 – Koncept območne navigacije (RNAV)

Podtema 1.4 – NOTAM

Predmet 2: ZEMELJSKI SISTEMI – MLS

TEMA 1 – MLS

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Podtema 1.2 – Osnove MLS

Podtema 1.3 – Sestava zemeljske postaje

Podtema 1.4 – Podsystem oddajnik

Podtema 1.5 – Podsystem antena

Podtema 1.6 – Podsystem spremljanje in kontrola

Podtema 1.7 – Oprema na krovu

Podtema 1.8 – Preverjanje in vzdrževanje sistema

Predmet 3: GLOBALNI SATELITSKI NAVIGACIJSKI SISTEM

TEMA 1 – GNSS

Podtema 1.1 – Splošni pregled

Predmet 4: OPREMA NA KROVU

TEMA 1 – Sistemi na krovu

Podtema 1.1 – Sistemi na krovu

TEMA 2 – Samostojna navigacija

Podtema 2.1 – Inercialna navigacija

TEMA 3 – Vertikalna navigacija

Podtema 3.1 – Vertikalna navigacija

Predmet 5: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

9. NADZOR – PRIMARNI NADZORNI RADAR**Predmet 1: PRIMARNI NADZORNI RADAR**

TEMA 1 – Nadzor ATC

Podtema 1.1 – Uporaba PSR za službe zračnega prometa

Podtema 1.2 – Antena (PSR)

Podtema 1.3 – Oddajniki

Podtema 1.4 – Značilnosti primarnih ciljev

Podtema 1.5 – Sprejemniki

Podtema 1.6 – Obdelava signala in ekstrakcija radarskih meritev

Podtema 1.7 – Združevanje radarskih meritev

Podtema 1.8 – Značilnosti primarnega radarja

TEMA 2 – SURPSR – Radar za zaznavanje premikov po površini

Podtema 2.1 – Uporaba SMR za službe zračnega prometa

Podtema 2.2 – Radarski senzor

TEMA 3 – SURPSR – Preskus in merjenje

Podtema 3.1 – Preskus in merjenje

Predmet 2: VMESNIK ČLOVEK-STROJ (HMI)

TEMA 1 – SURPSR – HMI

Podtema 1.1 – HMI za ATCO

Podtema 1.2 – HMI za ATSEP

Podtema 1.3 – HMI za pilote

Podtema 1.4 – Prikazovalniki

Predmet 3: PRENOS PODATKOV O NADZORU

TEMA 1 – SDT

Podtema 1.1 – Tehnologija in protokoli

Podtema 1.2 – Metode preverjanja

Predmet 4: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – SURPSR – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – SURPSR – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

Predmet 5: SISTEMI ZA OBDELAVO PODATKOV

TEMA 1 – Funkcionalna varnost

Podtema 1.1 – Sistemi za obdelavo podatkov o nadzoru

10. NADZOR – SEKUNDARNI NADZORNI RADAR**Predmet 1: SEKUNDARNI NADZORNI RADAR (SSR)**

TEMA 1 – SSR in enopulzni SSR

Podtema 1.1 – Uporaba SSR za službe zračnega prometa

Podtema 1.2 – Antena (SSR)

Podtema 1.3 – Spraševalnik

Podtema 1.4 – Odzivnik

Podtema 1.5 – Sprejemniki

Podtema 1.6 – Obdelava signala in ekstrakcija radarskih meritev

Podtema 1.7 – Združevanje radarskih meritev

Podtema 1.8 – Preskus in merjenje

TEMA 2 – Način S

Podtema 2.1 – Uvod v način S

Podtema 2.2 – Sistem načina S

TEMA 3 – Multilateracija

Podtema 3.1 – MLAT v uporabi

Podtema 3.2 – Načela MLAT

TEMA 4 – SURSSR – Okolje

Podtema 4.1 – Okolje SSR

Predmet 2: VMESNIK ČLOVEK-STROJ (HMI)

TEMA 1 – HMI

Podtema 1.1 – HMI za ATCO

Podtema 1.2 – HMI za ATSEP

Podtema 1.3 – HMI za pilote

Podtema 1.4 – Prikazovalniki

Predmet 3: PRENOS PODATKOV O NADZORU

TEMA 1 – SDT

Podtema 1.1 – Tehnologija in protokoli

Podtema 1.2 – Metode preverjanja

Predmet 4: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

Predmet 5: SISTEMI ZA OBDELAVO PODATKOV

TEMA 1 – Komponente sistema

Podtema 1.1 – Sistemi za obdelavo podatkov o nadzoru

11. NADZOR – SAMODEJNI ODVISNI NADZOR**Predmet 1: SAMODEJNI ODVISNI NADZOR (ADS)**

TEMA 1 – Splošni pregled ADS

Podtema 1.1 – Opredelitev ADS

TEMA 2 – SURADS – ADS-B

Podtema 2.1 – Uvod v ADS-B

Podtema 2.2 – Tehnike ADS-B

Podtema 2.3 – Način 4 VDL (STDMA)

Podtema 2.4 – Razširjeni skviter načina S

Podtema 2.5 – UAT

Podtema 2.6 – ASTERIX

TEMA 3 – ADS-C

Podtema 3.1 – Uvod v ADS-C

Podtema 3.2 – Tehnike ADS-C

Predmet 2: VMESNIK ČLOVEK-STROJ (HMI)

TEMA 1 – HMI

Podtema 1.1 – HMI za ATCO

Podtema 1.2 – HMI za ATSEP

Podtema 1.3 – HMI za pilote

Podtema 1.4 – Prikazovalniki

Predmet 3: PRENOS PODATKOV O NADZORU

TEMA 1 – SDT

Podtema 1.1 – Tehnologija in protokoli

Podtema 1.2 – Metode preverjanja

Predmet 4: FUNKCIONALNA VARNOST

TEMA 1 – Odnos do varnosti

Podtema 1.1 – Odnos do varnosti

TEMA 2 – SURADS – Funkcionalna varnost

Podtema 2.1 – Funkcionalna varnost

Predmet 5: SISTEMI ZA OBDELAVO PODATKOV

TEMA 1 – Komponente sistema

Podtema 1.1 – Sistemi za obdelavo podatkov o nadzoru

12. PODATKI – OBDELAVA PODATKOV**Predmet 1: FUNKCIONALNA VARNOST****TEMA 1 – Funkcionalna varnost**

Podtema 1.1 – Funkcionalna varnost

Podtema 1.2 – Celovitost in varnost programske opreme

TEMA 2 – Odnos do varnosti

Podtema 2.1 – Odnos do varnosti

Predmet 2: SISTEMI ZA OBDELAVO PODATKOV**TEMA 1 – Uporabniške zahteve**

Podtema 1.1 – Zahteve za kontrolorje

Podtema 1.2 – Napoved in izračun poti leta

Podtema 1.3 – Zemeljske varnostne mreže

Podtema 1.4 – Podpora pri odločanju

TEMA 2 – Podatki komponent sistema

Podtema 2.1 – Sistemi za obdelavo podatkov

Podtema 2.2 – Sistemi za obdelavo podatkov o letu

Podtema 2.3 – Sistemi za obdelavo podatkov o nadzoru

Predmet 3: PODATKOVNI PROCES**TEMA 1 – Proces programske opreme**

Podtema 1.1 – Vmesna programska oprema

Podtema 1.2 – Operativni sistemi

Podtema 1.3 – Kontrola konfiguracije

Podtema 1.4 – Razvojni proces programske opreme

TEMA 2 – Platforma strojne opreme

Podtema 2.1 – Nadgradnja opreme

Podtema 2.2 – Trgovski izdelek

Podtema 2.3 – Soodvisnost

Podtema 2.4 – Možnost vzdrževanja

TEMA 3 – Preskušanje

Podtema 3.1 – Preskušanje

Predmet 4: PODATKI**TEMA 1 – Osnovne značilnosti podatkov**

Podtema 1.1 – Pomen podatkov

Podtema 1.2 – Kontrola konfiguracije podatkov

Podtema 1.3 – Podatkovni standardi

TEMA 2 – Podatki ATM – Podrobna sestava

Podtema 2.1 – Območje sistema

Podtema 2.2 – Značilne točke

Podtema 2.3 – Zmogljivost zrakoplova

Podtema 2.4 – Upravljaev zaslonu

Podtema 2.5 – Samousklajevalna sporočila

Podtema 2.6 – Podatki o kontroli konfiguracije

Podtema 2.7 – Podatki o fizični konfiguraciji

Podtema 2.8 – Ustrezni meteorološki podatki

Podtema 2.9 – Sporočila o opozorilih in napakah za ATSEP

Podtema 2.10 – Sporočila o opozorilih in napakah za ATCO

Predmet 5: PODATKI O KOMUNIKACIJI

TEMA 1 – Uvod v omrežja

Podtema 1.1 – Vrste

Podtema 1.2 – Omrežja

Podtema 1.3 – Zunanje omrežne storitve

Podtema 1.4 – Merilni instrumenti

Podtema 1.5 – Odpravljanje napak

TEMA 2 – Protokoli

Podtema 2.1 – Osnovna teorija

Podtema 2.2 – Splošni protokoli

Podtema 2.3 – Posebni protokoli

TEMA 3 – DATDP – Nacionalna omrežja

Podtema 3.1 – Nacionalna omrežja

Predmet 6: NADZOR – PRIMARNI

TEMA 1 – Nadzor ATC

Podtema 1.1 – Uporaba PSR za službe zračnega prometa

Predmet 7: NADZOR – SEKUNDARNI

TEMA 1 – SSR IN MSSR

Podtema 1.1 – Uporaba SSR za službe zračnega prometa

TEMA 2 – Način S

Podtema 2.1 – Uvod v način S

TEMA 3 – Multilateracija

Podtema 3.1 – Načela MLAT

Predmet 8: NADZOR – HMI

TEMA 1 – HMI

Podtema 1.1 – HMI za ATCO

Predmet 9: PRENOS PODATKOV O NADZORU

TEMA 1 – Prenos podatkov o nadzoru

Podtema 1.1 – Tehnologija in protokoli

13. SPREMLJANJE IN KONTROLA SISTEMA – KOMUNIKACIJA**Predmet 1: SESTAVA ANS****TEMA 1 – Organizacija in delovanje ANSP**

Podtema 1.1 – SMCCOM – Organizacija in delovanje ANSP

TEMA 2 – Program vzdrževanja ANSP

Podtema 2.1 – Politika

TEMA 3 – Okvir ATM

Podtema 3.1 – Okvir ATM

TEMA 4 – Upravne prakse ANSP

Podtema 4.1 – Uprava

Predmet 2: SISTEM/OPREMA ANS**TEMA 1 – Operativni vplivi**

Podtema 1.1 – Poslabšanje ali izpad storitev sistema/opreme

TEMA 2 – SMCCOM – Funkcionalnost in delovanje delovnega položaja uporabnika

Podtema 2.1 – Delovni položaj uporabnika

Podtema 2.2 – Delovni položaj SMC

Predmet 3: ORODJA IN POSTOPKI**TEMA 1 – Zahteve**

Podtema 1.1 – Sistem upravljanja varnosti (SMS)

Podtema 1.2 – Sistem upravljanja kakovosti (QMS)

Podtema 1.3 – Uporaba SMS v delovnem okolju

TEMA 2 – Pogodbe o vzdrževanju z zunanjimi agencijami

Podtema 2.1 – Načela pogodb

TEMA 3 – Splošni postopki SMC

Podtema 3.1 – Vloge in pristojnosti

TEMA 4 – Sistemi upravljanja vzdrževanja

Podtema 4.1 – Poročanje

Predmet 4: TEHNOLOGIJA**TEMA 1 – Tehnologije in načela**

Podtema 1.1 – Splošno

Podtema 1.2 – Komunikacija

Podtema 1.3 – Naprave

Predmet 5: GLASOVNA KOMUNIKACIJA**TEMA 1 – Zrak-zemlja**

Podtema 1.1 – Delovni položaj kontrolorja

TEMA 2 – Zemlja–zemlja

Podtema 2.1 – Vmesniki

Podtema 2.2 – Stikalo

Podtema 2.3 – Delovni položaj kontrolorja

Predmet 6: KOMUNIKACIJA– PODATKI

TEMA 1 – Evropska omrežja

Podtema 1.1 – Omrežne tehnologije

TEMA 2 – Globalna omrežja

Podtema 2.1 – Omrežja in standardi

Podtema 2.2 – Opis

Podtema 2.3 – Globalna struktura

Podtema 2.4 – Podomrežja zrak–zemlja

Podtema 2.5 – Podomrežja zemlja–zemlja

Podtema 2.6 – Aplikacije zrak–zemlja

Predmet 7: KOMUNIKACIJA – ZAPISOVALNIKI

TEMA 1 – Pravni zapisovalniki

Podtema 1.1 – Predpisi

Podtema 1.2 – Načela

Predmet 8: NAVIGACIJA – PBN

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – NOTAM

14. SPREMLJANJE IN KONTROLA SISTEMA – NAVIGACIJA**Predmet 1: SESTAVA ANS**

TEMA 1 – Organizacija in delovanje ANSP

Podtema 1.1 – Organizacija in delovanje ANSP

TEMA 2 – Program vzdrževanja ANSP

Podtema 2.1 – Politika

TEMA 3 – Okvir ATM

Podtema 3.1 – Okvir ATM

TEMA 4 – Upravne prakse ANSP

Podtema 4.1 – Uprava

Predmet 2: SISTEM/OPREMA ANS

TEMA 1 – Operativni vplivi

Podtema 1.1 – SMCNAV – Poslabšanje ali izpad storitev sistema/opreme

TEMA 2 – Funkcionalnost in delovanje položaja uporabnika

Podtema 2.1 – Delovni položaj uporabnika

Podtema 2.2 – Delovni položaj SMC

Predmet 3: ORODJA IN POSTOPKI

TEMA 1 – SMCNAV – Zahteve

Podtema 1.1 – Sistem upravljanja varnosti (SMS)

Podtema 1.2 – Sistem upravljanja kakovosti (QMS)

Podtema 1.3 – Uporaba SMS v delovnem okolju

TEMA 2 – Pogodbe o vzdrževanju z zunanjimi agencijami

Podtema 2.1 – Načela pogodb

TEMA 3 – Splošni postopki SMC

Podtema 3.1 – Vloge in pristojnosti

TEMA 4 – SMCNAV – Sistemi upravljanja vzdrževanja

Podtema 4.1 – Poročanje

Predmet 4: TEHNOLOGIJA

TEMA 1 – SMCNAV – Tehnologije in načela

Podtema 1.1 – Splošno

Podtema 1.2 – Komunikacija

Podtema 1.3 – Naprave

Predmet 5: KOMUNIKACIJA – PODATKI

TEMA 1 – SMCNAV – Evropska omrežja

Podtema 1.1 – Omrežne tehnologije

TEMA 2 – Globalna omrežja

Podtema 2.1 – Omrežja in standardi

Podtema 2.2 – Opis

Podtema 2.3 – Globalna struktura

Podtema 2.4 – Podomrežja zrak–zemlja

Podtema 2.5 – Podomrežja zemlja–zemlja

Podtema 2.6 – Aplikacije zrak–zemlja

Predmet 6: KOMUNIKACIJA – ZAPISOVALNIKI

TEMA 1 – Pravni zapisovalniki

Podtema 1.1 – Predpisi

Podtema 1.2 – Načela

Predmet 7: NAVIGACIJA – PBN

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – NOTAM

Predmet 8: NAVIGACIJA – ZEMELJSKI SISTEMI – NDB

TEMA 1 – NDB/lokator

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Predmet 9: NAVIGACIJA – ZEMELJSKI SISTEMI – DFI

TEMA 1 – SMCNAV – DF

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Predmet 10: NAVIGACIJA – ZEMELJSKI SISTEMI – VOR

TEMA 1 – VOR

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Predmet 11: NAVIGACIJA – ZEMELJSKI SISTEMI – DME

TEMA 1 – DME

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

Predmet 12: NAVIGACIJA – ZEMELJSKI SISTEMI – ILS

TEMA 1 – ILS

Podtema 1.1 – Uporaba sistema

15. SPREMLJANJE IN KONTROLA SISTEMA – NADZOR**Predmet 1: SESTAVA ANS**

TEMA 1 – Organizacija in delovanje ANSP

Podtema 1.1 – Organizacija in delovanje ANSP

TEMA 2 – Program vzdrževanja ANSP

Podtema 2.1 – Politika

TEMA 3 – Okvir ATM

Podtema 3.1 – Okvir ATM

TEMA 4 – Upravne prakse ANSP

Podtema 4.1 – Uprava

Predmet 2: SISTEM/OPREMA ANS

TEMA 1 – Operativni vplivi

Podtema 1.1 – SMCSUR – Poslabšanje ali izpad storitev sistema/opreme

TEMA 2 – Funkcionalnost in delovanje položaja uporabnika

Podtema 2.1 – Delovni položaj uporabnika

Podtema 2.2 – Delovni položaj SMC

Predmet 3: ORODJA IN POSTOPKI

TEMA 1 – Zahteve

Podtema 1.1 – Sistem upravljanja varnosti (SMS)

Podtema 1.2 – Sistem upravljanja kakovosti (QMS)

Podtema 1.3 – Uporaba SMS v delovnem okolju

TEMA 2 – Pogodbe o vzdrževanju z zunanjimi agencijami

Podtema 2.1 – Načela pogodb

TEMA 3 – Splošni postopki SMC

Podtema 3.1 – Vloge in pristojnosti

TEMA 4 – Sistemi upravljanja vzdrževanja

Podtema 4.1 – Poročanje

Predmet 4: TEHNOLOGIJA

TEMA 1 – Tehnologije in načela

Podtema 1.1 – Splošno

Podtema 1.2 – Komunikacija

Podtema 1.3 – Naprave

Predmet 5: KOMUNIKACIJA – PODATKI

TEMA 1 – Evropska omrežja

Podtema 1.1 – Omrežne tehnologije

TEMA 2 – Globalna omrežja

Podtema 2.1 – Omrežja in standardi

Podtema 2.2 – Opis

Podtema 2.3 – Globalna struktura

Podtema 2.4 – Podomrežja zrak–zemlja

Podtema 2.5 – Podomrežja zemlja–zemlja

Podtema 2.6 – Aplikacije zrak–zemlja

Predmet 6: KOMUNIKACIJA – ZAPISOVALNIKI

TEMA 1 – Pravni zapisovalniki

Podtema 1.1 – Predpisi

Podtema 1.2 – Načela

Predmet 7: NAVIGACIJA – PBN

TEMA 1 – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – NOTAM

Predmet 8: NADZOR – PRIMARNI

TEMA 1 – Nadzor ATC

Podtema 1.1 – Uporaba PSR za službe zračnega prometa

Predmet 9: NADZOR – SEKUNDARNI

TEMA 1 – SSR IN MSSR

Podtema 1.1 – Uporaba SSR za službe zračnega prometa

TEMA 2 – Način S

Podtema 2.1 – Uvod v način S

TEMA 3 – Multilateracija

Podtema 3.1 – Načela MLAT

Predmet 10: NADZOR – HMI

TEMA 1 – HMI

Podtema 1.1 – HMI za ATCO

Predmet 11: NADZOR – PRENOS PODATKOV

TEMA 1 – Prenos podatkov o nadzoru

Podtema 1.1 – Tehnologija in protokoli

---

16. SPREMLJANJE IN KONTROLA SISTEMA – PODATKI**Predmet 1: SESTAVA ANS**

TEMA 1 – Organizacija in delovanje ANSP

Podtema 1.1 – Organizacija in delovanje ANSP

TEMA 2 – Program vzdrževanja ANSP

Podtema 2.1 – Politika

TEMA 3 – Okvir ATM

Podtema 3.1 – Okvir ATM

TEMA 4 – UPRAVNE PRAKSE ANSP

Podtema 4.1 – Uprava

Predmet 2: SISTEM/OPREMA ANS

TEMA 1 – Operativni vplivi

Podtema 1.1 – Poslabšanje ali izpad storitev sistema/opreme

TEMA 2 – Funkcionalnost in delovanje položaja uporabnika

Podtema 2.1 – Delovni položaj uporabnika

Podtema 2.2 – Delovni položaj SMC

Predmet 3: ORODJA IN POSTOPKI

TEMA 1 – SMCDAT – Zahteve

Podtema 1.1 – Sistem upravljanja varnosti (SMS)

Podtema 1.2 – Sistem upravljanja kakovosti (QMS)

Podtema 1.3 – Uporaba SMS v delovnem okolju

TEMA 2 – Pogodbe o vzdrževanju z zunanjimi agencijami

Podtema 2.1 – Načela pogodb

TEMA 3 – Splošni postopki SMC

Podtema 3.1 – Vloge in pristojnosti

TEMA 4 – Sistemi upravljanja vzdrževanja

Podtema 4.1 – Poročanje

Predmet 4: TEHNOLOGIJA

TEMA 1 – Tehnologije in načela

Podtema 1.1 – Splošno

Podtema 1.2 – Komunikacija

Podtema 1.3 – Naprave

Predmet 5: KOMUNIKACIJA – PODATKI

TEMA 1 – Evropska omrežja

Podtema 1.1 – Omrežne tehnologije

TEMA 2 – Globalna omrežja

Podtema 2.1 – Omrežja in standardi

Podtema 2.2 – Opis

Podtema 2.3 – Globalna struktura

Podtema 2.4 – Podomrežja zrak–zemlja

Podtema 2.5 – Podomrežja zemlja–zemlja

Podtema 2.6 – Aplikacije zrak–zemlja

Predmet 6: KOMUNIKACIJA – ZAPISOVALNIKI

TEMA 1 – Pravni zapisovalniki

Podtema 1.1 – Predpisi

Podtema 1.2 – Načela

Predmet 7: NAVIGACIJA – PBN

TEMA 1 – SMCDAT – Navigacijski koncepti

Podtema 1.1 – NOTAM

Predmet 8: NADZOR – PRIMARNI

TEMA 1 – Nadzor ATC

Podtema 1.1 – Uporaba PSR za službe zračnega prometa

Predmet 9: NADZOR – SEKUNDARNI

TEMA 1 – SSR IN MSSR

Podtema 1.1 – Uporaba SSR za službe zračnega prometa

TEMA 2 – Način S

Podtema 2.1 – Uvod v način S

TEMA 3 – Multilateracija

Podtema 3.1 – Načela MLAT

Predmet 10: NADZOR – HMI

TEMA 1 – HMI

Podtema 1.1 – HMI za ATCO

Predmet 11: NADZOR – PRENOS PODATKOV

TEMA 1 – Prenos podatkov o nadzoru

Podtema 1.1 – Tehnologija in protokoli

Predmet 12: NADZOR – SISTEMI ZA OBDELAVO PODATKOV

TEMA 1 – Uporabniške zahteve

Podtema 1.1 – Zahteve za kontrolorje

Podtema 1.2 – Napoved in izračun poti leta

Podtema 1.3 – Zemeljske varnostne mreže

Podtema 1.4 – Podpora pri odločanju

Predmet 13: NADZOR – PODATKOVNI PROCES

TEMA 1 – Platforma strojne opreme

Podtema 1.1 – Nadgradnja opreme

Podtema 1.2 – Trgovski izdelek

Podtema 1.3 – Soodvisnost

Predmet 14: NADZOR – PODATKI

TEMA 1 – Osnovne značilnosti podatkov

Podtema 1.1 – Pomen podatkov

Podtema 1.2 – Kontrola konfiguracije podatkov

Podtema 1.2 – Podatkovni standardi

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL